

GODOFREDI STRAVSSII,

ICTI ET ANTECESSORIS WITTEBERGENSIS, POTENTISS. SAX. ELECTO-
RIS IN SUPREMO APPELLATIONVM IVDICIO, VT ET SERENISS. PRIN-
CIPVM ANHALTINO-SERVESTAN. CONSILIARII, CVRIAE ELECTORA-
LIS, CONSISTORII ECCLESIASTICI, SCABINATVS ET FACVLT.
IVRID. ASSESSORIS QVONDAM GRAVISSIMI

TRACTATIO

DE

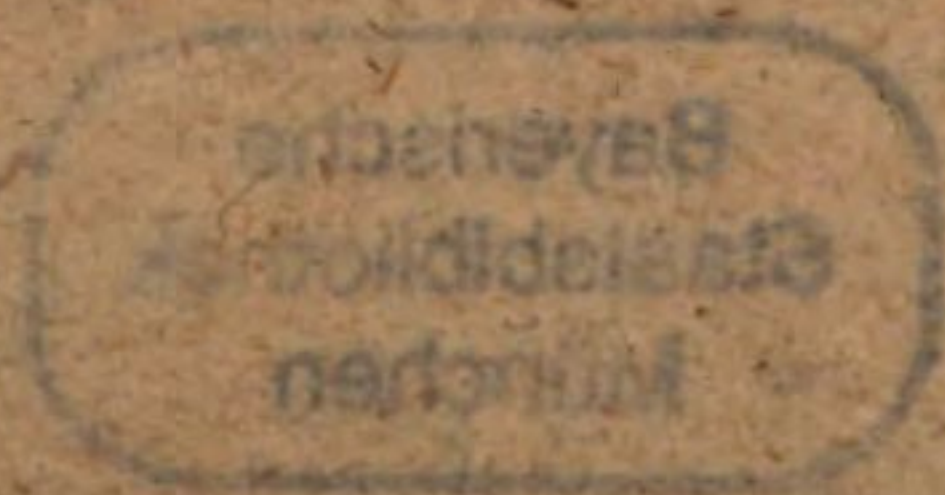
**CIVILITER
MORTVIS**

Von

**Denenjenigen, welche in
denen Rechten denen Todten
gleich geachtet werden.**

FRANCOFVRTI ET LIPSIAE.

M DCC XXIX.

GODOFREDI STRASSII
LECTORIS VITAE
IN VITAE APPETITUM
CONSTITUTIO
CONSTITUTIONE
CONSTITUTIONE
CONSTITUTIONE

DE
CIVILLITER
MORTUIS

Dei in
venerabili
venerabili

FRANCISCA ET LIPSAE
MDCXXIX

Bayerische
Staatsbibliothek
München

CAP. I. DE MORTE TAM NATVRALI QVAM CIVILI IN GENERE.

§. I.

Introitus.
 Vm maxime e re esse videatur, circa ver-
 borum & tituli interpretationem semper
 quædam præmisisse, juxt. l. 1. ff. de Reb.
 Credit. l. 1. princ. ff. de Justit. & Jur. & in
 l. 1. §. 1. ff. de Pact. & eorum etiam, quæ
 manifestissima sunt, non negligenda sit
 interpretatio l. 1. §. 11. ff. de Ventr. Inspit.
 ut lectori in prælimine cujuscunque dis-
 fertationis statim innotescat Tituli origo & significatio, ideo pla-
 cet prius, quam ad ipsius rei sectionem transeamus, recepta JCto-
 rum nostrorum methodo, ab ipsius tituli Anatomia ordiri. vid. l. 1.
 ff. de Just. & Jur. l. 1. §. 1. ff. de Tutel. l. 1. ff. de Furt.

Etymolo-
 §. II. Etymologiam itaque Mortis quod attinet, subtilis-
 simus ille Scaliger Mortis etymon eleganter facit a *μείρω* vel *gia Mor-*
μείρω divido. Morbi, inquit in *Theoph.* & mortis idem etymon, *tis,*
μὲρ & *βίη*, interitus vitæ. Uti enim morbus via ad mortem:
 ita mors est animæ discessus a corpore. Dicitur etiam separatio

mors a fato, cuius græca vox *μῆρ*, *μῆρα*. Ex quibus liquet latinum vocabulum Mors græcis debere originem, & materialiter five vi vocis nihil aliud significare, quam separationem aut divisionem. Latini vocabulum mortis deducere volunt a mordendo, quia omnes homines morſu consumit; five a Mora, quia nullius conditionem moratur. Plurimi vero Dd. grata magis allusione, quam vera vocis etymologia mortem dicunt a morſu, ideo, quod morſu, puta eſu pomi Protoplastorum mors introducta, & univverſum mundum ingreſſa fuerit. *Genes. Cap. 3. v. 3. & 6. & 29. Cap. 2. v. 17 Romanor. c. 5. v. 12.*

Homonymia.

§. III. Variam huius vocis ſignificationem offerunt nobis *Sacræ Pandectæ*: Denotat enim Mors (1) Rem mortiferam, *Reg. lib. 2. C. 4. v. 20.* (2) Varias Calamitates & *Ærumnas*. *Exod. c. 10. v. 17.* (3) Regenerationem a peccatis. *Romanor. c. 6. v. 2. & 7.* (4) Mortem Impiorum in peccatis. *Luc. c. 9. v. 60.* (5) Mortem æternam, *Apocal. c. 2. v. 11. c. 20. v. 14.* (6) Mortem naturalem. *Roman. c. 6. v. 23. & Hebr. c. 9. v. 16. 17. & 27.* Plures huius vocis ſignificationes noſſe qui avert, adire poterit *Dn. Gerhard. LL. Theol. loc. 29.*

Et Synonymia.

§. IV. Synonyma Mortis, quæ Veteribus in uſu erant, omnia hic recensere, inſtituti noſtri non patitur ratio. Sufficiat ſaltem, quod Antiquis abiitio idem fuerit quod Mors, notante Feſto, ſicut hodie obiit, obitus. Dicebant etiam, vixit: aput Poetas, Fuit: data enim opera abſtinebant mentione mortis, ne viderentur *δυσφημῆν*. Simile eſt ad plures abiit, quia plus audit mortuorum, quam viventium; ita etiam *Sacra Scriptura* loquitur. *Gen. c. 15. v. 15.* abire ad Patres. *Gen. c. 25. v. 8.* aggregari ad populos. Dicuntur porro Mortis Synonyma, Fatum, ſinis, diſceſſus, Interitus, aliaque ſimilia. vid. *Beeman. Orig. pag. 756. & ſeq.*

Mors eſt vel naturalis, vel ſpiritualis.

§. V. Mortem dividere poſſumus in Naturalem & Spiritualem. Mors Spiritualis fidelium eſt, qua dicuntur mori tum peccatis per pœnitentiam, *Roman. c. 6. v. 2. & 11.* tum mundo per contemptum rerum terrenarum, & per pium deſiderium cœleſtium. *Galat. c. 6. v. 14.* Quæ mors Ethnicis etiam ignota non fuit, ſicut ex *Platonis Phædone* apparet, ubi docet, duas eſſe hominis mor-
tes,

res, quarum unam natura, alteram virtutes præstant, hanc sapien-
tibus esse appetendam; illam vero esse expectandam. Unam fieri,
si anima corpus relinquat, alteram, si anima in corpore adhuc
manens corporeas illecebras & voluptates contemnat. Confer.
Macrobi. lib. 1. in Somn. scip. cap. 13. Mors Spiritualis infidelium
est vel temporaria, vel æterna. Illa consistit in Gratiæ Divinæ a-
missione in hac vita, & peccatis quasi immortui sunt naturaliter
videntes. *1. ad Timoth. C. 5 v. 6. ad Coloss. c. 2. v. 13.* Hæc est fina-
lis, & nunquam determinanda hominis a DEO separatio, seu da-
mnatio, cum cruciatibus infernalibus conjuncta, alias mors secunda
dicta. *Apocal. c. 2. v. 11. c. 20. v. 14. c. 21. v. 8.*

§. VI. Mors autem Naturalis est proprie *θάνατος* *ψυχῆς* Definitur
καὶ σώματος *διάλυσις*, ut Gellius *Noct. Att. lib. 2. c. 8.* tradit, Mors na-
i. e. ut Cicero *1. Tusculanor.* exponit; discessus animæ a corpore, *turalis.*
vel privatio vitæ a solutione corporis a animæ facta, sive maneat
illa superstes, ut anima hominis, sive intereat, uti in Brutorum &
Arborum formis accidit. Vel ut Anchorat. *Consil. 273.* vult, mors
est lucis præsentis substractio, & animæ a corpore separatio, omnia
dissolvens, & omni professione privans & reversio in pulverem.
Hinc recte dixit Imperator noster Justinianus; Mortem esse pri-
vationem vitæ & omnia solvere. *Novell. 22. C. deinceps. 20. de Nupt.*
§ l. ult. vers. homini C. de Episcop. & Cleric.

§. VII. Dividitur Mors Naturalis, quod sit, vel naturalis in *Et dividi-*
specie sic dicta, vel violenta. Illa est & dicitur proprie, quæ ab *tur.*
interno (intellige ratione subiecti, non ratione effectus) principio
provenit, sine ulla adhibita extrinsecus violentia, & vel ex siccitate
extincto nativo calore, vel a naturali humiditatis resolutione ori-
tur. *Galen. 1. de diff. febr. cap. 8. Class. 3.* Violenta est, quæ non
ab intus, sed a vi extrinsecus adjecta, primam causam duxit, & a
præternaturali & externa quadam violentia proficiscitur, qualem
mortem patitur occisus, suffocatus, decollatus &c. & hæc mors
dicitur naturalis per accidens causata.

§. VIII, Cum mors naturalis, ut supra dictum est, sit separa- *Obiectum*
tio animæ a corpore, necessario sequitur, quod omnia quæ ani- *mortis.*
mam foveant, morri exposita sint. Hinc non solum animalia bruta

l. 30. ff. quibus mod. Ususfr. amitt. l. 19. ff. de Vi & vi armat. l. 49. ff. de Legat. 2. plantæ, vites & arbores l. 18. ff. de Ususfruct. l. 4. §. 1. ff. de Censib. mortuæ leguntur, sed & nobilissima & dignissima creaturarum. Homo mortis dentes effugere nequit. per l. 23. ff. de Verb. Oblig. l. 59. l. 62. ff. pro Soc. sed ipsi perpetua ex humana sorte Mortis cogitatio esse debet, siquidem ubique tam terra, quam mari, tam in pace, quam in bello, & tam domi, quam militiæ mortis periculum metui potest, juxt. l. Senatus 35. §. 4. ff. de Mort. caus. Donat. unde & JCrus in l. 1. §. 2. ff. de Condit. & Demonstrat. inquit; Mortem esse certam, diem vero & horam mortis incertam, probatur ex Sacris. Ecclesiast. C. 9. v. 12. & Epist. Jacob c. 4. v. 13. & 14. Et ideo sepultura memoria humanæ conditionis appellatur, in l. quidam 27. ff. de Condit. Instit.

Datur

Mors Ci-
viliis,

§. IX. Ad hujus naturalis mortis exemplum alia a JCrus fingitur mors, quæ Civilis dicitur, & similis est morti naturali l. 209. ff. de Reg. Jur. & l. Gallus. 29. §. 5. in fin. ff. de liber. & posthum. Uti enim naturalis mors hominem e consortio & societate humani generis tollit; sic civilis mors eum e numero & consortio civium extinguit, & quasi mortuum exterminat. §. 1. Instit. Quib. mod. Jus patr. pot. solv. & l. 5. princ. ff. de Bon. Damnat. Hinc evenit, ut homines non solum morte intellige naturali, verum etiam maxima & media Capitis diminutione interire dicantur, per l. verum 63. §. pen. ff. pro Soc. l. 1. §. 8. ff. de Bonor. poss. contr. tabul. Cum igitur propoliti nostri sit, de hujus mortis Civilis subiecto & Effectu quædam proponere, non poterimus non contemplari prius ejus definitionem, quia omnis quæ a ratione incipit, & suscipitur de re aliqua disquisitio, debet a definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputatur. Cicero Lib. 1. Offic.

Describi-
tur hæc.

§. X. Quamvis nunc omnis definitio in jure nostro periculosa habeatur, cum parum sit, ut subverti non possit, l. 202. ff. de Reg. Jur. nihilque generaliter & in perpetuum definiri queat l. 14. pr. ff. de divers. tempor. prescript. attamen ne nobis omnis definitio Mortis Civilis deficiat, cum nusquam perfectam & absolutam definitionem viderim, ideo lubet definire, seu potius describere mortem Civilem: Quod sit fictio quædam Juris, per quam persona

sona quoad certos Juris effectus, fingitur quasi naturaliter mortua; Tunc autem homo mortem civilem pati dicitur, quando ut Civis & qui personam & caput Civile habet, e numero & societate civium tollitur. Ita, ut salva remanente vita, ipsi vel adimatur Civitas tantum, vel civitas & libertes simul. *Vultejus ad §. 2. Instit. quib. mod. Patr. potest. solvit. n. 1.*

§. XI. Dividamus vero Mortem Civilem, in Voluntaryam, *Et dividi-* & non voluntariam; Voluntaria accidere videtur ei, qui vel per *tur.* ingressum Religionis seu Monasterii Monachus, vel a vera Religione aberrando pertinaciter, Hæreticus fit. Non voluntaria autem dicitur vel improprie de iis, qui in servitute sunt nati, vel proprie de istis, qui quandam capitis & status sui mutationem patiuntur. Definitur autem Capitis diminutio; quod sit prioris Status, i. e. Libertatis, civitatis, & Familiæ mutatio. *princ. Instit. de cap. diminut. & tribus modis accidit, l. 11. ff. de cap. minut.* Nam aut maxima est, aut minor, quam quidam mediam appellant, aut minima. Quid sit maxima & media & minima capitis diminutio, non necessum puto, hic explicare, cum cuivis ex *d. tit. de Cap. Diminut. Instit.* id haurire liceat. Effectum cujusvis quod attinet, hunc in sequentibus Capitibus, quantum per vires licebit, subjungere studebimus.

§. XII. Quod mors Civilis æquipolleat morti naturali, colligunt inprimis Dd. ex *l. 56. C. de Episc. & Cler. princ. verb. final. quod debuit legitime, conferatur Brunnem. ad d. l. n. 6. seq.* sed limitetur ea regula, quod tunc tantum locum habeat, quando mors civilis operatur eundem effectum quoad casum de quo agitur, quem operatur mors naturalis, vid. *Martin. Maurath, in tract. de vita & morte Homin. Theoremat. 58. & iste est casus quem Bartolus adducit in d. l. 56. C. de Episcop. & Cleric. nempe quod ad effectum dissolutionis matrimonii paria sint, vel quod maritus naturaliter moriatur, vel monasterium intret, & ideo utroque casu dos repeti possit. Porro mors civilis etiam nunquam æquiparari debet naturali, nisi in casibus a jure expressis, vid. l. 48. §. Cornelio ff. de Jure Fisci,*

Quando mors civilis æquiparari potest naturali.

ubi

ubi coactus restituere hereditatem post mortem, non intelligitur de civili sed naturali. Sic stipulatio in casum mortis concepta intelligitur de naturali. *Calder. Consil. 376.* Conditio adimplenda in casum mortis, semper intelligenda erit de morte naturali non vero civili. *Anch. Consil. 396. n. 3.* si fit substitutio fideicommissaria filio quodocunque sine filiis decedenti, intelligitur de morte naturali licet ferro vel laqueo causata *Bald. lib. 4. Conf. 6. n. 2.* & ubi agitur de consolidatione actionis de dote in Patrem, in casum mortis Filiae, semper intelligitur de morte naturali. *Alexand. Lib. 2. Conf. 139. n. 4.* Donatio etiam mortis causa non per mortem civilem sed naturalem confirmatur. *Sebast. Medices in tr. Mors omnia solvit. p. 1. n. 47.* Et licet Menochius *lib. 6. pres. 4. n. 19.* statuatur, quod etsi appellatione mortis intelligatur de morte naturali, ut tamen actus, qui alioquin nullus redderetur, sustineretur, de morte civili intelligi debeat, hanc tamen opinionem nostram non facimus, sed statuere malumus, quod appellatione mortis in dubio semper intelligenda sit mors naturalis, neutiquam vero civilis. *Franchis decis. 689. n. 10.* verba enim naturaliter non civiliter intelligi debent, *arg. l. fin. C. de his qui ven. etat. l. 76. ff. de Condit. & Demonstrat.* & dispositio in dubio concepta, intelligenda venit de causa & actu naturali, *Cardin. Tusc. Pract. Conclus. in verb. Mors, Conclus. 394. n. 1. & 9. Alexander. lib. 2. Consil. 139. n. 4. Calder. 367. add. Martin. Maurath tr. de Vita & morte homin. theoremat. 58.*

CAP. II.

De

PERSONIS CIVILITER MORTUIS, ET DE EFFECTU MORTIS CIVILIS CIRCA HAS PERSONAS.

§. I.

INter illos, qui pro civiliter mortuis habentur, primum locum obtinere possunt, quibus aqua & igni interdictum est.

est. § 2. *Instit. de Cap. deminut. l. 1. §. 2. ff. de Legat. 3.* Erat autem
 interdictio aquæ & ignis, supplicii genus apud Romanos usita- *Describi-*
 tum, partim in eos, qui absente capitali pœna affici non pote- *tur Inter-*
 rant, ut hodie dicitur Bannum die Oberacht; partim in eos, *dictio A-*
 qui dignum non morte quidem, sed tamen exilio perpetuo *qua &*
 scelus admiserant; Et hujusmodi homini nulla facta exilii men- *Ignis.*
 tione, recto, aqua & igni interdicebatur, & ita horum usu,
 quæ maxime ad vitam sustentandam sunt necessaria, cum aëris
 alimento contentus esse nequiret aut brevi tempore tacito quo-
 dam genere mortis mori, aut e civitate abire & solum ver-
 tere cogebatur, ut patet ex *Orat. Ciceron. pro domo sua*, &
 ex hoc cives Romani exulare dicebantur. Mansit autem hoc *Pœna hæc*
 pœnæ genus ad tempora usque Imperatorum *l. 2. ff. de Pœn. In desue-*
 & dicit *Gothofred. ad hanc legem*, quod Imperatoris Augusti *tudinem*
 constitutione aquæ & ignis interdictio fit vetita, inque hujus *abiit.*
 locum deportatio successerit, *l. 2. §. 1. ff. de Pœn. l. 3. ff.*
ad Leg. Jul. Pecul. Hinc statuit Jul. Clarus *5. sentent §. ult.*
qu. 67. quod hæc pœna interdictionis aquæ & ignis hodie nulli
 infligatur. Utimur tamen adhuc hodiernis temporibus inter- *Datur ad.*
 dictione quadam alia, quæ pœnæ loco alicui infertur, & est, *huc quæ-*
 quando cuidam negotiatione, vel opificio interdicitur, de qua *dam In-*
 ad sunt text. in *l. 7. §. 20. & seqq. ff. de Releg. & Interd. terdictio*
l. 6. ff. de Extraord. Crimin. l. 9. §. 9. & 10. ff. de Pœn. de Jure
Bann einen das Handwerk geleyet oder verbothen wird, Civili.
 vel si alicui advocatione, professione, honore, foro, ædibus
 vel spectaculis interdicitur *l. 9. princ. & §. 4. ff. de Pœn. l. 1.*
§. 13 ff. de Offic. Præf. Urb. Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 49. th. 109.
Dn. Eckolt. ad ff. de Interd. & Releg. §. 1. Jure Canonico *& Jure*
 etiam excogitatum interdictum, quod dicitur Ecclesiasticum, *Canonico.*
 & nihil aliud est, quam censura Ecclesiastica, qua Universitati
 aut certæ parti aut Collegio, facultas & jus exercendæ religio-
 nis adimitur, Clericisque interdicitur, ne divina officia ibi ce-
 lebrent, aut sacramenta administrent, nec mortuos sepultura
 Christiana dignentur. *C. si sententia 16. C. Is cui. 20. de Sen-*
tent. Excommun. in 6. G. P. Tholosan. in Partit. Jur. Canon.
Lib. 4.

Exceptio *Lib. 4. tit. 17. C. 1. & seqq.* Aquo tamen interdicto exceptus
ab hoc in baptismus parvulorum, & poenitentia morientium, *C. Responso*
terdicto. *nostro 43. X de Sentent. Excom. C. Quoniam 19. de Sent. Excom.*
in 6. & Bonifacius. VIII. hoc interdictum in quibusdam tem-
peravit C. Alma Mater fin. b. t.

Describi- §. II. Deportatio, quæ in locum Interdictionis Aquæ
tur depor- & Ignis successit est perpetua in insulam condemnatio, *l. 1.*
tatio. §. 3. ff. de Legat. 3. seu missio in perpetuum exilium, cum quis
 ob commissum delictum nervo aut compedibus vinctus in na-
 vem imponitur, & in certam insulam transfertur, in qua tan-
 quam in perpetuo exilio a cultioribus gentibus seclusus, vitam
 agere & finire debet. *l. 18. ff. de Interd. & Releg.* neque un-
 quam ei sub pœna amputationis capitis egredi licet. *l. rele-*
gati 4. & l. capitalium 28. & in exulibus 13. ff. de Pœn. Est
 igitur deportare nihil aliud, quam hominem sententia in de-
 sertum locum portare, ut ibidem delictorum suorum sentiat
 pœnam, & imponitur hæc pœna pro maleficio capitali, falsi
 scilicet peculatus, vis publicæ &c. *Schneidew. ad Instit. Quib.*
mod. Jus Patr. Pot. solv. n. 6. & 7.

§. III. Deportationis autem pœna & nomen hodie-
 nis temporibus non sunt in usu. *Jacob. Menoch. de Arbitr. Jud.*
Quæst. lib. 2. Cent. 4. Cas. 330. M. Berlich. p. 4. Conclus. 72.
In locum *n. 24.* & dicit Marcus Antonius Natta *in consil. 666. num. 14.*
Deporta- *vol. 4.* loco deportationis successisse Bannum Imperii. *Dn. Struv.*
tionis suc- *S. I. C. Exerc. 8. th. 68. Philip. Ulu: Pract. Eclog. 75. lib. 1.*
cessit Ban- Possunt tamen adhuc Principes delinquentem in insulam vel in
num Im- alium locum deportare, si volunt, & insulæ adsunt. Uti hæc
perii. deportationis pœna in Regno Neapolitano adhuc in usu est,
 testante Capycio *decis. 153. num. 2.* & sufficit, si utuntur ver-
Deporta- bo ; Deportamus, *Bald. in l. 3. num. 6. C. si Pendent. Appell.*
tio differt Notandum hic obiter, quod multorum juxta opinionem de-
a Confi- portationis synonymum sit Confinatio. Quamvis autem
natione. in ipsa deportatione quædam confinatio insit, cum depor-
 tatus certam insulam excedere nequit. *l. 4. ff. de Pœn.* attam-
 en non statim confinatio involvit deportationem, *l. 9. ff.*
de

de Interd. & Releg. & hinc inferitur, Deportationem & Confinationem pro iisdem capi non posse. vid. DN. STRYK. disp. de Confinatione cap. 1. th. 2. n. 13. & 14.

§. IV. Deportati igitur ob mediam quam patiuntur capitis diminutionem, quoad actus Juris Civilis pro mortuis habentur, quoniam civitatem amittunt & speciali jure civitatis non fruuntur, ea autem, quæ sunt juris gentium retinent. *l. sunt quidam 17. ff. de Pœn. l. 6. ff. de Interd. & Releg. l. 15. ibid.* unde deportatus dominium acquirere, & contractus juris Gentium celebrare potest, v. g. emere, vendere, locare, conducere, permutare, fœnus exercere, & postea quæsitæ pignori dare, nisi in fraudem Fisci, qui ei mortuo successurus est, ea obligentur; imo deportatus actiones ex contractibus Juris gentium provenientes exercere potest, licet alias sunt juris Civilis, §. 1. *Instit. de Oblig. §. 1. Instit. de Action.* cujus juris deportatus regulariter in capax existit, amittit enim (1) patriam potestatem, sive Pater sive filius deportetur, §. 1. *Instit. Quib. mod. Jus Patr. Pot. solv.* (2) Deportatus & iste, cui aqua & igni interdictum est, nec testamentum facere, nec fideicommissum relinquere possunt, cum sunt ἀπόλιδες, i. e. extorres & sine civitate *l. 17. §. 1. ff. de pœnis, Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 32. th. 8. n. 6.* imo testamentum quod antea factum per deportationem irritatur. *l. si quis 6. §. ejus 7. ff. de Injust. Rupt. Irrit.* (3) Deportatus neque ex testamento, neque codicillis aliquid, neque legata capere debet, nisi quid cibariorum & alimentorum nomine relictum est, *Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 35. th. 4. & th. 66.* sed (4) amittit jus tutelæ, nam quamvis fundamentum habeat in jure naturali tutela, §. pen. *Instit. de Attil. Tut.* juris tamen civilis est, & ab eo formata, §. 1. *Instit. de Tutel.* (5) Deportatio solvit societatem *l. 4. §. 1. l. 63. §. fin. ff. pro Socio. §. 7. Instit. de Societ.* quia deportati mortuorum loco reputantur. *l. 1. §. 8. ff. de Bonor. possess. contr. Tabul. & deportationis nomen per se ipsum omnium rerum spoliatio est. l. fin. §. ult. C. de Sentent. pass. & Rest. Mantica de Tac. & amb. Conv.*

Deportatus retinet quæ sunt juris gentium.

Deportatus perdit quæ sunt Juria Civilis.

(6) per deportationem tanquam per mortem naturalem extinguatur ususfructus legatus, sed hodie, sublati his capitis diminutionibus, ususfructus ad earum exemplum banno Imperiali finitur. *Gail. lib. 2. observ. 86. n. 10. Ekolt. ad ff. Quib. mod. ususfr. amitt.* (7) notemus etiam, quod deportatione testatoris legatum non extinguatur, sed suspendatur, quia in civitatem restitui potest testator *l. 59. §. 1. ff. de Condit. & Demonstr.* Si vero legatarius sit servus pœnæ, legatum sit caducum, quia servitus morti assimulatur. *d. l. 59. §. 2.*

*Viro De-
portato
Uxor re-
petit do-
tem.*

§. V. Quamvis per deportationem non dirimatur matrimonii vinculum, sed tamdiu firmum maneat, donec de morte naturali alterius conjugis constet per *l. 1. C. de Repud.* ibique *Gothofred. lit. 4.* & ideo constante matrimonio dos regulariter repeti nequeat *l. 5. C. de collat. & l. 2. princ. ff. solut. matrim.* attamen in casu deportationis maritus uxori dotem restituere cogitur, propter delicta enim maritorum uxores in donatae esse non debent, sicuti generaliter delicta maritorum haud nocent uxoribus *tot. tit. & inprimis l. 2. C. ne uxor pro marit.* *Gail. lib. 2. Observ. 83. n. 21.* qui asserit idem procedere in Uxore, cujus maritus ob delictum constante matrimonio bannitus est. *Lib. 2. de Pac. Publ. cap. 16. n. 2. Job. Sichard. in l. 29. C. de Jur. Dot. n. 3.*

*Deporta-
tus resti-
tui potest.*

§. VI. Si iste qui deportatus, seu in insulam perpetuo condemnatus est, per Principem ex ea revocatur, & restituitur, tunc patriam potestatem, famam, honores, & bona recuperat, restitutio enim est in priorem statum repositio, *l. 24. ff. de minor. & l. 1. & tot. tit. C. de Sent. pass. & restit.* ubi traditur, damnatos per sententiam ob delictum, & infames posse per Imperatorem restitui honori, famæ, & cæteris per delicti pœnam amissis. Sic seditiosi rustici per Imperatorem Carolum V. in comitiis Spirensibus Anno 1526. in pristinum statum restituti sunt. Si vero deportatus vel bannitus propter delictum restituitur a Principe, num etiam ad bona simpliciter intelligitur restitutus? Distinguimus inter resti-

restitutionem plenissimam, & minus plenam, per hanc Princeps tantum remittit poenam delicti, non autem restituit simul ad recuperationem amissorum bonorum per text. in l. 2. C. de Sent. pass. & Rest. per illam princeps remittit poenam, & simpliciter restituit ad omnia bona, tunc vero ipsa restitutio solum trahitur ad bona nondum alienata, quæ fiscus adhuc possidet; non autem ad alia bona jam alienata; quia tunc Princeps simpliciter restituens ad bona, non intelligitur velle tollere jus alteri in illis bonis quæsitum, cum beneficia Principis præsumantur sine præjudicio alterius facta l. 2. §. 10. & §. 16. ff. ne quid in loco publ. & C. quamvis 8. de rescript. in 6. Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 49. th. 110. Interdum tamen Princeps ex justa causa, quæ est favor utilitatis publicæ, puta pro facienda pace, expresse restituere potest ad bona etiam alienata, & sic jus alteri quæsitum tollere, Gail. Lib. 2. Observ. 5. n. 1. & seqq. Mynsing. cent. 5. Observ. 97.

§. VII. Colligimus ergo e præmissis, quod quoties delinquenti certa insula assignatur, toties sit deportatio, quando vero non assignatur, sit relegatio, quæ vel in perpetuum, *Describi. l. relegatorum 7. §. 4. & §. 2. ff. de Interd. & Releg. vel tur relegatio, & th. 109.* Et sic relegare nihil aliud est quam exterminare, i. e. est duplex. extra terminos loci aliquem ponere. Videamus nunc, an utraque relegatio tam temporalis quam perpetua appellari possit mors civilis; Quod relegationem ad tempus attinet, *Relegatio statuitur, eam mortem civilem dicendam non esse; retinent enim ejusmodi relegati libertatem & civitatem, istorumque lis non distatus & caput haud mutatur l. 7. §. 2. ff. de Interd. & Releg. citur mors Relegationem vero in perpetuum mortem civilem esse, & civilis. dici posse, tenet Sebast. Medices in tract. Mors omnia solvit, Relegatio part. 1. n. 50. & elici illud quodammodo posset ex mente perpetua Dd. qui dicunt: Exilium perpetuum esse mortem civilem, ex mente relegationem dici exilium in l. exilium 5. ff. de Interd. & Dd. est Releg. Id quod etiam probari posse videbatur exinde quod mors civilis perpetuo relegatus perdat civitatis usum, dum amplius per vilis,*

civitatem ire nequit, juxta l. 5. §. 1. ff. de cap. minut. Qua ratione intelligitur h. l. per civitatem civitas stricte sic dicta, non autem id, quod est juris civilis, quippe quod relegatus retinet l. 7. §. 3. ff. de Interd. & Releg. cum igitur patiatur mediam capitis diminutionem, sequitur quod perpetuo relegatus civiliter mori censeatur. Idem sentit Cowellus in Instit. Jur. Anglic. Quib. mod. Patr. pot. solv. sect. 1. ubi inquit: quod non solum morte naturali, sed etiam civili, ut si pater feloniam committat, aut perpetuo relegetur,

Differen- patria potestas solvatur.

tia inter §. VIII. Differt vero relegatio a Deportatione, (1) *Deporta-* quia longe mitior est deportatione, hæc enim tantum ad per-
tionem & petuum fieri potest l. 7. §. 2. l. 18. §. 1. ff. de Interd. & Releg.
relegatio- relegatio vero etiam ad tempus. d. l. 7. §. 3. ff. de Interd. &
nem. Releg. (2) quod deportatio adimit civitatem, familiam, &
omnia quæ a Jure Civili introducta sunt, l. sunt quidam 17.
§. 1. ff. de Pœn. l. 6. princ. l. 14. §. 1. l. 15. ff. de Interd. &
Releg. Relegatio vero non æque. d. l. 7. ff. de Interd. & l. ejus
qui. 8. §. fin. de Testam. (3) quod deportatus perdit sua bona:
relegatus vero non, nisi quæ specialiter per sententiam fuerint
adempta. L. 8. C. de Pœn. l. 4. l. 14. §. 1. l. 18. ff. de Interd.
& Releg. (4) quod relegatus ad tempus, si intra illud tempus
revertatur, relegatur in perpetuum; si vero in perpetuum est
relegatus, reversus deportatur; sed deportatus si egressus fuerit
insulam, in quam fuit deportatus, capite punitur. text. est ex-
press. in l. relegati 4. ff. de Pen. (5) accedit, quod deportato
certo spatio pœnæ locus circumscribitur: relegatus vero tan-

Relegati tum finibus patriæ exire jubetur.

ab una ci- §. IX. Quum controvertitur, an banniti seu relega-
vitae a ti de civitate, præfectura, vel loco alicujus Ducatus, vel pro-
toto Duca- vinciae, de toto Ducatu vel provincia Principis relegati, aut
turelegati banniti censeantur? Respondemus breviter, quod, licet ne-
censentur. gativa sententia juri nostro civili magis conveniat, propter
l. 7. §. 15. & 10. ff. de Interd. & Releg. attamen ubivis fere
locorum generali consuetudine introductum sit, ut relegatus
ab una

ab una civitate seu præfectura alicujus Principis, a toto Ducatu vel provincia relegatus aut bannitus intelligatur, prout testatur *Berlich. p. 5. Concl. 71. n. 10.* Quod & in foro Saxónico receptum, *Carpzov. Part. 3. Constit. 47. def. 1. e. l. 1.* Augusto Electore Saxoniae in *suis novellis part. 4. const. 47.* approbatum legitur.

§. X. Uti vero relegatus de jure Civili neque bona, *Relegatus* neque jura civitatis, aliaque beneficia civibus & incolis com- *jura & be-* petentia amittit. *Richter. decis. 80. n. 29. Carpzov. J. P. F. part. neficia re-* 2. *Const. 47. d. 9.* sed liberos in potestate, testamenti factio- *tinct, tam* nem, & omnia alia jura, quibus antea usus fuit, retinet, per *de Jure* text. *Inst. Quib. mod. Jus Patr. Pot. solv. §. 2 ibique Schnei- Civili* dew. §. cum autem 1. n. 9 l. 4. l. 7. §. 3. l. 14 §. 1. ff. de *Interd. & Rel. l. 8. § fin. ff. de Testam.* imo relegatus durante exilio debitorem suum alibi in quocunque loco in ventum convenire potest. *Berlich. p. 5. Concl. 72. n. 36. Philip. in Ufu Pract. Ecl. 75. lib. 1. n. 6. Eckolt. ad ff. de Interd. & Rel. §. 2.* Sic & *quam Sa-* jure Saxónico omnia jura retinet, imo in alio loco ad officia & *xónico.* honores pervenire potest, nec infamia eum comitatur, cum relegationis effectus sive punitio ultra territorium relegantis nunquam extendatur, ergo nec infamia ceu accessorium relegationis l. 3. l. 4. C. ex quib. caus. infam. irrog. *Berlich p. 5. Concl. 71. n. 25. Carpzov. J. P. F. Part. 4. C. 47. d. 11.* Si vero quis *Fallit in* ex crimine per se famoso relegatus sit, & ex tali delicto, cui *relegatio-* lex ipsa poenam infamiae constituit, tunc relegatus & extra ter- *ne ex cri-* ritorium relegantis pro infami habendus & per consequens ab *mine fa-* omni honorabili officio repellendus est, quia famosis & notatis *moso fa-* dignitatum portæ non patent. l. 2. C. de Dignit. *Carpzov. d. eta.* *const. 47. d. 12. Philip. d. Eclog. 75. n. 6.* Hinc evenit, ut si ob crimen per se & jure famosum, ad certum tempus relegatus eo præterlapso revertitur, maneat infamis, & ab omni honore *quamdiu* societate & Collegio Opificum repellendus sit. *Richter. decis. 80. Infamia* n. 34. *Carpzov. J. P. F. p. 4. Const. 45. d. 10. & in Pr. Crim. ex relega-* p. 3. *quest. 135. n. 58. & seq.* Si vero delictum, ex quo quis *tione du-* ad tempus relegatur, est punitionis arbitrariae, cui lex poenam *rat.*

turpi-

turpitudinis haud constituit, infamiae nota una cum animad-
versione durat, & extinguatur, ne scilicet accessorium diutius
durat, quam principale l. 3. §. 1. 4. C. ex quib. caus. infam.
irroz. Carpzov. d. quest. n. 62.

Describitur

Servi-

tus poena

cui irro-

gatur?

eiusdem

effectus.

Damna-

tio ad be-

stias abro-

gata est.

Describitur

da-

mnatio in

metallum.

Eiusdem

effectus.

§. XI. Porro servi poenae civiliter mortui censentur:
Efficiuntur autem servi poenae, qui vel bestiis subjiuntur aut
ad lanienam, aut ut cum illis depugnarent l. 11. §. 3. l. 12. in
fin. ff. de Poen. vel qui in metallum damnantur & in opus me-
talli. l. 17. pr. ff. de Poen. §. 3. Inst. Quib. mod. Jus Patr. Pot.
solv. Quod damnationem ad bestias concernit, avertendum,
quod hae poena capitalis sit per l. 8. ff. qui testam. fac. poss.
l. 25. §. 3. de Acqu. hered. l. 29. ff. de Poen. eamque sustineant
humiliores ut sicarii & venefici, l. 3. §. pen. ff. de sicar. falsae
monetae rei, l. 8. ff. de Fals. Parricidae, l. pen. ff. ad Leg.
Pompej de Parric. Sacrilegi, l. 6. ff. ad L. Jul. Pecul. Abigei.
Ulp. 12. Collat. leg. Mosaic. & hi omnes qui poenae isti subji-
untur, quantum ad actus civiles attinet, mortui esse dicuntur,
unde nec testamentum condere possunt, & antea ab ipsis condi-
tum redditur irritum per d. l. 8. ff. qui test. fac. poss. Schneidew.
ad Inst. Quib. mod. Pat. Pot. solv. §. cum autem 1. n. 2. Quan-
vis passim in historiis inveniantur exempla, quod etiam Chri-
stiani a Tyrannis bestiis obiecti sint, cujus rei exemplum extat
apud Eusebium §. Eccl. hist. cap. ult. ubi de Attalo & Blandi-
na tractat, vid. Gothofred. ad l. 12. ff. de Poen. lit. m. attamen
haec poena condemnationis ad bestias nostris temporibus in usu
non est, nec unquam a Christiano Magistratu recepta fuit, ut
tradit Carpzov. Pr. Crim. quest. 128. n. 30. Poenam damna-
tionis in metallum, & in opus metalli (cujus differentia legi
potest in l. 8. §. 6. ff. de Poen.) quod spectat, ista admodum
atrox erat, quippe cum in squalore, in perpetuis tenebris,
gravissimisque compedibus fodinis inherere, & metalla effo-
dere cogerentur, l. 8. §. 4. l. 17. ff. de poen. Hi servi poenae
efficiebantur, & amissa libertate omnis civilis juris in capa-
ces, & mortuis similes §. 3. Inst. Quib. mod. Jus patr. Pot. solv.
l. 3. ff. de his qui pro non script. habent. l. 12. ff. de Jure Fisci l. 59.

§. 2.

§. 2. ff. de Condit. & Demonstr. Quibus in metallum damna-
tis annumerabimus etiam eos, qui in calcariam vel sulphu-
rariam damnabantur, & hæ poenæ metalli magis erant, l. 8.
§. 10. ff. de pæn. vel qui ad ludum venatorium, l. 8. §. 11. ff.
de Pæn. in perpetuum ad salinas, d. l. 8. §. 8. ff. de Pæn. vel in
opus salinarum ob maleficiū damnati erant. l. 6. ff. de Captiv. Damna-
Cum vero poena damnationis in metallum, & opus metalli tioni in
plane ab usu recesserit, nulla ei similior visa fuerit, quam pœ Metallum
na condemnationis ad remigandum vel Triremes, in quibus successe-
damnati gravissimis vinculis atque catenis tenentur, ideoque damnatio
ejus loco poenam triremium successe, communiter testan- ad trire-
tur Dd. uti videre licet apud Prosper. Farinac. in Pr. Crim. mes, aut
lib. 1. tit. 3. quest. 19. n. 14. Carpzov. Pr. Crim. p. 3. quest. ad opus
129. n. 8. Assentit Pomereschius ad Instit. tit. Quib. mod. Pat. publicum.
Pot. solv. §. 3. hodie inquit, successe damnatio ad triremes,
auf die Galleen geschmiedet werden, aut ad opus publicum,
wann sie auf den Festungs-Bau gethan, oder zum Stein-
schneiden condemniret und gebraucht werden.

§. XII. Verum quoniam controversiæ est, an omnes
condemnati ad Triremes, five sint ad tempus, five in perpe-
tuum ad hanc poenam condemnati, civiliter mortuorum no-
men incurrant? in hoc dubio Jul. Clari opinionem, sequi-
mur, qui Lib. 5. sentent. quest. 67. statuit, loco deportatio-
nis successe damnationem ad Triremes, five sit perpetua,
five ad tempus, & propterea semper dici mortem civilem,
ex quo homo patitur mediam capitis diminutionem, cum
pro illo tempore amittit civitatem, & efficitur servus poenæ;
Quod tanto magis est in condemnato ad perpetuum, quæ
condemnationis poena successe in locum Damnationis in Me-
tallum. Capyc. decis. 135. vel ut Vinnius vult, ad §. 2. Inst.
Quib. mod. Patr. Pot. solv. n. 1. in locum deportationis, &
ideo uti deportatus vel condemnatus in metallum, perpetuo
perdit civitatem §. 2. Instit. de Cap. deminut. l. 17. ff. de Pæn.
ita & civitatem, perpetuo damnatus ad Triremes amittit, &
ob mediam quam patitur capitis diminutionem, civiliter mori

*Ad Trire-
mes con-
demnati
dicuntur
civiliter
mori.*

Triremi- censetur & dicitur. Hanc vero triremium poenam non mo-
um poena do apud Laicos, sed etiam Prælatos contra Presbyteros esse
in quibus- frequentatissimam, scribit Bernard. Diaz. *in pr. Crim. Canon.*
dam terris cap. 135. num. 6. imo delinquentibus Clericis in Italia adju-
infertur. dicari, dicit P. G. Tholosan. *in Partit. Jur. Canon. Lib. 4.*

non au- tit. 15. cap. 4. n. 9. *in Gloss.* Cum autem in nostris terris
tem apud nunquam dictata legitur hæc poena, & teste Annæo Roberto
nos. *Judic. rer. lib. 4. cap. 16.* novissime nullus JCtorum poenæ
 ad triremes meminit, satius esse, inquit Carpzov. *pr. Crim.*

p. 3. qu. 129. n. 42. quod si casus ejusmodi contingeret, de-
 linquens vel ad perpetuos carceres, vel ad opus aliquod pu-
 blicum damnetur, quam quod ista poena hisce in terris in-

Perpetuo cognita introducatur. Quod damnatum ad opus publicum
ad opus attinet, præprimis videndum est, an hæc poena delinquenti
publicum ad vitæ suæ dies, an ad certum tempus imposita sit? Primo
damnatus casu iste æquiparatur damnato in metallum, qui quoad vi-
civiliter vit, huic negotio servire cogitur, & sic est servus poenæ re-
moritur. Æque civiliter mori dicitur per l. 8. §. 8. & l. 17. ff. de Pæn.
 Secundo vero casu nequaquam, uti ex l. 28. princ. & l. 17.
 §. 1. ff. de Pæn. apparet.

Effectus §. XIII. Cum igitur poenam damnationis in metal-
damna- lum subsecuta sit damnatio ad triremes, aut ad opus pu-
tionis in blicum perpetuum, concludimus, quod mortis civilis effe-
metallum ctus idem sit circa damnatos ad triremes, vel ad perpetuum
 & ad tri- opus publicum, qui sit circa damnatos in metallum, quum
remes i- enim servi facti sunt, suamque libertatem amiserunt, ideo
dem est. omnium actionum, & beneficiorum a jure civili introdu-
 ctorum in capaces sunt redditæ, ea autem quæ juris gen-

Viro ad tium sunt retinent, per l. 17. ff. de Pæn. Hinc viro ad trire-
Triremes remes, aut in opus publicum perpetuo damnato, licet maneat
damnato matrimonium secundum Auth. 22. de nupt. cap. 8. uxor ta-
llxor re- men, quæ pro vidua reputatur, Gail. lib. 1. observ. 1. num. 44.
petit do- & lib. 2. de Pat. Publ. c. 16. num. 3. dotem suam tam ruinoso
tem. constante matrimonio repetere potest, quia vir per ejusmo-
 di acerbam poenam extra omne dubium ad summam inopi-

am redactus est. Siehard. *ad l. 29. n. 4. C. de Jure Dot. Mer-ut & bona*
lin. *de legitima lib. 5. tit. 3. quest. num. 3.* quin etiam quod parapher-
eo casu, quo maritus vergit ad summam inopiam, non so- *nalia.*
lum dos, sed etiam bona paraphernalia, quæ uxor Marito
præter dotem attulit, ab uxore repeti possit, jure sancitum est.

l. 29. C. de Jur. Dot. Gail. lib. 2. observ. 83. lib. 2. de Pac. Per con-
publ. cap. 16. n. 12. Dicam porro, quod secuta olim condemna- *demna-*
tione in metallum, vel ad perpetuum opus publicum, con- *tionem in*
ditione si liberis decesserit, statim adimpleatur, & fidei com- *metallum*
missariæ substitutioni fiat locus: ejusmodi enim damnati sta- *substitu-*
tim efficiuntur servi pœnæ, atque perinde statim mortui re- *tionis fit*
putantur. *d. l. 17. ff. de Pœn. §. 3. Inst. Quib. mod. Patr. Pot. locus.*

solv. & ita judicatum refert Annæus Robertus Rer. judic. lib. 4.
cap. 16. Roland. a Valle lib. 2. Consil. 97. num. 40. Obstat. qui *Explica-*
dem hic graviter *novell. 22. C. 8. de nupt.* quæ sancit hodie *tur Nov.*
jure novissimo ingenium ex supplicio non fieri servum pœnæ *22. c. 8. de*
& respondent quidem nonnulli; constitutionem istam specia- *nupt.*

lem esse & locum tantum habere quoad matrimonia, nam
quia jure civili matrimonia dissolvebantur & captivitate, &
servitute, & pœna *l. 1. ff. de Divort.* Justinianus Novella illa
22. constituit, ut per damnationem in metallum, vel per ali-
am pœnam non dirimendum sit matrimonium. Et uti Schnei-
devv. *ad Instit. tit. Quib. mod. solv. patr. pot. §. cum autem 1.*
n. 2. vult, intelligi debet hæc novella procedere de supervi-
ventibus, secus si sententia capitalis mandetur executioni. In-
terim nos illis potius, qui servitutem pœnæ in genere in dict.
Nov. esse sublatam statuunt, consentimus. vid. *Vinn. & Ludw.*
ad §. 3. J. Quib. mod. jus patr. pot. solv. Joachim. Mynsing.
ad dict. §. Inst. in fin.

Ad perpe-

§. XIV. Diximus in præcedenti §. 12. quod juxta *tuum car-*
Carpzov. loco pœnæ triremium, imponenda sit delinquenti *cerem da-*
pœna perpetui carceris. Sed an condemnatus ad perpe- *mnati ci-*
tuum carcerem civiliter moritur? quod affirmandum fuerit *viliter mo-*
ex sententia eorum, qui servitutem pœnæ adhuc superesse *riuntur.*
existimant, quam hinc ejusmodi condemnantis etiam tri-

bunt. Addunt, quod poena hæc perpetui carceris sit, & dicatur capitalis, & ultimi supplicii, secundum Bartol. in l. 2. n. 9. ff. de Publ. Judic. & Bald. in l. 6. C. de Pæn. Felin. in cap. qualiter n. 26. X. de Accusat. Exturbatus enim videtur is numero viventium, cui inter carceris parietes moriendum est, & qui per miserrime vitæ suæ dies, pane doloris, & aqua tristitiæ ita maceratur C. forus §. fin. de Verb. sign. ut lenta morte afficiatur, cui accedat, quod perpetuus carcer sit perpetua servitus, & morti assimiletur l. 2. ff. de liber. hom. exhib. l. 59. ff. de Condit. & Demonstr. l. 209. ff. de Reg. Jur. quando igitur adimitur libertas, dicitur mors civilis, quia servitus quoad actus civiles morti æquiparatur d. l. 59. ff. de Condit. & Demonstr. Comparatur etiam hæc poena perpetui carceris damnationi in metallum, ut dicit Nicol. Reusner. Lib. 2. decis. 17. n. 13. & 17. & quando de Jure Civili locum habet poena damnationis in metallum, de Jure Canonico poena perpetui carceris infligenda venit. Abbas, & alii in C. cum non ab homine X. de Judic. Arnold. de Reyger. Thes. Jur. tit. Clericus. n. 48. Uti ergo damnati in metallum libertatem & civitatem, omniaque jura sua perdendo, statim civiliter moriuntur, sic & damnati ad perpetuos carceres pro civiliter mortuis reputari possunt. Nos vero condemnatos ad perpetuos carceres libertatem non amittere, firmiter tenemus.

*Jus Civile
perpetui
carceris
poenam
ignorat.*

§. XV. De cætero ex Jure Civili hic in memoriam revocare juvabit, quod Judex liberum hominem ad perpetuum carcerem damnare nequeat, ut in illo obeat morte naturali reus, uti docet Bald. in l. 6. C. de Pæn. & in l. 3. C. de Accusat. Poena enim perpetui carceris (1) jure Civili est plane incognita, & illicita, nec nisi in servis recepta l. 8. §. 9. ff. de Pæn. l. 10. ff. eod. tit. l. 6. & l. 10. C. eod. tit. (2) Carcer perpetuus est servitus perpetua, quæ libero homini imponi nequit, l. 71. §. 2. ff. de Condit. & Demonstr. l. 2. ff. de liber. hom. exhib. Menoch. L. 1. A. J. Q. Cas. 89. n. 4. (3) Carcer perpetuus est poena capitalis, Bald. in d. l. 6. C. de Pæn. Ruin. Conf. 88. n. 1. lib. 5. quam Judex pro arbitrio suo Reo imponere prohibetur,

betur, probatur per *d. l. in credibile 6. C. de Pæn.* & dicit Bar-
tol. in *l. Imperium 3. n. 8. ff. de Jurisd. Omn. Judic.* perpe-
tuos carceres esse pœnam capitalem, adeoque meri Imperii, &
damnatum in perpetuum carcerem æquiparari damnato in me-
talum. (4) Carcer de jure communi non comparatus est ad
pœnam, sed ad custodiam *d. l. 8. §. 9. ff. de Pæn.* & carce-
res perpetui peculialiter & expresse reperiuntur prohibiti in
l. 6. C. de pæn. & in *l. 35. ff. eod. tit.* Id quod etiam appro-
batur legimus in *artic. 11. Ordin. Crim. Carol. V. in verb.*
und ist dabey sonderlich zu mercken, daß das Gefängniß zu
behaltung, und nicht zu schwerer Peinigung der Gefange-
nen soll gemacht werden. Et repetit id Imperator Constant.
in *l. 1. C. de Custod. Reor.* Carceres, inquiens, ad continendos
non autem ad puniendos, aut excruciandos & male tractandos
homines habendos esse.

§. XVI. Verum quanquam secundum juris Civilis te- Fallit.
norem Carcer perpetuus non spectet ad pœnam, attamen in
Const. Crim. Carol. art. 101. vor Leibes Straffen, die nicht zum
Tode oder ewiger Gefängniß gesprochen werden. Pœna
perpetui carceris in Judicis sententia ponitur, & dantur ca-
sus, in quibus crimina perpetuo carcere vindicantur. Brun-
nem. ad *l. 6. C. de Pæn.* Si nimirum (1) consuetudo vel ^{1) Si con-}
statutum loci, pœnam istius carceris introduxit, ut in favo- ^{suetudo}
rem certarum personarum, mortis pœna in perpetuum car- ^{loci hanc}
cerem commutetur. Gail. lib. 1. de Pac. publ. cap. 1. n. 33. ^{pœnam}
(2) Si delictum sit nimis atrox, pro quo etiam pœna mor- ^{exigit.}
tis imponi possit, tunc pœnam perpetui carceris, tanquam ^{2) Si deli-}
pœnam mortis Judex indicare potest reo, ut censuit Baldus, ^{etum ni-}
vid. Menoch. l. 1. de A. J. Q. Cas. 89. n. 9. Sed nostris tem- ^{mis atrox}
poribus hoc ad Principum jus aggratiandi in pœnis ex jure ^{est.}
positivo tantum capitalibus, pertinere arbitramur. Si vero ^{modo ca-}
consuetudo loci de iis criminibus, pro quibus Divinum Jus ^{pitalis pœ-}
naturalis mortis pœnam irrogavit, aliquid disposuerit, nec ^{na non sit}
quicquam valebit, nec judicem obligabit. Et hinc homi- ^{jure Divi-}
cida ob perpetratum dolosum homicidium, nulla habita ^{no sancita.}

aut dignitatis ratione, quippe quam reatus excludit *L. 1. C. ubi Senator. vel Clariss. &c.* capite plectendus, neutiquam vero ad perpetuum carcerem damnandus est, ut in eo commissi homicidii pœnam luat. Exigit enim capitis pœnam lex Divina, *Gen. 6. v. 6.* quæ humanis statutis altum silentium

3) *Si justa* injungit. (3) Injicitur etiam in perpetuum carcerem reus, & *urgens* ob verbales minas, aliasque urgentes & justissimas causas, ad *causa per-* evitanda majora mala & scandala; Et quamvis tunc carcer *petuum* incarcerationato magis custodiæ, quam pœnæ loco sit, attamen *carcerem* tamdiu in eo detinetur, donec vel gratia ipsi fiat, vel idoneam & sufficientem cautionem de non offendendo præstet, *postulat.* præsertim si talis sit persona, quæ minas exequi solet, juxta *artic. 176. Const. Crim. Carol. in verb.* Solchen künfftigen Schaden und Ubel vorzukommen, soll die böshaffte Person im Gefängniß, als lange, biß die nach Erkänntniß desselben Gerichts gnungsame Caution, Sicherung und Bestand, für solche unrechtliche thätliche Handlung thut, durch die Schöppen rechtlich erkant werden. *Carpz. Pr. Crim. p. 3. qu. 111. n. 58.*

Quæ sit & *seq.* Quæ sit vero cautio idonea & sufficiens, e judicis arbitrio consistere putat Menoch. *lib. 2. A. I. Q. Cas. 140.* qui ratione *cautio idonea de non offendendo.* ne minarum, & pro qualitate personarum, minitatori cautionem injungere potest. Solet tamen hoc casu idonee & sufficienter vel per pignora, vel per fidejussores caveri *l. 4. ff. Si cui plus quam per Leg. Falcid. l. 6. §. 2. ff. de Offic. Præsidi.* non obstante eo, quod reus sit locuples. *Clarus §. fin. quest. 47. vers. sed quero.* Quin & juratoria cautio sæpius sufficit, si sit Reus pauper, ut fidejussores vel pignora habere nequeat, dummodo reus sit bonæ famæ, *Clarus d. vers. sed quero,* vel si minitatus cautioni juratoriae fidere velit. *l. pen. C. de Pact. Carpz. J. P. F. p. 3. C. 15. def. 8. n. 78.* Hæc vero cautio de non offendendo eo dirigenda est, ut minitator non solum ipsum principalem & minitatum, sed & ejus familiam, aliosque homines, non solum die, verum etiam nocte, & tempore feriarum offendere nolit. *Herculan. in tract. de caut. de non offendendo. cap. 3. n. 13. Bartol. in l. 6. §. 2. ff. de Offic.*

Offic. Pres. Berlich. p. 4. conclus. 22. n. 14. Ultimo notemus, *Hodie car-*
quod moribus nostris delinquentes tam ad tempus quam in cer impo-
perpetuum poenæ causa possint ad carceres damnari. Hippol. nitur ut
de Marsiliis. Pr. Crim. §. attingam. n. 20. Gail. lib. 1. Observ. 26. poena.
n. 7. artic. 157. Ordin. Crim. Carol. §. artic. 210. & dan-
tur etiam casus in jure nostro, ubi ad tempus poenæ causa in
vincula, quis conjici potest. l. 1. §. ult. ff. de Aleat. L. Tutor.
3. 16. ff. de Suspect. Tut. l. 26. §. 7. ff. de pen.

§. XVII. Adde hic, quod, uti debitores de jure ci- *Jure Civ.*
vili veteri creditoribus suis addicebantur & mancipabantur, & *vet. Credi-*
ita in servitutem quodammodo redigebantur donec ære alieno *tor man-*
se liberaissent Gellius *Lib. 20. Noct. Attic. cap. 1. Perez. ad Tit. cipat su-*
C. Qui bon. ced. poss. num. 1. (quod tamen correctum est, *l. 2. um Debi-*
C. de Exact. tribut.) sic de jure Communi Saxonico debi- *torem.*
tor obæratuſ Creditoribus suis per Judicem in carcerem, vel
operarum præstationem addici, & si de fuga suspectus, com-
pedibus detineri solebat, donec debita solvisset, *der Schul-*
bener wird dem Creditori an die Hand und Halfter gege-
ben. vid. Carpz. in Jurispr. For. p. 2. Const. 22. Def. In Ele-
ctoratu vero Saxonico Debitores decoctores, qui bona sua ex
culpa & dolo malo, non vero casu fortuito amiserunt, in car-
cerem publicum, in Schuld-Thurm, præcedente tamen suffi-
cienti facultatum ipsorum excussione, conjiciuntur, vid. dict. Elect. de-
Const. 22. p. 2. Quæ publici carceris poena tam legibus pu- *bitor de-*
blicis, quam moribus in aliis etiam Regionibus, ut in Italia, *coctor in*
Hispania, Gallia, Anglia, & Belgio, ut & in Germania, *carcerem*
præsertim in celebrioribus Emporiis invaluisse refertur a Me- *publicum*
vio *ad Jus Lubecense lib. 1. tit. 3. art. 1. n. 33. Philipp. in conjicitur.*
usu practic. Eclog. 35. lib. 1. Et ejusmodi incarcerati decocto-
res non alia ope a carcere redimere se possunt, quam aut
reali solutione, aut si aliter Creditoribus suis satisfecerint,
aut cum illis transegerint, uberius Carpzov. *J. P. F. p. 2.*
C. 22. def. 3. & 6. quanquam de jure communi debitor obæ-
ratus ex statuto incarcerandus, flebili beneficio cessionis bo-
norum

norum se fieri possit. l. 1. C. qui bon. ced. vid. Dn. STRYK.
Disp. de Carcere ad Custod. cap. 3. num. 14, 6.

Carcer

perpetuus

pœna Ca-

maria est.

§. XIIIX. Constat præterea, Jure Canonico perpetuum carcerem ad punienda scelera esse permittam, C. quavis 3. de Pœn. in 6. C. Divinis in fin. Caravag. Com. de Pœn. Nam quum Ecclesiis Clericis in sacris ordinibus constitutis, judicium vel sanguinis vindictam exercere, & sanguinis sententiam dicere non licet, quia ab omni sanguine abhorrent, juxt. C. Clericis. 5. & C. Sententiam 9. X. ne Clerici vel Monachi secul. negot. se immisc. ideo reos gravioris sceleris perpetuo carcere includere malunt, quam vita privare, Gail. Lib. 1. de Pac. Publ. C. 1. n. 31. & in iis casibus, in quibus Jura Civilia pœnam mortis naturalis infligunt, a Jure Canonico pro gravissimo etiam scelere pœna perpetui carceris infligitur. C. novimus 27. X. de Verb. sign. Cap. pen. in fin. de Hæret. Carpzov. I. P. F. p. 4. C. 9. def. 8. n. 3. P. G. Tholosan. in partit. Jur. Canon. lib. 4. tit. 15. c. 4. n. 8. In illis etiam civitatibus, ubi Jus Pontificium adhuc viget, ut Bononiæ, pœnæ perpetui carceris irrogari auditur. Sic Hæreticus, aut alius delinquens in carcerem injicitur, ut condignam pœnitentiam agat, commissa defleat, & defleta delicta nunquam committat. C. Excommunicamus 15. X. de Hæreticis. P. G. Tho-

Ad perpe-

tuum car-

cerem da-

mnatus

valide te-

statur.

los. lib. 31. Syntag. Jur. Univers. cap. 33. n. 24. Quod condemnatus ad perpetuum carcerem firmiter testari queat, statuit Covarruv. Tom. 1. de Testam. tert. Rubr. pars in qua de donat. mort. caus. n. 43. & 44. Quia perpetui carceris pœna, cum non sit a Jure Civili inventa, ideo nec ea quæ sunt juris civilis, ut est testamenti factio, adimere possit. Si vero crimen, propter quod pœna hæc perpetui carceris imponitur, si tale, ex quo bona publicari solent, reus testari nequit. Petr. G. Tholosan. Synt. Jur. Univ. l. 42. C. 8. n. 12. Dn. STRYK. in disput. de Carcere ad Custod. Cap. 4. n. 26. Huic pœnæ perpetui carceris similis est detrusio in Monasterium pœnitentiæ agendæ causa, & hæc pœna pro gravissimis criminibus statuitur, & morte dignis, in C. tua X. de Pœn. C. Clerici de excess. præla. Ca. sicut dignum §. clericos de homi. Ita mulier in monasterium pœnitentiæ

tia

tia causa detrudi iubetur, quæ ex iracundia filium necavera .
C. 1. de his qui filios occiderint lib. 5. tit. 10. Et quamvis pœ-
 nam hanc Monasterii jura Civilia quoque usurparint ad con-
 servationem vitæ, & emendationem reorum, ut in muliere
 adultera, quæ fustigata in monasterium detrudi iubetur, *Auth.*
sed hodie C. ad L. Jul. de Adulter. attamen hæc pœna facile im-
 poni non potest, eo quod hodie omnia Monasteria exempta sint
 ab ordinaria Jurisdictione, nec possint cogi ad tales maleficos re-
 cipiendos. *P. G. Tholosan. Syntag. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 15.*
cap. 3. lit. aa & lib. 1. tit. 10. C. 2. lit. c. vid. Dn. Mülleri Disp. de
Pœniten. Eccles. Cap. 7. n. 23. & seq.

§. XIX. Restat hic dubium, an Debitor per pactum ad car. Debitor
 cerem se obligare possit? Licet per hoc pactum libertatis vis ad carce-
 maxime infringatur arg. *l. 71. §. 2. ff. de Condit. & Demonst. rem pro*
Cöler: de Process. Execut. Cap. 6. Part. 1. n. 7. præterea nemo mem- debito se
 brorum suorum Dominus *l. 13. ff. ad Leg. Aquil.* & libertas in- obligare
 æstimabilis res sit *§. ult. Inst. Quib. ex caus. manumitt.* Statuit potest.
 tamen Gail. *Lib. 2. Observ. 45. n. 3. & Cap. 2. lib. 1. de Pac. Publ.*
n. 8 & 9. quod liber homo pro debitis ad carceres se obligare pos-
 sit, quia istius obligatio non eatenus valeat, ut jus in eo consti-
 tuatur a creditore, sed ut tam diu pro pignore quasi retineatur,
 donec satisfecerit, quod debet; David Mevius in *Comment. ad*
Jus. Lubecens. Lib. 1. tit. 3. art. 1. n. 35. Berlich. p. 2. Conclus.
27 n. 7. P. G. Tholosan in partit. Jur. Canon. Lib. 3. tit. 9. c. 3.
gloss. Jure Saxonico Electorali fœmina de jure suo bene infor- Quid jure
 mata & admonita, accedente Curatoris autoritate, ob debitum Saxon. ob-
 proprium ad carceres se obligare potest. Ubi & ob intercessio- tinet in
 nem, requisitis necessariis adhibitis & probatis. *Constit. 21. p. muliere ad*
2. Secus vero de jure Saxonico communi, ubi fœmina debitorix carceres se
 ne quidem ex pacto incarcerari potest. *Carpz. I. P. F. P. 2. Const. obligante,*
21. def. 8. & 9.

§. XX. Permittebant equidem leges ante novam Justi-
 niani Constitutionem latæ, quod pro omni delicto, ex quo quis
 civitatem, libertatem, aut vitam amittebat, istius bona pu-
 blicarentur per *l. 1. ff. de Bon. Damn. l. 2. & l. 4. C. eod. tit. &*
scribit ad d. l. 1. & C. Callistratus, Damnatione publicari
 D bona,

Abrogata est bonorum publicatio. bona, cum aut vita adimitur, vel civitas, aut servilis conditio irrogatur. Verum sublata hac Juris veteris publicatione bonorum, per Imperatorem Justin. in *Novell. 123. C. 13. §. ut autem*, bona damnatorum hodie non amplius Fisco, sed vel ascendentibus, vel descendentibus, vel collateralibus ab intestato venientibus relinquuntur per *Auth. Bona Damnata. C. de Bon. Proscript.* quibus legitimis hæredibus, & Conjuge non extantibus, Fiscus demum in illis bonis succedit. *l. 1. & l. 5. C. de Bon. Vacant.* Concordat etiam Sanctio Caroli V. in *Ordin. Crim. art. 218.* in verb. *Un etlichen Orthen, so ein Ubelthäter &c. & art. 135.* quæ confiscationem & publicationem bonorum abrogandam jussit. Nihilo ominis tamen obtinet

Fallit in crimine læsæ Majestatis, seu perduellionis. hæc adhuc locum (1) in Crimine Læsæ Majestatis & perduellionis, ut liquet *ex d. Auth. Bona Damnata. C. de Bon. Proscript. atque artic. 218. Ordin. Crim. Carol.* Et quamvis de jure civili ipso jure poenam capitalem sequatur publicatio bonorum, etiamsi id in sententia non fuit expressum *l. 2. C. de Bon. Proscript.* jure tamen Canonico declaratoria sententia super crimine commisso ferenda est, qua subsecuta Fiscus occupat bona, & succedit in condemnati juribus activis & passivis, liberisque a Reo relictis nihil debetur Brunnem. *ad l. 8. C. de Bon. Proscript. n. 4.* quando igitur ob crimen læsæ Majestatis seu perduellionis bona confiscantur, mobilia cedunt Judici Domicilii, immobilia vere Domino territorii, sub quo sita sunt, per ea, quæ tradit Wissenbach *ad Pandect. part. 2. disput. 37. th. 26.* Credo, me non inique facturum, si crimine perduellionis accusabo eos, qui cives Romani Imperii sunt & Castra sequuntur, Imperatoris, Regis aut Principis manifesti Imperii Romani hostis, aut pro tali in Comitibus Imperii declarati, & ita Reipublicæ inversionem & labefactionem machinantur. *Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 49. th. 20.* Hinc videmus, quod contra ejusmodi perduellionis reos non tantum in Mandato Cæsareo Inhibitorio, & Adocatorio de dato Viennæ 11. Decembr. Anno 1688. sed etiam in Capitulatione Augustissimi Regis Romani Josephi sub dat. Augustæ 24. Januar. Anno 1690, inter alias poenas,

Qui castra sequuntur Imperii hostis, bona sua amittunt.

omni-

omnium bonorum publicatio & confiscatio, nec non Feudorum & privilegiorum privatio sancita sit. in verb. Wir wollen &c. und da einer oder anderer hierinnen mißhandelen, und bey einen in comitiis Imperii declarirten, oder sonst wissentlichen Reichs-Feind, oder dessen Bunds-Genossen, und Helffers-Helfferern, Kriegsdienste annehmen würde, wollen wir denselben, als des Reichs Feind, mit confiscirung aller seiner Haab und Güter, auch sonst &c. Hæc scribens incido forte in literas publicas Lipsiæ excusas septim. 46. Ann. 1690. in quibus Viennæ sub dato 16. Novembr. scribitur, quod omnia bona eorum Nobilium, qui TÖKELII castra secuti sunt, & contra Romani Imperii Imperatorem arma arripuerunt, a Cæsareo Fisco confiscari debeant. (2) Hæretici Bona con-*Hæretico-* ficationi adhuc sunt obnoxia Carpzov. *Pr. Crim. P. 1. qv. 44. rum bona* n. 48. Menoch. *A. I. Q. lib. 2. cap. 174. n. 3.* Dn. Struv. *S. I. C. confiscan-* *Exerc. 49. th. 109.* æquiparatur enim hæretica pravitas crimi-*tur.* ni perduellionis juxt. *Aut. Gazaros C. de Hæret.* ita ut filii eorum sicuti in crimine læsæ Majestatis accidit: Dn. Struv. *S. I. C. Exerc. 49. th. 106.* ad successionem pervenire non possint, cum longe gravius sit æternam, quam temporalem offendere Majestatem, *l. 4. §. 1. de Hæret. C. cum. secundum 19. X. de Hæret. in 6. & dicit Lancellot. in Inst. Jur. Canon. lib. 4. tit. 4. §. 6.* quod Hæretici bona etiam post mortem confiscanda veniant. Pari ratione contra eos, qui a fide plane re-*Idem obti-* cedunt, & ad paganos vel Judæos transeunt, confiscatio bo-*net in Apo-* norum statuta est; quod de eo casu, ubi contra viventem *stata.* Apostatam agitur, intelligendum est, nam ubi ille fati concessit, hæreditas ejus liberis & cognatis defertur. Brun-*In Banno* nem. *ad l. 1. C. de Apostat.* (3) Confiscatio bonorum lo-*superiore* cum etiam habet in Banno superiore Saxonico, wann einer *confiscatio* in die Oberacht erkläret wird. Moribus namque Saxonis *superius* hoc Bannum habet effectum confiscationis *art. 38. bonorum* *lib. 1.* Landrecht in verb. die Jahr und Tag in der Acht seyn, *alicubi* die urtheilet man aller Rechte loß, und verurtheilet ihnen *obtinet.* ihr Eigen und Lehn. Carpzov. *Pr. Crim. P. 3. qv. 135. num 31.* Dn. Struv. *S. I. C. Exerc. 49. th. 96. in fin.* (4) Mulctatur etiam de ju-

Ob incestum bona publicantur. re civili confiscatione bonorum, qui incestis nuptiis se polluit, si vero adsunt liberi legitimi, tunc Parentibus viventibus succedunt, cum onere tamen alendi parentes, *juxta Auth. Incestas. C. de Incestis Nupt. ibique Brunnem. n. 3. & 9. Novell. 12. c. 1. & 2. Boër. decis. 264. n. 13.* Et sic etiam Vasallum incestas nuptias contrahentem amittere feudum volunt Feudistæ, quos allegat Rosenthal, *de Feud. cap. 10. concl. 37. n. 1. & seqq.* Istum porro non posse testari, sed ipso jure esse infamem, statuit Brunnem. *ad d. Auth. Incestas. n. 9. & ad l. 6. C. de Incest. nupt. n. 8. Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 32. th. 8. n. 4.*

Publicatio bonorum liberat re- um ab obligatione non vero istius cor- reos & Fidejuss. §. XXI. Quicumque ergo ex delicto capitali patitur confiscationem bonorum, pro civiliter mortuo habetur, & sic liberatur ab omni actione civili, qua antea tenebatur, Brunnem. *ad l. 4. C. de Sent. pass. & Restit. n. 1. & 2.* liberatur etiam a creditoribus suis, ut nulla amplius in eo daret obligatio *l. 1. C. de Fidejuss. & Mandat.* sed fidejussores & correi, qui ante publicationem bonorum facti sunt, non liberantur, *per l. final. C. de duob. Reis. l. 1. & l. 20. C. de Fidejuss. & Mandat. & l. 35. ff. h. t.* Similiter contractus, qui contrahentium morte dissolvuntur, nec inter vivos ad alium protendi possunt, per publicationem bonorum finiuntur, nec in Fiscum transeunt, veluti compromissum, nam sicuti morte unius compromittentium solvitur, per *l. 27. §. 1. & l. 32. §. 3. ff. de Recept. qui arbitrium &c.* sic etiam publicatione bonorum unius dissolvitur, quia agitur de futura obligatione contrahenda per arbitramentum. Solvitur etiam publicatione bonorum Societas, *l. 50. §. 9. & 12. ff. pro Soc. & §. 7. Inst. de Societ.* hæc enim mors civilis est, quæ omnia bona aufert, adeoque irritam efficit Societatem, *d. l. 65. §. 12.* & quamvis in contractu societatis dictum fuerit pro se & hæredibus, attamen cum societas pro sua natura ad alium non sit extensibilis nihil obstat, quin societas solvatur. *M. Anton. Peregrin. de Jure Fisci lib. 5. tit. 1. n. 95.*

Quæ ex bonis mariti con- §. XXII. Bonis Mariti confiscatis, Uxor ante omnia res proprias retinet, vel recipit, nec solum dotem suam salvam habet,

habet, eamque a Fisco Mariti bona occupante repetere potest, *fiscatis re-*
quam etiam restituere tenetur, per l. express. 2. C. ne uxor pro cipiatur u-
Marito l. res uxoris 24. C. de Donat int. Vir. & Uxor. & l. 5. §. 5. xor. si fue-
C. ad Leg. Jul. Majest. sed retinebit etiam donationem propter rit dotata.
 nuptias aliasque donationes a Marito constante matrimonio in
 ipsam collatas, vid. *M. Anton. Peregrin. de Jure Fisci. lib. 5.*
tit. 1. n. 148. Si vero mulier indotata fuerit, ex confiscatis Ma- *Et quæ, si*
 riti bonis, condictione legis a Fisco repetere potest quadran- *fuerit ipsa*
 tem bonorum Mariti, aut portionem suam statutariam, quia *indotata.*
 illa quarta, seu portio statutaria ex provisione legis ipsi debe-
 tur adeoque necessarium debitum est, quod maritus tollere
 nequit testamento, multoque minus per indirectum auferri po-
 test Uxori. *Gail. Lib. 2. Observ. 86. n. 17. Carpzov. 7. P. F. P.*
3. Const. 20. def. 23.

§. XXIII. Quamvis regulariter vi Juris civilis, publica- *Filio e bo-*
 tis bonis paternis filiis debeatur legitima, *per text. express. l. 1. nis confi-*
princ. ff. de Bon. Damnati. & secundum jus Canonicum dimidia, scatis Pa-
 uti apparet ex *l. ult. C. de Bon. Proscript. ibique Brunnem. Ro-* *ternis de-*
land. a Valle volum. 2. Conf. 97. n. 37. & seqq. filiis tamen ex *betur le-*
 Patris bonis ob crimen læsæ Majestatis confiscatis, rigore Ju- *gitima.*
 ris neque legitima reservatur, *Merlin. de Legitima lib. 3. tit. 1. Fallit in*
quest. 30. n. 1. neque quicquam debetur, Brunnem. ad l. 8. C. de crimine
Bon Proscript. n. 4. add. Aurea Bulla Carol. IV. tit 24. Verum ex *læsæ Maje-*
 æquitate, & generali totius orbis Christiani consuetudine, filiis *statis.*
 reservari eo casu legitimam, bona materna, & peculium ca- *Limita-*
 strense, vel adventitium testantur *Roland. a Valle lib. 3. Con-* *tur.*
fil. 74. n. 20. Merlin. dicto loco n. 26. Et hinc evenit, ut Fiscus
 bona conscientia nequeat ad legitimam liberorum manus por-
 rigere, sed hujusmodi liberi succedant Ascendentibus Avo,
 Avia & aliis collateralibus.

§. XXIV. Porro civiliter mortuorum numerum au- *Banniti*
 gent Banniti; Dicitur autem Bannum a germanico voca- *dicuntur*
 bulo *Bann*, solent enim fines & termini civitatis vocari *civiliter*
Bann, unde dicuntur banniti quasi extra bannum i. e. di- *mori.*
 strictum vel territorium civitatis ejecti, quia banniti amit- *Describi-*
 tunt *tur Ban-*
 tum *num i. quo-*
 tum *ad etymo-*
 tum *logiam.*

2) quoad
definitio-
nem.

Et (1) quo
addivisio-
nem.

A quo ir-
rogatur
Bannum
Imperiale.

tunt territorium & viam publicam i. e. libertatem & rerum communium omnibus concessum usum. Gail. lib. 2. de Pac. Publ. cap. 1 n. 12. Hoc Bannum vocatur hodie die Acht, & Banniti die Aechter, a græco vocabulo ἐχθρός h. e. hostis, inimicus, Declarati enim in bannum desinunt esse cives, & hostes efficiuntur, per l. amissiones. §. 1. ff. de cap. Minut. Definatur autem Bannum, quod sit poena & coërcito quædam delicti vel contumaciæ, quæ ex autoritate Jurisdictionis seu Judicis principaliter procedit, cum enim fugitivo & absenti ultimi poena decerni nequeat per l. 6. C. de Accusat. Dn. Struv. Exerc. 49. tb. 95. hæc Banni poena adinventata fuit, qua reus vel ob crimen perpetratum, vel si de eo nondum convictus sit, ob contumaciam in non comparendo, & Judicis præcepto non obtemperando, coërcetur, & in bannum declaratur, atque ex provincia proscribitur. Quæ poena maxime similis est deportationi, unde Dd. Deportatis unamini ore æquiparant Bannitos, vox enim bannen, significat proscribere, & hinc Itali eos, qui ob delictum in exilium mittuntur, dicunt Bannitos, Wehner. Observ. Pract. voc. Bann, & latine quoque Bannitus recte appellatur cui aqua & igni interdictitur, & alicui aqua & igni interdicere nihil aliud est, quam eum bannire, Einen in die Acht oder Bann thun, einen Wasser und Wein verbieten, oder von Gebrauch Wasser und Feuers-Bannen. Gail. lib. 2. de Pac. Publ. c. 1. n. 16. Dividitur autem communiter Bannum in Generale seu superius & Imperii, In des heiligen Röm. Reichs Acht und Bann, cujus definitionem tradit, Gail. d. cap. n. 20. & in Bannum speciale, seu provinciale alicujus status, principis, seu civitatis, quod territorium seu provinciam non egreditur.

§. XXV. Quod Bannum Imperii concernit, sciendum quod hoc Bannum generale sit, propter universalem Romani Imperii Jurisdictionem, quam in omnes omnium ordinum personas, cujuscunque sint dignitatis & excellentiæ habet & quod illud a nullo nisi a Cæsare eoque absente a Rege Romanorum, ut & a Camera Imperiali irrogari possit Gail.

de

de Pac. publ. Lib. 1. Cap. 7. num. 9. Blumius in Process. Camer. Tit. 25. num. 28. Et licet aliquis ex Statibus Imperii aut ob delictum, aut ob inobedientiam meritis sit Imperiale Bannum, attamen sine iustissima & inaudita causa, & sine scientia & consensu Electorum, in bannum declarandus non est, uti apparet *Solus Ca-* ex Capitulat. Invieterissimi Imperatoris Leopoldi artic. 28. & *saris con-* Augustissimi Romani Regis Josephi artic. 27. in verb. *Wir sensus in* sollen und wollen auch keines weges gestatten, daß hinführo *bannien-* Jemand hohes oder niedriges Standes, Chur-Fürst, Fürst, *do reo non* Stand, oder anderer, ohne rechtmäßige und genugsame *sufficit.* Ursache, auch ungehört, und ohne Vorwissen, Rath und bewilligung des heiligen Reichs Chur-Fürsten, welche sich des Wercks nicht theilhaftig gemacht, in die Acht und Ober-Acht gethan, gebracht oder erkläret &c. War es aber Sache, daß die That an sich selbst ganz notorisch und offenbare &c. So wollen wir jedoch auch auf diesen Fall mit Zugiehung des H. Reichs erstgemeldter massen ohne interessirten Chur-Fürsten, ehe und bevor wir zu der würcklichen Achts-Erklärung schreiten, communiciren, und ohne deren erfolgten Rath und ausdrücklichen Einwilligung damit nicht verfahren. *add. Carpzov. de Leg. Reg. German. Cap. 9 sect. 9. & 10.*

§. XXVI. Quando igitur delinquenti vel ob crimen fractæ pacis publicæ, den Land Friedenbruch Dn. Struv. *S. I. C. Exerc. 49. tb. 47.* vel ob contumaciam & inobedientiam, *Banni Im-* Wehner. *in observat. practic.* vocab. Acht, Bannum Imperiale *perialis* irrogatur, wann einer in des heiligen Römischen Reichs *effectus.* Acht und Bann gethan wird. tunc ejusmodi bannitus Imperium Romanum, perdendo simul omnia, quæ Juris Civilis Romanorum sunt, amittit, & iisdem, donec Bannum hoc duret, carere dignoscitur Carpzov. *Pr. Crim. P. 3. Quest. 140. n. 26.* Imo ubique terrarum in Imperio pro Bannito reputatur, & ideo ab omnibus tam in rebus quam in persona impune offendi potest. *Ordin. Camer. part. 2. tit. 9. §.* So jemand. Hinc Bannito Testamentum facere non licet, Dn. Struv. *S. I. C. Exerc. 32. tb. 8, n. 7.* nec procuratorem, uti Excommunicatus, con-

constituere potest Rütger. *Ruland de Commissariis. Part. 1. lib. 4. C. 13. n. 11. vid. C. fin. de Procurator. Gail. de P.P. Lib. 2. c. 12.* jus isti non redditur, nec honos ullus communicatur, sed omnium successionum & hæreditatum exemplo deportati, est incapax l. 1. C. de Hæred. Instit. ibique Johan. Sichard. n. 7 & 17. C. felicis. 5. X. de Pæn. in 6. bonisque suis tam allodialibus, quam Feudalibus privatur & quamdiu in Banno hæret, feuda acquirere prohibetur, Dn. Stryk. *Exam. Jur. Feud. C. 6. qv. 23.* Hinc etiam istius obligationes pacta & fœdera, contractus, juramenta & actiones ipso jure irrita, & uul'a sunt, adeo ut nec actiones antea institutas prosequi possit, Gail. lib. 2. de Pac. Publ. Cap. 1. n. 23. & Cap. 12. n. 1. & 12. *Ordin. Camer. part. 2. tit. 9. §. 2. in verb.* Dazu alle Verschreibungen, Pflicht und Bündnuß ihnen zustehend, und darauf sie Forderung oder Zuspruch haben möchten, gegen denjenigen, so ihnen verhaftet wären, ab und todt, auch die Lehen, so viel der Übersahrer gebraucht, den Lehn-Herren versallen seyn. Quæ vero bona bannitus post sententiam Banni quæsit, aut ex hæreditate ipsi obvenerunt, in eo scilicet territorio, in quo bannitus fuit, non Fisco, sed aliis hæredibus ab intestato venientibus applicari & accrescere arbitramur M. Anton. *Peregrin. de Jur. Fisci. lib. 3. tit. 7. n. 46. Vinc. de Franch. decis. 102. n. 10. Carpz. Pr. Crim. P. 3. Quest. 140. n. 27.* Hinc etiam mors civilis rei solvit fidejussoris de Judicio fisci obligationem (non vero judicatum solvi) si scilicet reus propter aliquod delictum in bannum, non procurante id fidejussore, declaretur, & extincta fidejussoris obligatio, concessione salvi conductus non redintegratur. *Mevius ad Jus Lübecens. lib. 3. tit. 5. art. 3. n. 11. & 12.* Licet vero Bannitus agere non possit, sed ei agenti & litem moventi omnis audientia denegetur, Gail. lib. 2. de Pac. Publ. cap. 12. n. 1. attamen in jus vocatus recte comparet, & per modum defensionis habet legitimam personam standi in judicio. Gail. *ibid. n. 18. & seqq.* Liqueat ergo ex præmissis, Bannitos nostri temporis non solum deportatis, quibus aqua & igni interdicitur, comparari posse, *vid. Job. Stamm,*
de

*Bannitus
se defen-
dere pot-
est.*

de Servitut. Personal. l. 1. cap. 2. n. 16. & pro peregrinis haberi, Ju- Bannitus
lius Clarus in pract. crim. §. ult. quest. 67. n. 8. & qu. 71. n. 12. equipara-
Gvido Papa decis. 422. & seq. Cravetta. part. 2. consil. 220. n. 13. tur depor-
& Conf. 224. n. 1. sed etiam eos deteriori loco esse, maximam- tato & per
que capitis diminutionem pati, cum non solum civitatem Ro- conse-
manam, ut deportati §. 1. Inst. de Cap. minut. Sed etiam omnia quens ci-
humanitatis jura, privilegia & beneficia officiorumque vicis. viliter
situdines & commercia amittunt, sunt extra protectionem eli- mortuo.
entelam & fidem Imperii, & pro hostibus, transfugis, & re-
bellibus habentur, quos nemo urbe, domo, hospitio, mensa-
que recipere debet, quibus tellus pontusque denegatur. fa-
cit text. in l. 2. ff. de poen. & in l. fin. ff. eod. tit. Gail. Lib. 1. de
P. P. C. l. 1. n. 25. Hæc de Banno Generali & Imperii.

§. XXVII. Speciale autem Bannum dicitur, quod ab *Quid est*
 Inferiore Principe seu statu Imperii ob crimen commissum, *Bannum*
 seu etiam ob contumaciam infertur, & hoc bannum speci- *speciale.*
 ale tantum roboris habet in territorio Bannientis Principis,
 quantum roboris habet Bannum universale in Imperio Ro-
 mano. Princeps enim & Status Imperii in suis ditionibus
 tantam habent potestatem, quantam Imperator in toto Im-
 perio obtinet. Gail. lib. 1. de P. P. C. 6. n. 11. & Lib. 1. Observat.
 2. n. 21. lib. 2. Observ. 57. n. 2. Ejusmodi autem a Principe banni- *& quid o-*
 tus jura tantum municipalia istius civitatis & provinciæ, a qua *peratur?*
 bannitus est, perdit. Jura namque communia etiam quoad
 illam civitatem, a qua bannitus retinet, nisi expresse per
 Bannum proscriptus declaretur hostis patriæ, ut a quovis im-
 pune offendi queat, ac positus sit extra omnem juris com-
 munis protectionem. Multo minns vero bannitus ejusmodi
 jura communia aliarum civitatum amittit, quia bannum u-
 nius civitatis non valet auferre jura in loco sibi non subje-
 cto, *per text. in l. fin. ff. de Jurisd. Omn. Judic. SchneideWinus*
ad Instit. Tit. Quib. mod. patr. pot. solv. §. cum autem 1. num.
13. & 14. Infertur hinc ex prædictis, quod licet ab Infe-
 riore bannitus neque ex testamento aliquid capere, neque
 ex beneficio statuti illius loci testari possit, vi tamen juris
 communis activam & passivam testamenti factionem reti-

Banniti civiliter mori dicuntur. neant, & ex omnibus causis de Jure Gentium & de jure Communi contrahere & sibi acquirere queat. *M. Anton. Peregrin. de Jur. Fisci. lib. 3. tit. 7. n. 18. & seqq.* Cum igitur Banniti perdant, quæ vel Jure Communis, vel jure Municipalis sunt, vel civitatem & bona, ut in §. cum autem *Instit. Quib. mod. Patr. Pot. solv.* ideoque aut maximam aut mediam capitis diminutionem patiantur. *l. 63. §. 10. ff. Pro Soc.* ideo necessario sequitur, quod Banniti, sive per Generale Imperii, sive per Speciale Principis aut status Imperii Bannum proscribuntur, civiliter quodammodo moriantur.

Patre Bannito sine publicatione bonorum. §. XXIX. Si quis simpliciter fuerit bannitus sine publicatione bonorum, & hoc casu mors civilis non eundem effectum operetur, quam naturalis, statuendum esse arbitramur, filiis non competere jus detrahendi suam legitimam a bonis banniti Patris, sed mortem naturalem esse exspectandam. Nam filius vivo patre legitimam non habet in istius bonis *l. 1. §. si impubere 21. ff. de Collat.* præmatura enim est capionis species, cum adhuc vivat is, cujus de bonis legitima debetur. *Bartol. in l. fin. ff. de lib. agnos. in Auth. si qua mulier in fin. C. de SS. Eccles.* Et sicut, quando pater vivit, & filius delinquit, filius non potest petere aliquam bonorum detractionem pro legitima sua in præjudicium Patris. etsi bannitus etiam sit filius in ære & persona. *M. Anton. Peregrin. de Jur. Fisci. Lib. 3. Tit. 7. num. 31. Roland. a Valle lib. 2. consil. 97. n. 4. & seq.* Ita e contrario bannito patre, non potest aliquid peti a filiis ratione legitimæ. *Merlin. de Legitima, Lib. V. tit. 3. qv. 4. n. 1.*

Patre Bannito cum publicatione bonorum. §. XXIX. Si vero Pater Bannitus est in ære & persona; Tunc sicuti stante publicatione omnium bonorum in vinnatione bonorum, vel statuti, legitima non venit in confiscationem bonorum, sed bonorum, *Merlin. Lib. 3. tit. 1. qv. 27.* ita etiam filius vivente patre poterit petere segregari a bonis confiscatis paternis quoad suam legitimam, & eo casu non attendendum est ne, filiis tempus mortis patris, sed condemnationis, & filio acquiratur incommutabiliter, probat, per text. in *l. n. pr. ff. de Bon. Da. legitima.* *nnat. ibi,* quando vita adimitur, civitas aut libertas amittitur,

tur, filii etiam concepti, & non nati portionem e bonis patrum damnatorum accipiunt, quod verbum, *accipiunt*, intelligitur cum effectu, & incommutabiliter & de tempore illius condemnationis, ut declarat *Roland. a Valle lib. 2. cons. 97. n. 38.* ubi dicit; quod verbum, *accipiunt*, ponderandum est, cum sit presentis temporis & non futuri, & idem asserit *n. 39.* quod mors civilis, quando habet eundem effectum, quem mors naturalis, æquiparetur naturali. Cum igitur in publicatione bonorum mors civilis id operetur, quod naturalis, ideo filius sicuti per mortem naturalem, ita etiam per mortem civilem Bannum scilicet cum publicatione bonorum, consequetur suam legitimam, & quidem ex benignitate Principis, qui ex mera gratia reservat dimidiam filiis confiscati patris, & hoc, ne propter delictum paternum mendicare cogantur, & ubi est prolis fecunditas, princeps totum eis ex gratia relaxat. Plura de hac materia scire si aves, adeas *Roland. a Valle. d. Cons. 97. & Merlin de Legitima lib. 2. tit. 3. quest. 4.*

§. XXX Cum non dubium sit, quin Uxor Bannito Marito, i. e. civiliter mortuo, *text. in l. 1. §. 8. ff. de Bonor. poss. con- tract. & in l. 65. §. 12. ff. pro Soc. & in l. 5. ff. de Bon. Damn. uxor sal-* non solum Dotem, sed etiam Donationes propter nuptias, & paraphernalia bona repetere possit, *per l. 9. C. de Bon. Damn. l. bet dotem. 24. C. de Donat. int. Vir. & Uxor. & l. 29. C. de Jur. Dot.* imo si indotata fuerit, ex bonis confiscatis mariti, ipsi quadrans, vel portio statutaria debetur, aut ex istis bonis sustentari debet, uti eleganter tradit, *Gail. Lib. 2. de Pac. Publ. c. 16.* Scrutari jam placet, an mulier scienter nubens Bannito dotemque ei adferens, postea vero poenitentia ducta, dotem a Viro tantumquam proscrip- to & civiliter mortuo repetere possit? Negativa sane nobis arridet opinio, nemo enim fraudare videtur eos, qui sciunt & consentiunt *text. in l. 145. ff. de Reg. Jur. dotem* & mulier de industria nubens inopi & obærato marito, e- jus mores approbare videtur, unde volenti nunquam fieri potest injuria, & si læditur non ab alio sed a se ipsa læsa in-

*Mulieres
aque ac
Viri in
bannum
declaran-
tur.*

telligitur, text est in *l. inter causas 26. §. 2. ff. Mandat. l. 16. C. Episcop. Audient. & in l. 41. §. 3. ff. de Jur. Dot.* damnum enim quod quis ex sua culpa sentit, non intelligitur sentire per *l. 203. ff. de Reg. Jur.* Imo potius dicerem eam non solum amittere beneficium repetendæ dotis Johann. Brunnem. in *decis. centur. 1. dec. 3. n. 4.* Carpz. *I. P. F. p. 1. Const. 28. def. 84.* Gail. *lib. 2. observ. 84.* sed aliam adhuc incurrere pœnam, quod de industria communem Imperii & omnium hostem temerarie & indigne maritum sibi elegerit, infirmitati enim mulierum, non vero calliditati & malitiæ jura subveniunt *l. fin. ff. ad SCt. Vellej. l. 110. §. fin. ff. de Reg. Jur.* Placet ultimo addere, quod non solum mares, sed & fæminæ ob illatam vim publicam, aliudque gravius delictum, aut non factam Cæsareis mandatis obedientiam in Bannum declarari possint, quamvis non recepta & consueta formula in Bannum condemnentur, sed quadam similitudine Ecclesiasticarum personarum, bonis omnibus, beneficiis, favoribus, atque privilegiis Juris Communis & Municipalis priventur. Gail. *Lib. 1. de Pac. Publ. Cap. 1. n. 36.*

*Absolutio-
nem banni
petens per-
sonaliter
comparere
debet.*

Limitatur.

§. XXXI. Reviviscunt vero banniti Civiliter mortui per absolutionem a Banno, quam in gravioribus delictis Judex & Assesores Camerae sine consensu Cæsareæ & Regiæ Majestatis Bannito impertire nequeunt Gail. *l. 2. de Pac. Publ. Cap. 18. n. 17.* Petens igitur absolutionem a Banno Imperii personaliter apparere, & Absolutionem banni publice accipere debet, ad genua igitur, in publica Audientia Camerali, In der Audientz Stube, ante pedes Judicis pro tribunali procumbat, quo sic procumbente ipse Judex sedens recitat absolutionem Banni, cujus absolutionis formula videri potest apud Gail. *d. l. n. 24.* Si vero ob ingravescentem ætatem, adversam valetudinem, vel alia justa impedimenta ipse apparere nequeat, excusatur a personali comparitione; Hoc casu vero simplici assertioni allegantis impedimentum non fides datur, sed requiritur, ut de eo judici fidem faciat, vel instrumento publico, vel attestato Magistratus

tus loci, ubi impedimentum accidit, & notorium est. Gail.
d. l. n. 27. Probato igitur impedimento Procurator cum spe-
ciali mandato ad petendam absolutionem admittitur, & fit
absolutio Procuratore ante pedes Judicis publice juxta
modum prædictum procumbente, mutatis mutandis. Ille
vero procurator debet esse extraneus, & non Procurator
Camerae juratus stylo ita obtinente. Jacob. Blum in *Process.
Camer. tit. 77. & seqq.*

§. XXXII. Ita absolutus a Banno non solum bonis, sed *Absolutus*
etiam famæ restituitur, quia tantum reddit absolutio quan- *a Banno*
tum abstulit Condemnatio, quod tantum procedit quoad *restitui-*
honores & dignitates adhuc vacantes, non vero ante abso- *tur, hono-*
lutionem vel restitutionem aliis collatas, quia restitutio *ri.*
non trahitur ad jus alteri quæsitum, *text. in l. 2. §. 10. & §. 16. ff.*
ne quid in loc. publ. quod Princeps rescripto suo adimere
velle non præsumitur, quod vero bona attinet, siue quis *Et bonis.*
bannitus sit ob contumaciam, siue ob pacifragium, aut a-
liud gravius delictum, omnia tam alienata, quam non alie-
nata bona restituenda sunt restituto a principe, quia vigo-
re Ordinationis Cameralis & ex sententia Banni tantum
permittitur illorum immissio, & occupatio, non vero alie-
natio; Restituenda vero sunt eo pretio & æstimatione, qua
fuerunt tempore immisionis & occupationis. Fructus *non tamen*
tamen medio tempore consumptos restitutus haud recu- *fructibus*
perat, sed immissus suos facit, quia immissio facta est auto- *consumptis*
ritate Cæsaris, & qui ex Autoritate Cæsaris possidet, recte
possidet. Extantes vero adhuc fructus restitutus officio *Quod se-*
Judicis recte repetere valet, uti pluribus eleganter tradit *cus in fru-*
Gail. *Lib. 2. de Pac. Publ. cap. 19.* præsertim si sit bannitus ob *etibus ex-*
contumaciam. *stantibus.*

§. XXXIII. Sufficiant hæc de Banno Imperii Genera-
li, & Speciali alicujus Principis seu status Imperii, sed cum
ultra hæc adhuc detur Bannum, quod de Jure Saxonico &
moribus nostris ab Inferioribus Judicibus certo quodam
modo decernitur contra Reum criminis capitalis fugiti-

*Banni in
Foro Sa-
xonico usi-
tati pro-
cessus,*

Et Effectus

*Bona fu-
gitivi an-
notantur.
Bona Ban-
no hoc Su-
per. Sax.
semel a-
missa, re-
cuperari
nequeunt.
Ex bonis
Banniti li-
beris legi-
tima, &
uxori por-
tio statu-
taria de-
betur.*

vum, ad citationem emissam non comparentem. Matth. Cöler. *de Process. Execut. part. 2. cap. 3. n. 80.* ideo paucissi-
mis qualis sit istius processus, & effectus, monstrabitur. Si
igitur in Foro Saxónico Reus absens unica vice per interval-
lum sex septimanarum & trium dierum, a die factæ insi-
nuationis vel affixionis, edictaliter citatus non compa-
ruerit, tunc condemnatur usque ad probationem legitimæ
impedimenti, bis auf Ehehafft, h. e. ut nisi in secundo ter-
mino veniat, contumaciam purget, legitimasque absentiae
suae vel impedimenti causas alleget, & probet, in Bannum
provinciale, i. e. in die Ober-Nacht, incidat, affixa declaratio-
ne Banni in iis locis, in quibus antea citatus fuit. Effectus
autem hujus superioris Banni, der Ober-Nacht, triplex erit.
Primus est, quod bannitus pro confesso & convicto habea-
tur, & a quolibet tanquam convictus capi, & ad iudicium
trahi possit. Secundus effectus est, quod hoc Bannum su-
perius infamiam irroget. *Gloss. in l. fin. C. de Requir. Reis. &
Gloss. Weichbild, art. 5.* Idque ipsum est, quod Saxo dicit: man
vertheiles Jhn Eht und recht, h. e. Sein Leib, Ehr und
Gut. Tercius consistit in Confiscatione bonorum, uti pro-
batum legimus per verba clara & manifesta juris Saxonicæ in
artic. 31. lib. 1. Landrecht in pr. die Jahr und Tag &c. Et hæc
confiscatio bonorum locum tantum habet in Banno supe-
riori, non vero etiam in inferiori seu primo. Ut ne autem
Fiscus Bannum superius expectans defraudetur, & exin-
de resultans confiscatio bonorum per distractionem elu-
datur, bona fugitivorum de consuetudine statim, & ante
declarationem primi Banni judicialiter annotantur & custo-
diuntur. Estque hujus confiscationis effectus in Banno
superiori talis, ut etiam Bannitus ex illo Banno se exime-
re possit bona tamen confiscata non recuperet. Notan-
dum vero venit, quod a Confiscatione bonorum excipia-
tur (1) legitima quæ Banniti illis statim assignanda est, &
(2) portio statutaria, quam uxor ex bonis Mariti lucratur.
Fusus hujus Banni formam, processum, & effectum tra-
ctat

Stat Carpzov, *Pr. Crimin. Part. 3. quest. 140.* ad quam benevo-
lum lectorem remittimus.

§. XXXIV. Civiliter mortuis æquiparantur etiam Ex-Excom-
communicati. Dicitur autem excommunicatio quasi extra *municatio*
communione positio, & hinc excommunicati eleganter dicitur
comparari solent Bannitis. Uti enim banniti, i. e. extra *mors civi-*
Bannum Imperii seu Civitatis ejecti membra Imperii & Ci-*lis.*
vitatis esse desinunt, atque pro mortuis reputantur *per l. 65.*
§. 12. ff. pro Soc Bald. in l. 1. num. 4. & n. 12. C. de Hæred. in-
stit. ita etiam excommunicati membra Ecclesiæ esse desinunt,
text. in C. Decernimus de Sentent. Excommun. in 6. & pro-
mortuis habentur, *C. plerumque 12. qu. 3.* quia a cætu & fre-
quentia hominum excluduntur, hinc ubicunque in canonibus
fit mentio de morte, intelligitur de morte spirituali, i. e. Ex-
communicatione, *per text. singular. in C. per venerabilem 13.*
circa fin. X. qui filii sint legitimi, ubi mori præcipitur, i. e.
per Excommunicationis sententiam veluti mortuus a commu-
nione fidelium separari jubetur. *Abb. in C. 1. n. 4. X. de Furt.*
& in c. 1. n. 2. X. de homicid. Voluntar.

§. XXXV. Est autem Excommunicatio secundum Ca- *Excom-*
nonas duplex Major & minor, ut est *text in C. a nobis extr. de municatio*
Except. item in cap. fin. extr. de Cleric. Excommun. & in cap. nu- est
per. & C. penult. extr. de Sentent. Excommun. Minor excommu- *vel minor.*
nicatio non inducit separationem a consortio fidelium *C. 24.*
X. qu. 3. sed ita excommunicatus membrum Ecclesiæ ma-
net, ac tantum a sacramentorum perceptione, & commu-
nione corporis & sanguinis Christi arcetur. Gerhard. *de Min.*
Eccles. cap. 5. sect. prior. n. 194. C. pen. X. de Sentent. Excomm.
P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon Lib. 4. tit. 16. cap. 1. n. 3. Sa-
cramenta autem administrare, & reliqua, quæ ratione officii
sui ipsi competunt, peragere non prohibetur. Major Ex- *vel major.*
communicatio vero a participatione sacramentorum, & a
communione fidelium plane excludit. *C. omnis 11. qu. 3. d. C. a que dici-*
nobis & C. penult. de Sentent. Excommun. & idcirco Anathema *tur Ana-*
h. e. æternæ mortis damnatio dicitur. *C. nemo Episcoporum thema.*
41. caus. 11. qu. 3. in sensu enim Ecclesiastico *anathema* esse, si-
gnifi-

gnificat excisioni atque æternæ damnationi obnoxium esse; hinc denotat excisionem hominis ex Ecclesia & a communione salutis, Ziegler ad Lancellott. *Instit. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 13. §. 1. in verb. Anathema appellatur.* quo respiciunt verba in der Magdeburgischen R. D. cap. 22. §. 5. der Bann aber ist endlich eine Ausschließung der verstockten und halbstarrigen Sünder aus der Christlichen Gemeinde, und eine Übergebung dem Satan zum Verderben des Fleisches, auf daß der Geist seelig werde.

§. XXXVI. Pertinet igitur Excommunicatio ad censuram vel disciplinam Ecclesiasticam, & non est poena corporis sed medicina animæ *C. medicinalis 1. de Sentent. Excommun. in 6.* Finis enim excommunicationis non est perditio animæ, sed conversio hominis peccatoris. Ex intentione

A quo, & igitur Excommunicantis omnis excommunicatio esse debet medicinalis, ex accidenti vero fit peremptoria, & inter ferri debet deciva finaliter. Cum vero sine principis autoritate fieri debet sententia excommunicatio non possit, utpote cui, sicuti circa Relicta excommunicationem, ita & disciplinam Ecclesiasticam externa potestas communicato-competit. Ziegler ad Lancellot. *Instit. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 13. §. 16.* ideo sententia excommunicatoria Anathematis, seu Banni Ecclesiastici a Principe, vel Episcopo, aut ejus Consistorio jurisdictionem Ecclesiasticam exercente ferri debet contra reum in impœnitentia pertinacem; præcedente tamen trina admonitione vel citatione, & subsecuta causæ cognitione, cum expressa manifesta, & rationabili causa juxt. *C. Sacro 48. X. de Sentent. Excommun.* Istius autem publicatio præsenre reo fit in choro Ecclesiæ, executio vero consistit in educatione e templo, & exclusionem ab omni conversatione. Schilter. *Instit. Jur. Canon. Lib. 2. tit. 5. §. 3.* plura de Excommunicationis ritu & processu legere poteris in *Ordin. Eccles. Magdeb. cap. 22 §. 20. & seqq. Ord. Eccles. Elect. Sax. art. gen. 11 Gail. Lib. 2. de Pac. Publ. c. 6. n. 21.*

Effectus §. XXXVII. Est quidem receptissima Dd. sententia, *Excom-* juxt. Carpzov. *Pr. Crim. Part. 3. quest. 104. n. 39.* quod Excommunicati in judicio stare nequeant, nisi in Jus vocati, ubi se

se recte defendant, Gail. *lib. 2. de P. P. cap. 12. n. 22.* sed ab qui vel agendo vel accusando repellendi sint, ipsisque petentibus jus *considera-* denegari debeat. Statuit etiam Peregrin de jure Fisci *lib. 3. tur quoad tit. 11. n. 8.* Excommunicatum omni forensi communicatione *Jus Na-* privari, ita ut nequeat esse judex, Actor, Arbiter, procura- *tur. Gent.* tor aut testis, nec uti possit remediis restitutoriis, veluti pro *& Civile.* restitutione spoliata rei, nec pro illata injuria in judicio sta- re, sed cujuscunque officii publici & privati sit incapax, & quod tanquam mortuus durante excommunicatione, præ- scribere nequeat : *Guido Papa decis. Gratianopol. quest. 416. n. 16.* Cum vero Excommunicatio in sensu ecclesiastico & genuino sumpta, non civili communione privet, sed tantum sacra piorum conversatione, ideo Ziegleri sequamur opinio- nem, qui ad *Lancellott. Instit. Jur. Canon. l. 3. tit. 2. §. 13. & lib. 4. tit. 13. §. 1. & §. 19* statuit, quod, cum Excommu- nicatio nullum privet Dominio, nec jure naturali, ita ut sub hoc prætextu nec conjugibus liceat se separare, nec Principes priventur dignitatibus suis, nec subditi juramento fidelitatis solvantur, *Friedl. Med. Theol. in loc. de Disc. Eccles. q. 14. vid. Dn. Hartung in Disp. de Jurisdic. Consistor. cap. 6. th. 1.* sed faciat tantum excommunicatum a beneficiis Eccle- siæ propriis ideoque Excommunicato neque sua bona adi- mat, neque excludat eum a jure agendi, neque a Jure ci- vitatis, & commerciorum, neque a facultate contrahendi, testandi, succedendi, faciendi valida & firma Instrumenta, si est Tabellio, *vid. Joann. Valeri different: utriusque for. sub tit. Excommunicatio. different. 13.* neque impediat officia chari- tatis parentibus, & aliis debita. *Vid. Ordin. Eccles. Magdeb. c. 22. §. 26.* Doch soll Ihm seine Nahrung zu suchen, zu ar- beiten, zu Handelen, und Bürgerliche und Nachbarliche Rechte zu geniessen unverbotten, und er schuldig seyn, seine Dienste, Pflicht, und anders zu leisten. *vid. Dn. Müller. disp. de pœnitent. Eccles. cap. 7. num. 26. & seqq.*

§. XXXVIII. Quod vero jura & beneficia ab Eccle- *vel quoad* sia provenientia attinet, omnino statuendum est, quod ex- *Jura &* com- *beneficia*

*Ecclesia-
stica.*

communicatus istorum jacturam incurrat, & hoc intuitu pro mortuo habeatur *C. gravem 53. de Sent. Excom. P. G. Tholo- san. Partit. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 16. C. 7.* Proinde excom- municationis vinculo innodatus nec eligere, nec eligi, nec beneficium Ecclesiasticum conferre, nec acquirere, nec reti- nere, nec de ejus proventibus quid acquirere potest, illi enim proventus Ecclesiae merito subtrahuntur, qui Ecclesiae com- munioni subtractus est *C. Pastoralis 53. in fin. X. de Appel- lat. C. Postulatis 7. X. de Clerici Excommun. Venator. in Ana- lysi Jur. Pontific. lib. 5. tit. 39. §. qui effectus. Covarruv. tom. 1. part. 1. Relect. C. Alma mater &c. in 6. n. 9. & §. 8. n. 3.* Porro ejusmodi excommunicatus tam activo quam passivo sa- cramentorum usu privatur, hinc neque ad confessionem atque absolutionem, neque ad confessionem absolutionem, neque ad Sacram Synaxin, neque ad Patrini munus, neque ad pro- clamationem conjugalem, admittendus, sed ab omnibus Ec- clesiae officiis & beneficiis arcendus & repellendus est. *vid. Or- din. Eccles. Magdeb. cap. 22. §. 4. die unbußfertigen Sünder aber von der Beicht, Absolution, Nachtmahl des H. Erren, Tauffe und Gevatterschafft abweist, auch zum Ehestande nicht copuliret noch aufbiehet 1c. und Ihnen alle Kirchen- Rechte versaget & §. 25. Soll die Weltliche Obrigkeit ei- nen solchen Menschen verbiethen alle Hochzeiten und Kind- tauffen zu meiden 1c. Dn. STRYK. in not. ad Brunnem. Jur. Eccles. Lib. 1. cap. 6. membr. 4. §. 2. per Ordin. Consist. Mar- chie. tit. 10. §. zu Gevatterschafften und anderen Christlichen Händelen nicht sollen zugelassen 1c. & in Elector. Saxon. Ar- tic. Gener. art. 10. & 11. de Banno Ecclesiastico. vid. Dn. Müller. Disp. de Pœnit. Eccles. cap. 7. n. 29.*

*Absolutio
ab excom-
munica-
tione.*

§. XXXIX. Si Anathematizatus pœnitentia ductus ve- niam postulet, & emendationem promittat, Ecclesiae restitui- tur in *C. Canon. 11. quæst. 3. prævia causæ cognitione atque decreto Episcopi vel Consistorii publice, & quidem ejusdem, a quo excommunicatus fuit non alterius. Schilter. Inst. Jur. Canon. Lib. 2. tit. 5. §. 5. Ord. Magdeburg. d. C. 22. §. 27. wo- ferne*

erne er nun endlich seine Sünde erkennen, und sich zur wahren Buße dermahleins schicken und bequemen würde, soll er auf der hohen Landes Fürstlichen Obrigkeit Magdeburgischer Regierung, und Consistorii rechtliches Erkantnuß und Befehl, mit des Gerichts-Herren jedes Orths Wissen und Willen, öffentlich auf und angenommen, und zur Beicht, und heiligen Abendmahl verstattet, auch Ihnen gleich anderen, so Kirchenbuße gethan, von niemand, bey ernster Straffe etwas aufgerücket werden. Formam absolutionis hujus ab excommunicatione tradit. *P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon. lib. 4. tit. 16.*

C. 22. Si contingat vero, ut ejusmodi impœnitens excommunicatus morbum incidat, Pastor, licet non vocatus ægrotum invisere festinet, eumque post adhibitam operam resipiscentem & absolutionem petentem, sine mora, omisso decreto, propriaque Autoritate a peccatis absolvat, absolutoque S. Coenam porrigat, ne in peccatis moriens æternam damnationem incurrat. *Schilter, Inst. Jur. Canon. lib. 2. tit. 5. §. 5. Ordin. Eccles. Magdeb. C. 22. §. 28.* begab sichs aber, daß er vor seiner Wiederkehr in tödtliche Kranckheit gerieth, 2c. Hac tamen conditione a pastore absolvitur excommunicatus, ut a morbo liberatus procuret ab Ecclesia absolvi. *P. G. Tholosan. d. tit. 16. cap. 12. in fin.* aut ut petat & patiat, suam pœnitentiam significare Ecclesiæ; atque huc respiciunt verba *d. §. 28.* Jedoch daß derselbe auch zu frieden sey, und bewillige, daß nicht allein solche Buße der Kirchen möge angezeigt, 2c. oder daß er nach erlangter Gesundheit dieses persöhnlich in der Kirchen verrichten möge. Quamvis defunctus excommunicari non possit, quia

In articulo mortis absolvi potest excommunicatus.

causæ excommunicationis non cadunt in mortuos, nec sunt participes Ecclesiæ militantis communionis, *Fridl. Med. Theolog. in loco de Discipl. Eccles. qu. 2.* quod tamen limitat Desselius *in c. 7. Erot. Jur. Canon. lib. 5. tit. 29. qu. 7.* nisi declarasset forte judex aliquem, dum viveret, censuras incurrisse. Sivero excommunicatus ante obitum suum vera & evidentia pœnitentiæ signa ediderit, intellige, si de accersendo Sacerdote, a quo absolvetur, cogitaverit, aut Deum precatus fuerit, ut sibi ignosceret &c.

Defunctus non excommunicatur in vitam.

*mortem
absolvi
potest.*

tunc etiam demortuus & post mortem suam absolvi poterit a proprio iudice, quamvis id non tam absolutio dici possit, quam declaratio, defunctum in vera poenitentia & resipiscencia decessisse, & hinc dignum fuisse, qui excommunicationis vinculo liberali debuisset. Zigler. ad Lancelot. *Inst. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 13. §. 22.*

*Excom-
municatus
in impoe-
nitentia
mortuus,
honestam se-
pultura
caret.*

§. XL. Quum autem ejusmodi in bannum Ecclesiasticum declaratus, omni admonitione rejecta, infinali impoentia & pertinacia Spiritum efflaret, tanquam præcisum ab Ecclesia membrum extra locum cæmeterii sine exequiis, sine cantu mortuus, & campanarum pulsu tumulabitur, nullis nisi quibus ex specialia Consistorii concessione licet, funus comitantibus. *per Ordin. Eccles. Magdeb. d. c. 22. §. 30.* Und ist auffer Zweifel, wann einer so excommunicirt, und bey der Kirchen in Geistlichen Bann gethan, ohne Erkantnuß seiner Sünde dahin sterben würde, daß er als ein abgeschnitten Gliedmaß der Kirchen an einen absonderen Orth ohne Ceremonien soll begraben werden, und niemand der Leichen folgen, als denen es von der hohen Fürstl. Landes Obrigkeit, Regierung und Consistorio erlaubt und befohlen wird. *P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon Lib. 1. tit. 16. c. 7. Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 15. tb. 82. n. 3. C. Sacris 12. de Sepultur. c. adhuc. de Privileg. Dn. Lincker. disp. de eo quod just. est circ. S. Cæn. c. 7. §. 4. add. Martin. Maurath in tr. de vita & morte homin. Theoremata. 64. fol. 134.*

*Filius ju-
ste exhe-
redatus
civiliter
mori di-
citur.*

§. XLI. Supplebit porro numerum civiliter mortuorum filius legitime, & cum elogio seu ingratitude causa testamento inserta ex hereditatus. *per l. 1. §. 5, & 6. ff. de conjung. cum emancip. liber. ejus &c. & §. 3. Inst. de Success. liber.* non computatur enim hujusmodi exhereditatus in numerum liberorum *l. 14. ff. de Inoffic. Testament.* neque inter hæredes amplius est, *Speculat. in tit. de fer. §. 1.* adeo, ut nec impediat, quo minus duo fratres habeant totum trientem, quia non admittatur ad partem, nec faciat partem in computanda legitima, neque ad eam minuendam, aut augendam, *Brunnem. ad l. 10. §. 4. ff. de honor. possess. contr. Tabul. Eckolt. ad ff. tit. de Inoff. Testam.*

Testum § 2 ibique Dn. Swendendorffer in not. Carpz. J. P. F. P. 3. c. 10. d. 12. & def. 13. sed quoad successione[m] pro mortuo habeatur. Gail. lib. 2. Observ. 22. n. 18. Boër. decis. 104. n. 5. & 8. Dn. Stryk in Annot. privat. ad ff. tit. de Inoffic. Test. & in Annotat. Succinct. ad Instit. tit. eod. ad §. 6.

§. XLII. Quamvis initio omnes homines liberos produxisset natura per l. 32. ff. de Reg. Jur. attamen Jure Gentium introducente bellum ad puniendos fontes & firmandam pacem, bellum necessario sequebantur captivitatis & servitus, ex quo fluebat, quod non solum res hostiles vi juris Gentium statim capientium fierent §. 17. Inst. de Rer. divis. Sed quod etiam liberi homines in servitutem redigerentur *Captivum* d. §. 17. Inst. de Rer. div. & l. 7. ff. de Acquir. Rer. Dom. in regulam quam redacti amissa libertate, & civitate, statim hostium serviter fune vi efficiebantur, l. hostes 24. ff. de Cap. & post. l. revers. & capienti quia inter cives amplius esse non poterant. l. cum status §. si um servi ambo. ff. de don. mort. caus. ideo Juris Civilis incapaces & pro nullis i. e. mortuis habebantur l. 32. ff. de Reg. Jur. Quamquam nunc adhuc hodie tam de Jure Saxonico quam Civili permittitur, ut res injustis bellis & præprimis defensiva gestis, acquisitæ statim capientium fiant, & in eorum pleno Dominio sint Petr. Belluga Hispan. in speculo Princip. rubr. 4. C. 1. n. 7. & absque refusione pretii restitui haud debeant Weichbild art. 2. n. 5. verb. Was ich meinen rechten Feind *In hostem* abnehme das ist mein *ibique Gloss.* Dn. Stryk dissert. de Jure *nis capti-* Superflui & cautel abundant. C. 3. §. 6. Christianorum tamen *vis non* captivi neque libertatis suæ faciunt jacturam, neque hostium *procedit.* servituti subjiciuntur, sed vel facta permutatione, vel præstita Victori certa pecunia, λυτρεὼν vocant Græci, Ransonem seu finantiam dicit Boërius decis. 178. n. 3. redeundi facultatem impetrant, Bartol. in l. hostes 24. ff. de Cap. & post l. revers. vid. Dn. Stryk in Annotat. Succinct. ad Instit. tit. de Jur. Personar. §. 3. Recess. Imper. Spirens. anno 1570. Art. 95. adeo, ut licet Turcæ Christianos in servitutem abducant, leges tamen Romanorum, quæ de captivis apud hostes loquuntur, nec servandæ

nec neces- sint, nec necessariae sint fictiones legis Corneliae & postliminii,
sario sunt quamvis in his, quae possunt in favorem cedere captivorum,
actiones L. æquisimum, imo omni ex parte justum sit, easdem leges ser-
Cornelia vari. Nec enim Reipublicae Christianae convenit, præter
& postli- ipsam captivitatis afflictionem damnum aliud, aut detrimen-
minii. tum Christianis apud Saracenos aut Turcas captivis irrogari;

Uti statuit Covarruv. *Tom. 1. part. 2. Relect. C. peccatum de*
Reg. Jur. in 6. §. 11. n. 6. Boër. d. decis. 178. n. 2. Hi enim
 ratione nostri pro servis non habentur, sed potius pro illis,
 qui Reipublicae causa absunt, ne qui præmium merentur ob
 navatam operam Reipublicae, damnum incurrant in servorum
 sortem detrusi. vid. *Dn. Stryk. in Annotat. privat. ad ff. tit.*
de Jur. Personar. & Instit. eod. tit. §. 4. Cum igitur tales
 captivi superstitie libertate, capaces maneant beneficiorum &
 actionum Juris civilis, nullus dubito, quin procuratorem con-
 stituere possint. *Rütger. Ruland. de Commissariis pert. 1. Lib.*
4. C. 13. n. 10. eaque omnia, quae ab ipsis durante captivi-
 tate gesta sunt, apud nos vim suam & effectum habeant, &
 in omnibus ante gestis nulla fictione Legis Corneliae & Juris
 Postliminii opus sit, & hinc in ipsa captivitate efficaciter te-
 stari, & heredes institui possint. *Schneidevv. ad Inst. Quib.*
mod. Jus Patr. pot. solv. §. 5. n. 2. & in not. Dn. Struv.
S. J. C. Exerc. 40. tb. 70. Adest præterea *Novella Leonis 40,*
 quae captivis potestatem concedit vel scribendo vel nuncu-
 pando testandi, & approbat hoc beneficium Leonis Gotho-
 fred. in *not. ad d. Novell.* adstruens, quod durum videatur,
 captivis adimi potentiam testandi, ne alioquin bona ad eo-
 rum inimicos deferantur, cum Afflicti sint sublevandi non
 onerandi, & Afflicto non sit addenda Afflictio. *per l. Divus*
14. ff. de Offic. Praef.

Sed in
captivitate
omnium
jurium a-
ctive &
passive
sint capa-
ces.

§. XLIII. Fecimus in superiore capite divisionem
 mortis civilis in voluntariam, & non voluntariam. Præ-
 missis nunc iis personis, quae Mortis Civilis non voluntariae
 fuerunt subjectae, offerunt jam se istae, quae voluntario civi-
 lem mortem appetunt vel per assumptam Haeresin, vel per
 in-

ingressum Religionis seu Monasterii, Priores dicuntur Hæretici, posteriores monachi. Quamvis nunc difficillimum sit, uti ipse Augustinus fatetur, definire Hæreticum, cujus definitionem, videre possumus in *Hug. Grotio de Jur. bell. & pac. l. 2. C. 20. n. 50.* placet tamen producere jam eam descriptionem, quam *Job. Affelman. in disput. de Hæret. fer. non aufer.* posuit, Hæreticum inquit, esse personam inter gremium Ecclesiæ, (orthodoxæ scilicet non vero Idololatriam aut alios errores docentis,) quæ articulum aliquem fidei, si-
 ve directæ sive indirecte pertinaciter & malitiose non sine Ec-
 clesiæ offendiculo oppugnat, quam descriptionem probat ex *Irenæ: l. 3. Cap. 1. Euseb. lib. 3. Cap. 28.* Requiritur ergo in Hæretico, (1) ut sit membrum Ecclesiæ, (2) ut erret in fide & quidem in fundamento. (3) ut errori conjuncta sit maior
 litia & pertinacia nulli admonitioni succumbens, hæresis enim
 pertinaciam requirit, *Menoch. A. J. Q. L. 2. C. 372. n. 9.*
 (4) ut dissensus & scandala in Ecclesia excitet, & ejus unitatem scindat. *Gerhard. in loc. de Minister. Eccles. n. 371.*
 Porro dicuntur etiam Hæretici illi, qui non sunt fidei catholicæ, neque quatuor illa Sancta Concilia: Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum primum, & Chalcedonense amplectuntur. *Juxt. l. 5. C. de Hæret. Novell. 115. Cap. 3. §. 4. Carpz. J. P. F. Part. 3. Const. 14. d. 10. num. 2.* Est itaque hæresis atrocissimum crimen, quod non in homines, sed in Deum detestabilis & execranda perfidia est.

§. XLIV. Hæreticorum bona non solum confiscationi subjacere, uti supra §. 20. traditum est, sed & ipsos, postquam de crimine Hæresis convicti & legitime condemnati sunt, quoad jura Ecclesiastica, & Civiles actiones & beneficia pro nullis i. e. mortuis haberi, ex sequentibus perspicui poterit. Nam Hæreticus seipsum segregat ab Ecclesia, & ejus consortio, arg. *Canon. 36. V. Hæretici de Consecr. dist. 2. plura 4.* Ideoque Ecclesiæ immunitatibus gaudere nequit, sed omnia onera præstare debet, *L. Curiales 7e C. de Hæret.* quia non beneficium sed poenam meretur, & poena non tribuit immunitatem.

nitatem *Brunnem.* ad d. 1. *C. de Her.* ipso jure fit infamis & instabilis l. 3. *C. de Apostat. Cap. 13. X. de Heret.* in capax est cujuscunque acquisitionis ex quocunque titulo provenientis l. 4. *C. de Heret.* nec testandi habet facultatem, nec ad hæreditatis successionem accedit, *Carpz. p. 3. Const. 14. def. 10. Dn. Struv. S. 7. C. Exerc. 32. th. 8. n. 3. & Exerc. 33. th. 3. n. 5.* & per istum ut filium insuccessibilem legitima aliorum filiorum, qui possunt succedere, non minuitur, quia talis non admittitur ad partem, nec facit partem, cum habetur pro mortuo, juxt. *Boër decis. 104. n. 7.* Sed a Patre juste exheredatur, *Philip. in us. Pract. Eccl. 58. l. 2.* quæque ipsi donantur, vindicantur ab Ecclesia, *Brunnem. in Auth. Credentes C. de Heret. n. 4.* Imo neque ullum contractum & negotium & legitimum actum agere potest l. 4. *C. de Heret. ibique Brunnem.* indeque nec in feudandi potestatem habet, *Rosenthal. C. 3. Concl. 19. n. 1.* Sed ab omnibus officiis, dignitatibus, & beneficiis publicis ejicitur, ipsiusque filii usque ad secundum generationem ad nullum beneficium Ecclesiasticum, seu officium publicum admittuntur. *C. 2. §. Hæretici X. de Heret. in 6.* privilegiatus hæreticus privilegia amittit, & non habet liberos in potestate, nec in Judicium alios convenire, ipse autem conveniri potest. *P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon. lib. 2. tit. 6. c. 7.* porro Hæretico loca sacra, sacrique conventus, Litania, aliaque exercitia diu noctuque prohibentur l. 3. l. 6. *C. de Heret. ibique Brunnem.* Jus eligendi ipsi indistincte adimitur, *Lancellott. in Inst. Jur. Canon. Lib. 1. tit. 7. §. 5.* nec recipi nec defendi impune potest d. *Aut. ibid. lib. 4. lit. 4. §. 13. Menoch. A. 7. Q. Lib. 2. C. 374. n. 13.* nec in eum compromitti potest *Lancell. ibid. L. 3. tit. 4. §. 3.* Sed omni Ecclesiastica prærogativa nudatur Hæreticus, & ideo a Sacramento Sacræ Coenæ arcendus, nec ad Patrini munus admittendus est, cum a Benignitate Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi sunt alieni Hæretici *Novell. 144. cap. 1. in fin. Ordin. Eccles. Magdeburg. Cap. 3. §. 6. in verb.* So nicht offenbahre Gottes-Lasterer, und Verächter seines Wortes seyn. Denique notandum est circa Hæreticum, quod

*Hæretici
non sunt
tradendi
sepultura
Ecclesiasti-
ca.*

quod juxta nonnullos Doctores Hæreseos crimen morte non finiatur, quod eo extendunt, ut etiam in humata cadavera sævire liceat. *Molina tr. 3. de J. & J. disp. 43. n. 2. v. Secundum est*, & Hæretici demortui omni sepultura Ecclesiastica careant, nisi absoluti sunt; quia cum quibus non communicavimus vivis, non debemus communicare mortuis *C. ex parte 15. in fin. & C. Sacris 12. de sepultur. lib. 3. tit. 28. cap. 1. & 2. 24. q. 1.* & si de facto hæreticus fuerit sepultus in cæmeterio debet exhumari, *d. c. sacris*, & pollutum cæmeterium reconciliari *C. consulisti 7. de consecrat.* qui autem talem tumulavit, excommunicandus, nec antea absolvendus est, nisi propriis manibus exhumaverit istius corpus, *cap. 2. pr. X. de Hæret. in 6. C. 12. X. de sepult. C. 11. & 12. X. de Pœnitent. & remiss. Can. 1. & 3. Caus. 24. q. 2. Lancellot. Inst. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 4. §. 7. & lib. 2. tit. 23. §. 9.* Et quamvis Pontificii nequidem in hortis aut pascuis suis Evangelicorum de-
Limitatur
mortuorum corpora sepeliri permittant, Marcianus tamen Imperator humanum & pium putavit, de Hæreticis constituere, ut legitimis sepulchris sepeliantur *l. 9. C. de Hæret.* Neque apud nos omni honesta sepultura privantur Hæretici, nisi quod ceremoniæ quandoque vel pauciores adhibeantur, vel extra consueta cæmeteria sepeliantur. *Carpz. in def. Consist. L. 2. defin. 383. Dn. Struv. S. J. C. Exerc. XV. th. 82.*

§. XLV. Quæ alias Hæreticis sit statuta pæna, & quatenus contra istos ultimum supplicium decerni queat a Principe (quamvis Christus non alium cum Hæreticis modum præscripserit, quam ut ab illis, istorumque falsa doctrina caveamus, *Matth. C. 7. v. 15. & C. 16. v. 6. 12.*) evolvi poterit *Carpz. Pr. Crim. p. 1. quest. 144. addat. Hug. Grot. de Jur. bell. & Pac. L. 2. C. 20. n. 50.* nos circa hæc non commo-
Hæresis
rantes scrutari malumus, num conjuge alterutro in hæresin
prolapso matrimonium solvatur? Quamvis nunc hæresis aut
matrimo-
infidelitas nec evertant substantialia matrimonii, nec cum na-
nii vincu-
tura ejusdem pugnent, imò nec sufficiens causa sint divortii
lum non
quoad thorum & mensam ut patet ex *Corinth. 1. C. 7. v. 12. 13. dirumpit.*

cum ea, quæ ipsum matrimonii vinculum non lædunt, sed charitati tantum erga Deum & proximum adversantur, ad divortium causam sufficientem non præbeant, attamen non diffitendum est, quod orthodoxæ fidei sectatores a tali matrimonio cum Hæretica aut infideli contrahendo rectius abstinendum est a-
neant, quam quod illud contrahant, propter metum & periculum seductionis, quod subest. Si vero jam contractum est istiusmodi matrimonium, melius erit, integrum id conservare, quam temere dissolvere, *Gerhard. in Exerc. Justin. decis. 2. q. 5.* Concludimus ergo e præmissis, quod ob infidelitatem unius conjugis, sive ista præcesserit, sive secuta fuerit matrimonium, unitas carnis neutiquam dirimatur *P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon. Lib. 3. tit. 21. cap. 13. n. 2.* cum conjugii vinculum nequaquam ad Religionem ita adstringendum sit, ut propter hujus diversitatem illud dissolvatur, cum nihilominus id ratum habeat Apostolus Paulus *1. Corinth. C. 7. v. 12.* videat: *Ziegler. ad Lancellot. Inst. Jur. Canon. Lib. 2. tit. 12. §. 9.*

§. XLVI. Explicato mortis civilis effectu circa Hæreticum, adjiciamus ultimo, quod illi, qui a vera Christiana Religione ad infideles transgrediuntur, & dicuntur Apostata, omnium acquisitionum active & passive expertes ac intestabiles, declarentur *per l. 3. & l. 4. C. de Apostat.* omnisque facultas testandi, donandi & contrahendi ipsis auferatur. *Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 32. tb. 8. n. 2. & Exerc. 33. tb. n. 4. Brunnem. in d. l. C. de Apost.* Præterea Apostatarum & Hæreticorum pæna communis est, & hoc tantum ut speciale attendendum venit, quod flagitium Apostatæ neque pænitentia oblitteretur, *per d. l. 3. C. de Apostat.* quia crimen hoc Hæresi longe gravius existit. Hæretici enim in nonnullis solum punctis a Christiana fide abeunt, Apostatæ vero penitus a vera fide discedunt. *Clarus §. fin. q. 78. n. 4. P. G. Tholosan. Part. Jur. Canon. Lib. 1. tit. 5. C. 7. n. 2. & 3.* Permittitur hinc etiam accusatio Apostatæ usque ad quinquennium,

nium, & sufficit, si Judex judicium intra quinquennium inchoet *l. 2. C. de Apost.* De crimine vero Hæreseos intra quinquennium post mortem rei agendum esse, diutius non, statuit Brunnem. *ad d. l. 2. C. de Apostat.*

§. XLVII. Reincorporandi autem sunt Ecclesiæ Hæretici, si ad mandatum Ecclesiæ poenitentiam acceptaverint, quando & hæresin, quam manifeste professi fuere, manifeste, non manifestam autem coram tribus aut quatuor testibus abjuraverint, uti tenet Menoch. *de Arb. Jud. Lib. 2. C. 372.* & iudicis arbitrio relinquendum esse docet, an Hæreticus secreto, an manifeste hæresin abjurare debeat. Quam abjurationem interdum scripto aut libello fieri posse, scribit Ziegler, *ad Lancellett. Instit. Jur. Canon. L. 4. tit. 4. §. 9. Boër. decis. 304. P. G. Tholosan. Part. Jur. Canon. l. 5. tit. 12. cap. 3. n. 6.* Abjurationis talis exemplum extat, in *C. Ego Berengarius 42. de Consecr. dist. 2. C. legum 2. q. 1.*

§. XLVIII. Progredimur nunc ad alterum mortis civilis voluntariæ membrum quod repræsentat Monachus, vid. *l. 35. §. 3. l. 56. pr. verb. nam & maritis & uxoribus, C. de moritur. Episcop. & Cler.* Sive sit de ordine S. Benedicti, sive Francisci, sive audiat frater mendicans, simul ac enim ingreditur monasterium, nullis qualibuscunque negotiis se immiscere debet, sed clauistro suo sit contentus, & sedeat solitarius, & taceat, quia mortuus est mundo, puta civiliter, i. e. quoad expeditiones extra monasterium suscipiendas, Deo autem vivit, i. e. per preces & hymnos ipsum laudando & invocando. Agnoscat ergo nomen suum, *μόνᾱ* enim latine est unus, & *ἄχῃ* latine dicitur tristitia, unde dicitur monachus i. e. unus, tristis; sedeat ergo tristis & officio suo vacet, ut legitur *C. 16. qu. 1. Cap. Placuit 1. C. placuit 8. de presentium 20.* Porro etiam iste Monachus, qui ab uno ad alterum monasterium legitime translatus est, habetur pro mortuo, quia primo a quo non amplius acquirit, sed secundo ad quod translatus est. *Fed. de Sen. Conf. 19. n. 4.* Simili ratione Abbas seu Prior, vel alius Rector provincię finita vel resignata Abbatie

Monachus unde dicitur.

seu Rectoratus dignitate, quoad concernentia dignitatem Abbatiae, Prioratus vel Rectoratus antea possessam appellantur mortui. *Tuschus Lit. M. Conclus. 392. n. 3. 4. 5. Calder. Consil. 26.*

§. XLIX. Multi quidem contendunt, Monachismo neutiquam solvi patriam potestatem, cum hæc modis civilibus colligata non possit nisi modis etiam civilibus dissolvi per *arg. l. 35. ff. de Reg. Jur.* inter quos vero nunquam recensendus sit Monachismus, *Dn. Müller. in Jurispr. Element. disp. 12. tb. 10. vid. Ritterhus. ad Novell. 123. cap. 41. p. 1. c. 6. n. 46.* Communis tamen Dd. opinio concludit contrarium, quod scilicet per solvit patriam potestatem. Monachismum, sive Pater sive filius efficiatur Monachus, dissolvatur patria potestas. Nam, si pater ingreditur monasterium, tunc subicitur potestati Abbatis, ideo filium in potestate habere nequit, nam qui ipse sub potestate vivit, alterum in sua potestate habere non potest. *l. 21. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* Si vero filius monasterium intrat, transit sub potestatem Abbatis, jus autem monasterii & potestas Abbatis habet effectum patriæ potestatis, unde non servis, sed filiis familias monachi comparantur. *Schiltner. Inst. Jur. Canon. lib. 1. tit. 11. §. 8.* & ideo filius a potestate patria liberatur, cum regulariter nemo duplici potestati subiectus esse potest, & omnes patriæ potestatis effectus in filio Monacho cessant; pater enim filium monasterium ingressum neque coercere, neque per illum acquirere, *Auth. Ingressi C. de S. S. Eccles.* neque eum vindicare, & ex monasterio revocare, aut abducere valet. *Novell. 123. Cap. 41.*

Monachus moritur quoad opera mundi. §. L. Monachus igitur mortuus dicitur mundo, quoad vanitates & opera mundi, seu jura & actus civiles, quia non potest esse Judex, nec Executor, nec Arbiter, omnemque facultatem testandi, contrahendi, & donandi amittit *C. 2. X. de Testament.* imo feudum novum veluti mortuus transmittit ad filios, antiquum vel ad Agnatos, vel his deficientibus, ad Dominum Feudi. *2. Feud. 21. Rosenthal. C. 7. de Feud. Success. Concl. 29. n. 13.* non autem moritur quod jura naturalia nec penitus quoad jura civitatis, *Brunnem. ad l. Deo nobis §6. C. de Episc. & Cler. n. 13.* & ideo per ingressum Religionis nobilitatem non amittit,

amittit, cum nobilitas sit jus quoddam sanguinis in commutabile *arg. l. 34. ff. de Pact.* Sed retinet jura succedendi tam ex testamento, quam ab intestato, & ea jura ad monasterium transmittit, quod ipsius loco succedit, intellige si tale sit monasterium, quod sit bonorum capax. *Gail. Lib. 2. Observ. 131. n. 7. add. l. Deo nobis 56. C. de Episc. & Cler. Auth. ingressi. C. de SS. Eccles. C. in presentia de probat.* Observemus hic obiter, quod in Gallia Monachi per generalem consuetudinem neque Ascendentibus in linea directa, neque Agnatis suis in collaterali succedant, ut ita judicatum refert Paponius *Arest. 1. §. 1. Boër. decis. 354. n. 8.* Imo Monachi hodie ubique fere moribus populorum excludantur, eaque bona illis deferantur, qui ab intestato alioqui illis essent successuri. *Masuer. tit. de success. versic. item per consuet. Chass. ad Consuetud. Burgund. tit. des successions §. 14. Jo. Imbertus in suo Enchiridio ad verb. Monachus.*

§. LI. Licet filius reclamante Patre ingrediatur monasterium, ob eam tamen causam tanquam ingratus exheredari nequit a Patre per *l. 55. & l. 56. §. 1. C. de Episc. & Cler. religionis ric. ibique Brunnem. n. 12. Novell. 123. cap. 41.* sed ipsi a Patre exheredante relinquenda est legitima, quæ debetur filiis ex bonis parentis vi juris naturalis *l. cum ratio 7. ff. de Bon. Damnati.* Ea Per ingressum autem quæ juris naturalis sunt, per actum civilem qualis est sum Reli-professio monasterii, tolli nequeunt. Simili ratione in conditione si quis decesserit sine liberis, non dicitur purificata *conditio, si conditio, si decessit cum filio professo, quia dicitur decedere quis sine cum filio, Anchor. Consil. 396. Tusch. lit. M. Conclus. 314. & si liberis de-* deicommissum sub conditione mortis relictum non purificatur *cesserit, ad-* per ingressum Monasterii, nam ubi fit mentio de morte sem- *impletur.* per de naturali intelligitur, *text. in l. eum pater 77. §. 4. ff. nec fidei-* de Legat. 2. *l. ex facto 17. §. 5. ff. ad SCtum. Trebell.* Sed ex- *commis-* pectanda est mors naturalis, atque interim capit hæres mo- *sum condi-* nachi, vel institutus sive ab intestato veniens, sive alius, cui *tione mor-* fuerit inter vivos facta cessio, donatio, sive etiam venditio. *tis reli-* Merlin. de legitima. *L. V. tit. 3. q. 3. n. 5. Peregr. tract. de Fi-* ctum, pu- *deicomm. art. 28. n. 63.* Contrarium procedere in Monachis *rificatur.*

Franciscanis, statuit Gail. *L. 2. Observ. 136. n. 7.* quum effectus professionis, & mors naturalis hoc casu in idem reincident. *vid. Martin. Maurath in tr. de vita & morte homin theorem. 57. in fin.*

Monachus testari nequit. §. LII. Cum Monachus i. e. qui ad leges monasticas sese obligavit, per ingressum monasterii se suaeque omnia bona dedicit DEO, cunctaque sua jura, & actiones in monasterium transferat, per *Auth. Nunc. autem C. de Episc. & Cleric.* & ita non sit amplius rerum suarum Dominus, nihilque proprii Testamen- amplius habeat, ideo sequitur, quod Monachus de bonis alienis tum ante testari prohibeatur, per *Auth. Ingressi. C. de SS. Eccles. Dn. monachi- Struv. S. I. C. Exerc 32. th. 7. n. 2.* quamvis Covarruv. *ad rubr. smum con- de Testam. n. 47. velit,* Monachum ex indulgentia Principis te- ditum, po- stari posse. Si vero ante monachismum testamentum condi- stea subsi- derit monachus, quod ipsi facere licet per *Novell. 5. Cap. 5.* stit. & postea ingreditur monasterium, testamentum prius factum neque rumpitur neque mutari potest. *Cavall. quest. 63. in fin.* Sed si filio- Covarruv. *C. 2. X. de Testament. n. 16 Brunnem. in Auth. nunc rum legi- autem C. de Episc. & Cler. n. 6. & in Auth. si quæ mulier. C. de tima in eo SS. Eccles. n. 8.* Ast quando liberorum legitima in eo testamen- diminuta fuerit, ipsi to minuta fuit, liberi quidem testamentum impugnare neque- agere pos- unt, actionem tamen ad supplementum legitimæ suæ institue- sunt ad re possunt. Nunquam enim Pater præjudicare potest liberis, supple- quo minus valeant petere supplementum legitimæ § 3. *Inst. de mentum. Inoffic. Testam. l. omnimodo 30. & l. seq. C. eod. tit. ibique Brun- Si vero in nem. Auth. de Monach. Cap. 5. in verb.* postquam ab renuncii- eo injuste ans conversatus fuerit inter Monachos, nihilominus quarta de- exhereda- beatur liberis, aut supplementum. *Carpz. part. 3. Const. 12. def. ri, aut præ- 7. & seq. Et lib. 6. Respons. 43. n. 29. & seq.* E contra si liberi teriti sunt per testamentum ante monachismum conditum, sunt indigne liberi, que- exheredati, aut præteriti, per querelam in officiosi testamenti illud cum contra officium pietatis factum sit. *l. 2. ff. de Inoffic. testam. tanquam inofficiosum rescindi petunt, & ut ipsi hære- officiosi te- des ab intestato declarentur. pr. Inst. de Inoffic. Test. Dn. Struv. siamenti S. I. C. Exerc. X. th. 2. & 21.* Patre vero in Monasterio intestato habent. dece-

decedente, omnia bona devolvuntur ad monasterium, legitima tamen liberis est assignanda, uxori debetur dos, quæcunque aliis Creditoribus debebat defunctus, quorum jura salva manserunt. *Auth. Nunc autem C. de Episc. & Cleric. ibique Brunnem. n. 3. & 4. deducenda sunt.*

Monacho intestato decedente, quæ acquirantur

§. LIII. Hæredem non aditam hæreditatem regulariter ad alium transmittere non posse, nullus dubitabit, cum enim hæres ante istius aditionem nihil juris consecutus sit in illa hereditate, quapropter jus, quod ipse non habet, in alium transferre nequit, *text. in l. Titio usufructus 96. ff. de Condit. & Demonstr. & l. 54. ff. de Reg. Jur.* Cum vero pater hæreditatem non aditam in filium, *l. un. C. de his qui ante apert. tab. & hæres suus hæreditatem non aditam in quovis hæredes, etiam extraneos transmittat per l. 8. C. de suis & legit. liber. ibique Brunnem. n. 8. & 9.* Monachus autem licet patria potestate liberetur, nihilominus jura & privilegia civitatis retinet *l. DEO nobis 56. C. de Episc. & Cler.* ideoque hæreditatem non aditam recte transmittit ad monasterium beneficio *d. l. unic. C. de his qui ant. apert. tab.* quia monasterium habetur loco filii *text. cum gloss. in Auth. C. de Sanct. Episc. §. sed hoc de re presenti. Angel. ibid. n. 32 Canonist. in c. presentia de probat. ibique Dec. n. 55. Gail. Lib. 2. Observ. 131 n. 11.* Et hac ratione volunt, quod monasterium, cum loco filii habeatur, excludat substitutum, si filius ingrediatur monasterium, & sic civiliter mortuus sit, *Bald. in d. c. in presentia, n. 13. & seq. Dec. ibid. n. 5. & Jason. in Auth. Si qua mulier n. 18. C. de SS. Eccles. Boër. decis 354. n. 5.* Id quod tamen excommuni opinione Dd. non procedit in Monachis Franciscanis, vid. *Gail. Lib. 2. Observ. 136. n. 7.* Et observemus, monasterium non haberi loco filii, nisi in casibus a jure expressis, & sic in monasteriis bonorum capacibus, secus in incapacibus. *Dec. in d. c. presentia. n. 55.*

Monasterio.

Monachus non aditam hæreditatem transfert ad monasterium.

Monasterium substitutum excludit.

Fallit.

Filia mo-

§. LIV. Si filia monasterium est ingressura, ex bonis paternis Paragium sive dotem, secundum consuetudinem & conditionem monasterii, ad quod transit, accipere debet. *Francis decis 44. & pater tenetur eam dotare sicuti nubentem dotanda viro, est.*

nasterium ingrediens a Patre

viro, quia filia per ingressum Religionis non desinit egere alimentis, & consequenter nec dote, donec naturaliter vivit. *Alexand. Lib. 2. Conf. 139. n. 7. & seq.* Hinc sicuti subditi præstant subsidium in maritanda filia, *Mevius ad Jus Lübecens. lib. 1. tit. 3. artic. 2. n. 21.* ita etiam præstare tenentur in filia Monasterium ingressura. Si vero filia dotata intrat monasterium pater profectitiam dotem repetere nequit, quamvis alias regulariter hæc dos mortua filia, redeat ad patrem, per *l. 6. ff. de Jur. Dot. & l. 4. C. solut. matrim.* mors enim ex ingressu monasterii resultans non efficit Monachum pro vero mortuo, & filia monasterium ingressa non haberi potest pro mortua ad hoc, ut perdat dotem, vel actio de Dote ipsi competens, acquiratur Patri, quemadmodum si naturaliter esset mortua. Nam licet mortua sit mundo, attamen adhuc vivit quoad necessaria vitæ sustentandæ alimenta, in quorum locum dos succedit.

Filia ad hoc, ut perdat dotem, per ingressum religionis non dicitur mortua. Pari ratione per ingressum usufructuarii in monasterium, non finitur usufructus, sed residet in ipso Monacho, morteque illius naturali tandem finitur, interim vero ad monasterium talis usufructus utilitas accedit, quia quoad naturalia, ut edere & bibere, monachus mortuus dici nequit, juxt. *Auth. Ingressi C. de S. S. Eccles.* Imo licet Pater sit usufructuarius in bonis liberorum, eo tamen transeunte ad monasterium, simul usumfructum ad id transire, dicit Brunnem. *ad d. Auth. n. 4.* modo tamen monasterium e numero eorum sit, quibus in bonis Monachorum succedendi potestas est, *Molin. d. J. & J. tr. 2. disp. 9. n. 15.*

Cum usu fructuario transit usufructus ad monasterium. licet Pater sit usufructuarius in bonis liberorum. §. LV. Filius patre ingressu monasterium, competere legitimam perspeximus supra, cum vero magna lis pendeat inter DD. an hæc legitima debeatur liberis a die professionis, an vero mors naturalis patris sit expectanda, & posterius multi probent per *Auth. si quæ mulier C. de S. S. Eccles.* attamen verior & magis probabilior videtur esse sententia, quod si pater intret monasterium non assignata legitima cogi possit, ut eam liberis assignet, facit text in *Auth. Monach. cap. 5. in verb. postquam ab renunciatis conversatus fuerit inter*

inter Monachos, nihilominus quarta debeat liberis aut supplementum, qui textus satis videtur apertus, mortem naturalem Patris non esse expectandam, sed sufficere emissionem Professionis. Eadem ratione Ascendentibus a die ingressus Idem pro monasterii descendantium, præstari debet legitima, & licet cedit in alias regulariter monasterium habeatur loco filii, in hoc ta- scendenti- men passu non esse potest, loco filii, ut ascendentibus au- bus.. ferat legitimam, siue capax siue incapax bonorum sit mona- Ab Ingres- sterium. Filio vero ingrediente monasterium, hoc a Patre si Filii pa- ingressi, quoad vivit Pater, legitimam petere nequit, quia tre quoad legitima in vita patris non debetur filiis, vid. Merlin. de Le- vivit, pe- gitima, Lib. 5. tit. 3. quest. 3. tere nequit

§. LVI. Cum præterea per ingressum monasterii legitimam matrimonii vinculum dirimatur, si aut vir solus aut sola monaste- uxori intraverit monasterium, & superstici permittatur ad rium. alia vota transire, C. 2. & 7. X. de Conversione Conjugatorum Per in- in proclivi est, quod eo casu nec maritus donationem pro- gressum pter nuptias, nec uxor dotem amittat; sed qui non ingre- Religionis ditur Monasterium, sed in seculo manet lucratur & aufert solvitur id lucrum, quod in casum mortis in pactis dotalibus pro conjugii- missum fuerat, quod etiam de lucro statuario intelligit Man- um. tica l. 12. docta de tacit. & Ambig. convent. c. 33. n. 33. No- vell. 22. C. 5. Novell. 117. C. 12. Novell. 123. C. 40. Brunn. ad l. DEO nobis 56. C. de Episc. & Cler. Procedit idem circa & sponsa- sponsum & sponsam, ut unicuique altera parte relicta, advi- lia. tam monasticam adspirare liceat, ita ut nec sponsus Arrhas amittat, nec sponsa duplum restituat, Brunnem. ad d. l. n. 2. Dissentit vero Ziegler. ad Lancell. Inst. Jur. Canon. Lib. 2. Contrar. tit. 16. §. 4. Ubi dicit, quod neque ratum, neque consuma- tum conjugium per votum monasticum solvi possit, quia quod divinitus conjunctum, homo separare nequeat. Confer. Gerhard. loc. de Conjug. n. 671. Quam sententiam & nos præferimus.

§. LVII. Diximus hætenus de civili morte æquipa- rata naturali, restat nunc, ut etiam agamus de morte ficta.

H

Quem-

*Quid sit
mors ficta.*

Quemadmodum enim, uti supra vidimus, mors civilis re-
quiparatur naturali, ita quoque mors ficta assimilatur mor-
ti veræ. Appellamus autem mortem fictam illud, quod
morti proximum, seu morti simile est, seu quam lex fingit
in certis personis quoad certos effectus juris, & tantum ope-
ratur in casu ficto, quantum veritas in casu vero *l. unic. in pr.
C. de rei Uxor. act. l. 22. §. fin. ff. de Captiv. & postlim. re-
vers.* Sic dormiens, furiosus, longe absens, & prodigus na-
turaliter mortuis comparantur.

*Dormiens
fingitur
esse mor-
tuus.*

§. LIX. Nam omnis qui dormit, vix potest dici vi-
vere; cum liget somnus hominum sensus, eosque morti si-
millimos reddit. Ideo dormiens sive in somno surgens &
noctambulus tanquam defunctus peccare non dicitur, *Gloss.
in C. Testamentum distinct. 6. nec injuriam facere intelligi-
tur, Dec. in l. ut vim. n. 28. de J. & J. add. Zach. in quest.*

*delinquens
igitur non
punitur.*

Medico legal. l. 2. tit. 1. quest. 12. Delinquens igitur aut da-
minum inferens v. g. occidendo hominem, nulla poena affi-
citur, *P. G. Tholosan. Partit. Jur. Canon. Lib. 4. tit. 13. cap. 3.
Card. Clem. unic. q. 6. de homicidio C. Majores 3. §. sed ad-*

Fallit 1.

huc & §. item queritur extr. de Baptis. Fallit tamen, quando
in culpa fuerit dormiens, si probe scivit se tali vitio labora-
re, quod scil. dormiens surgere ac vim inferre soleret, nec
tamen se ligari, aut cubiculo includi, aut alia ratione cavit.

2.

Schneidew. ad Inst. de Interdict. §. possidere 5. n. 136. Aut
si quis vigilans excanduit ira, & mortem alteri intentavit,
atque hoc odio inebriatus, cum cubitum iret, in mentem ipsi
venirent, quæ acciderant, hac phantasia motus surgeret &
alterum occideret: hoc casu eveniente, poenæ extraordinariæ
locus erit, *Dr. Struv. S. J. C. Exerc. 48. th. 10. n. 4. Gail. lib. 2.*

3.

Observ. 119. n. 30. Aut si delictum dormiendo commissum vi-
gilando deinde ratum habuit. *Joan. l. divus 14. n. 85. ff. ad
L. Cornel. de Siccari. Ripa l. fin. n. 89. C. de revoc. Donat.
Menoch. de Arbitr. Jud. lib. 2. C. 327. n. 8.*

*Longa ab-
sentia æ-*

§. LIX. Equiparatur etiam morti longa absentia.
*C. presentata 50. extr. de test. Böer. de off. 88. n. 2. l. multa 6. de
Condit.*

Condit. & Demonstr. Hinc Capitulum potest omnia agere quipara-
 absente Episcopo quæ potest eo mortuo, & sed evacante *In- tur morti.*
nocen. C. ad abolendam eum Gloss. magna de Heret. Cardin.
Clemen. 1. 18. quest. de Offic. vic. Sic non solum defuncto
 Imperatore, sed etiam eo absente, ac perægre abeunte, Vi-
 cariatibus officium ad serenissimos Electores Palatinum & Sa-
 xonem pertinet, *vid. Johan. Bodin. de Republ. lib. 1. cap. 9.*
n. 128. Carpzov. ad Legem Reg. German. Cap. 11. sect. 14. n. 12.
 Et absens longe veluti morte definit esse procurator. *C. 2. de*
Procurator. in 6. & quemadmodum compromissum solvitur
 morte, ita etiam longæva absentia illud expirare facit. *Abb.*
C. presentata, in 2. not. de testib. ibique Felin. n. 12. Richter.
de Test. & Attest. Cap. 50. n. 52. Uti etiam mortuus regulari-
 ter in corpore non punitur, ita etiam nec absens *l. 7. C.*
quomodo & quando Judex. l. absentem 5. ff. de Pæn. l. 1. ff.
de Requir. vel absent. damnand. nisi quis per contumaciam,
 vel in delictis ex metu poenæ fugiens absit, & ad edictales ci-
 tationes suspicionem contumaciæ legitimis excusationibus
 non avertat, tunc inquisitione & condemnatione ad infamiam usque &
 relegationem contra absentem proceditur *l. absentem 5. ff. de Pæn.*
 Porro juxta sententiam plurimo-
 rum Dd. & Scabinorum quoque Lipsiensium iste, qui per
 Septuaginta annos absens fuerit, ita ut de ejus vita aut mor-
 te, habita disquisitione diligenti, nihil constiterit, pro mor-
 tuo habetur, *Richter. decis. 66. n. 5.* & hinc ejus bona, fi-
 nita cura, & relaxata cautione proximis hæredibus adjudica-
 ta leguntur *Carpzov. part. 3. const. 15. def. 57. n. 6.* Simili
 modo etiam absens in militia per 36. annos pro mortuo fuit
 habitus. *Richter. d. decis. 66. n. 13. & 17.*

§. LX. Comparatur porro mortuo ebrius in *C. 7. sa-*
ne 15. q. 1. Hinc ebrius ex promissione juramento etiam confir- *Ebrius ne-*
 mata, obligari nequit, nam in ebrio animi quidam morbus *que ex ju-*
 & veluti furor mentisque cæcitas cernitur *C. venter. 5. dist. 35. ramento.*
 & ait Accursius, quod ebrietas sit mentis quædam oblivio,
 alit ut Plinius vult, mors memoriæ. Uti enim contractus

neque ex
contractu
tenetur.

neque te-
stamen-
tum con-
dere.

neque ma-
trimoni-
um con-
trahere.

ex iusta affectione potius quam ex luxuria & deliciis descen-
dere debent, secundum Ulpian. in l. 16. ff. de Manumiss. Vin-
dict. ita nec iuramentum præstare, nec si istud præstiterit, ex
eo obligatur ebrius, quatenus scilicet adeo ebrius est, ut in-
tellectu quasi sepulto omnique prorsus ratione & iudicio sit
destitutus Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 17. th. 16. n. 5. Multo
minus dispositio in enormi ebrietate circa bona facta subsi-
stere poterit per l. 1. ff. de Dol. mal. Except. ubi contractus in
ejusmodi ebrietate celebratus nullus est, cum nesciat ebrius,
quid loquatur, quidque faciat, neque ab similibus sit mente
capto & infanti, qui prorsus contrahere nequeunt l. 1. §. 9.
& seq. ff. de Obl. & Act. C. venter. 5. dist. 35. C. 7. & C. in-
ebriarunt 9. caus. 15. q. 1. Dn. Richter. de Testib. Cap. 1.
n. 53. Gedda tr. de Contrah. stipul. cap. 7. n. 166. Dn. Stryk.
de Cautel. Contract. Sect. 1. Cap. 2. §. 12. & 13. Dn. Struv. S.
J. C. Exerc. 6. th. 37. ubi ita pronuntiatum legitur. Da ihr
damahls mit einen truncke beladen gewesen, und nicht ge-
wußt, was ihr gethan, so send ihr demselben, was da zur
Zeit euer Mühlen halber versprochen nach zuleben nicht
schuldig. B. R. W. Testamentum etiam quod in ebrietate
factum est, non valet; Ebrius enim non sanus est mente, in
testamentis autem condendis non sanitas corporis, sed mentis
requiritur l. 3. C. Quib. est permiss. fac. Testam. & præterea
ebrius etiam comparatur furioso, C. venter 5. dist. 35. Richter.
de Test. Cap. 1. n. 50. furiosus autem testari prohibetur l. 9. C.
quib. est perm. fac. Test. Si vero ebrius depulsa per somnum
ebrietate, testamentum prius factum ratum habeat, omnino
istud valere, & subsistere credimus. Dauth. de Testam. pag.
225. n. 259. Sic etiam contractus in ebrietate initus, si ebrietate
remissa in memoriam revocetur, ex reiterato consensu subsi-
stet, arg. l. 48. ff. de Reg. Jur. Dn. Stryk. de Cautel. Contr. d.
Sect. 1. C. 2. §. 12. Porro matrimonium in ebrietate contractum
nullum est: caret enim consensu l. nuptias 30. ff. de Reg. Jur.
ebrii autem & qui cum vino & ebrietate miscentur, non sunt
sapientes can. 3. dist. 35. Sed mente capto & infanti similes,
can. 70.

can. 7. dist. 35. C. 7. C. 15. qu. 1. adeoque nec consentire, & sponsalia celebrare, nec matrimonium contrahere queunt, Dn Struv. S. J. C. Exerc. 29. tb. 25. n. 2. Carpzov. Jar. Eccles. lib. 2. def. 31. vid. Matth. Wesenbec. in parat. ff. de Ritu nupt. n. 8. S. dictum hactenus Didac. Covarruv. in epit. de matrim. p. 2. C. 2. n. ult. Præterea ebrius testis esse nequit, quia a mente sua alienus reputatur Farinac. de Testib. quest. 26. num. 434. Richter. testimonium de Testib. cap. 1. n. 53. & hinc etiam is, qui solitus inebriari perhibere a testificando repelli potest. Farin. ibid. n. 436. Repellitur etiam potest, iam ebrius a Sacra Cœna, cum in eo nulla sit ratio, nec ullum neque ad vitæ gerendæ consilium Richter. p. 1. decis. 1. n. 169. fusius tra. sacram Etat Dn. Lynker. in disp. de Eo quod just. est circ. S. Cœnam. Cœnam Cup. 5. §. 4. Ultimo notemus circa ebrium, quod is ob com. admitti-

missum in ebrietate delictum clementius & mitius puniendus sit. *l. omne delictum 6. §. per vinum 7. ff. de Remilit. l. ult. C. si quis Ebrius ob Imperat. maledix. Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 48. tb. 10. n. 3. Me-* *noch. A. J. Q. Lib. 2. C. 326. n. 1. & immodica ebrietas delin-* *sum deli-* *quentem a pœna ordinaria excuset. Carpzov. Pr. Crim. P. 3. Tum quo-* *Quest. 146. n. 32 & seq. Gail. lib. 2. Observ. 110. n. 24. ubi affe-* *modo sit* *rit, quod homicidium commissum ab ebrio non vindicari de-* *puniendus* *beat pœna ordinaria text. in l. omne delictum 6. ff. de Re militar.* *in C. sane, & in C. inebriaverunt Loth. 15. quest. 1. ubi inopinata* *ebrietas Loth., eum ab incestu excusat. Farinac. de Delict. &* *Pœn. L. 1. tit. 3. quest. 20. n. 50. & 51. Nam ea, quæ ebrii com-* *mittunt, ignoranter fiunt, licet non ab ignorantibus, nam se* *quidem ebrios esse sciunt, ast facta ignorant. Probe tamen* *observandum venit, quod prædicta fallant in ebrio, (1) Si ebrius* *scivit, se solitum in ebrietate delinquere, nec abstinuit ab im-* *Quando* *modica portione (2) Si sit affectata, aut modica, & levis ebrie-* *in ebrio* *tas. Bart. in l. data opera Col. 2. C. de his qui accusare non poss. delinquen-* *(3) Si ebrius, qui dum in ebrietate deliquit, effectus deinde te pœna* *mentis compos gloriatur, se illud facinus perpetrasse: nam ordinaria* *jactatio illa efficit, ut ratum habere videatur quod male egit. habet lo-* *Menoch. A. J. Q. L. 2. C. 326. n. 10. (4) Si non manifeste cum.* *constat de Ebrietate Rei.*

Alleganti ebrietatem §. LXI. Cum vero ebrius, qui se vult excusare, probare ebrietatem teneatur se tempore commissi delicti fuisse vere ebrium, ut *incumbit* tradit Menoch. A. J. Q. L. 2. C. 326. n. 11. Joseph. Mascard. de probatio. probat. lib. 2 conclus. 579. n. 4. probatio hæc fieri debet testibus, *Quomodo probatur ebrietas.* qui ebrio adfuerunt, ex ipsius sermone, gestibus aliisque actibus ebrietatem facile colligere potuerunt, quare testibus de ebrietate deponentibus credendum est, Carpzov. J. P. F. P. 2. Const. XV. def. 36. n. 6. His vero deficientibus juramento ebrii standum erit, cum animus per jus jurandum, veluti per spirituales torturas demonstraretur, ut loquitur Bartol. in l. 20. pr. ff. de acquir. vel amit. hered. In causis vero criminalibus juramento delinquentis nequit probari ebrietas bene tamen per testes, his vero deficientibus, delinquens ad eruendam veritatem torturæ subjici potest, ne forsan ob defectum probationis defensio ipsi adimatur. Carpz. Pr. Crim. Qu. 146. n. 65. & seq.

Furiosus mortuo comparatur. §. LXII. In Furioso, qui animi rabie laborat, cum deficit omnis intellectus & voluntas l. 40. ff. de Reg. Jur. ideo iste non tantum in fanti l. 60. ff. de R. V. l. 1. §. 3. ff. de acquir. & amit. poss. Nem. Carol. art. 179. Sed & plane mortuo comparatur, l. qui ad certum 14. ff. Locat. l. 24. §. 1. ff. rem ratam haberi, & per omnia & in omnibus absentis & quiescentis sive dormientis loco habetur, l. 17. ff. de Injur. l. 124. ff. de Reg. Jur. §. Furiosus Instit. de Inutil. Stipulat. l. 2. §. furiosus ff. de Procurat. l. 2. §. furiosus ff. de Jur. Codicill. Gail. lib. 2. Observ. 110. n. 20. Hinc evenit, ut furiosus ex juramento non obligetur, huic enim qui judicii & rationis defectum habet, juramentum deferri non potest, nec pejerare is dicitur, si juree. l. in negotiis contrahendis. §. 5. & l. furiosi 40. ff. de Reg. Jur. Serser. de Jurament. Lib. I. tractu l. 4. n. 4. quia iudicio caret l. cum Prætor. 12. ff. de Judic. cet inter neque ulum negotium contrahere valet. l. 5. l. 40. ff. de Reg. Jur. veniente l. 1. §. 12. ff. de Obl. & Act. ita ut nec actus ab ipso celebratus Curatoris Curatoris consensu interveniente confirmetur, sed solus Curator, ubi opus est, nomine furiosi expedienda peragat l. 70. §. 4. te, obliga- ff. de Fidejuss. l. 2. C. de Contr. Emt. Dn. Stryk. de Cautel. Contr. tur. Sect. 1. C. 2. §. 10. tempore vero intermissi furoris recte pacifica-

ciscatur furiosus arg. l. 9. C. qui Testa. fac. l. 6. ff. de Offic. Præsid. Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 6. th. 37. Quomodo vero cum furioso caute contrahendum sit. vid. Dn. Stryk. de caut. Contr. Sect. 1. C. 2. §. 9. Si tamen obligatio ex ipsa re, ubi scil. consensu adeo Furiosus opus non est, veniat, obligatur furiosus l. 3. §. 5. ff. de negot. ex re Oblig. l. 24. l. 46. ff. de Oblig. & Act. l. 25. ff. de Fidejuss. Setser. gatur. de Jurament. L. 1. cap. 4. n. 8. & 9. Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 6. th. 36. Præterea furiosi non dissensus aliquando ob evidentem Furiosus æquitatem, bonumque publicum, ex legis autoritate pro con- interdum sensu habetur, veluti evenit in nuptiis filiorum & filiarum, & fingitur dotis repetitione §. unde questum pr. Inst. de Nupt. l. 25. C. eod. consentire. tit. l. 28. C. de Episcop. Aud. l. 2. §. 2. ff. solut. matrim. Dn. Struv. d. Exerc. Quæ fictio uti sola nititur legis autoritate sic nec in omni casu locum sibi vindicare poterit, sed saltem in iis, ubi non disertus & indubitatus consensus, nec manifesta contradictio requiritur. Atqui nec ea ad consequentiam ut jus speciale trahenda est, uti recte monet Gædd. in tr. de contrah. stipul. C. 7. n. 116. in fin.

6. LXIII. Uti vero furiosus ob morbum animi testari Qualis fu- prohibetur §. 1. Instit. quib. non est permiss. fac. Testam. l. 9. C. roris esse qui testam. fac. ibique Brunn. n. 11. Dn. Struv. S. I C. Ex. 33. th. 6. Etus circa imp nec testamentum ad pias causas condere, vid. Gothofred. ex Testamen. Bartol. in not. ad l. 13. §. 1. ff. de Offic. Præsid. nec codicillos l. 2. ti factio. §. 3. ff. de Jure Codicill. facere valet ad exemplum muti & surdi nem. simul. Brunnem. ad l. 10. C. Qui testam. fac. n. 1. illud etiam testamentum quod infurore conditum est, licet furiosus ad sanam mentem rediit factus sit, & mentis compos decedat, non subsistit. Schneidevv. ad Instit. Quib. non est permiss. fac. Test. §. præterea 1. n. 7. sic etiam furiosus neque mandatum l. 47. & 48. ff. de acquir. vel omitt. hered. neque Sponsalia l. 8. ff. de Sponsal. Cæteros neque matrimonium l. 16. ff. de Ritu nupt. contrahere potest; que Juris (contracta autem sponsalia & matrimonium furor non dirum contractus pit. d. l. 8. ff. de Spons. & d. l. 16. ff. de Rit. nupt.) neque sibi & actus. stipulari §. 8. Inst. de Inutil. Stipul. neque locare, l. 24. ff. Locat. neque vendere aut emere l. 2. C. de Contrahend. Empt. neque hære.

hereditatem adire tutore Autore potest. l. furiosus 63. ff. de Ac-
quir. heredit. imo nec possessionem rei mobilis donatæ acqui-
rere potest, quod tamen de infante asseritur, vid. Dn. STRYK.
de Cautel. Contr. Sec. 1. c. 2. §. 6. & §. 8. in fin. & denique nec
quicquam aliud contrahere aut agere valet, l. 40 ff. de Reg. Jur.
Duo enim sunt, quæ perficiunt humanos actus, voluntas & po-
testas, & si alterum absit, ut in furioso voluntas, nihil agitur.
l. multum interest 6. C. si quis alteri vel sibi &c. porro furiosus
nec testis esse, l. 20. §. 4. ff. qui test. fac. poss. ideoque in testa-
mentis nec ut testis adhiberi, nec de iis, quæ ante furorem vidit,
nec de iis, quæ vidit tempore furoris, sanæ mentis postea effe-
ctus deponere potest. Prosper. Farinac. de Testib. Lib. 2. tit. 6.
qu. 61. n. 1. & seqq. præterea nec Judex l. 59. ff. de Judic. nec
Tutor fieri potest. l. 11. ff. de Tutel. Intelligenda autem sunt quæ
diximus, de eo, qui non simulat furorem, sed in furore patenti
versatur; Huic autem qui intervalla & intermissionem furoris
habet, eo tempore testari licet, ut in §. 1. Instit. quib. permiss.
fac. testam. certe eo quod ante furorem fecit, testamento va-
lente cum tempore intermissæ infantiæ, & furoris, omnes actio-
nes & actus civiles eidem concedantur, vid. §. 1. Inst. quib. non
perm. fac. test. ibique Schneidevv. n. 7. l. 20. §. 4. ff. de Te-
stam. l. 9. C. qui testam. fac. poss. l. 2. C. de Contr. Empt. Dn.
Struv. S. I. C. Exerc. 6. th 37. Menoch. de A. J. Q. L. 2. C. 5. 28.
& C. 325. n. 11. Et hinc fit, ut furiosus tempore intermissionis,
ad Sacram Cœnam admittendus sit, alias neutiquam, vid. Dn.
Lynker. disp. de Eo quod just. est circ. S. Can. cap. 5. §. 3.

§. LXIV. Illum qui rationis usu caret, indeque nec do-

li nec culpæ argui potest, plane delictum non committere, cum
delicta præteritis ac voluntas distinguat l. 53 ff. de Furt. furiosi
autem nulla sit voluntas l. 40. ff. de Reg. Jur. & in hoc passu re-
cte comparatur infantibus, quos innocentia consilii excusat.
Covarruv. Tom. I. Relect. elem. si furios. de homicid. p. 3. n. 5.
Schneidevv. ad Inst. §. possidere. 5. n. 136. de Interdict. indeque
ab omni ipsum poena excusari, probat text. in l. 14. de Offic.
Præsid. l. 12. ff. ad Leg. Cornel. de Siccar. Dn. Struv. S. I. C.
Exerc.

Tempore
 intervalli
 furioso o-
 mnes ac-
 tiones
 permitt-
 antur.

Et hinc
 etiam eo
 tempore
 si porri-
 enda est
 S. Cœna.
 Furiosus
 relinquens
 non est pu-
 niendus.

Exerc. 48. th. 10. Carpzov. Pr. Crim. P. 3. quest. 145. n. 9. & seq. Constit. Carol. Crim. art. 179. Hinc furiosus revera talis, non tenetur parricidii, l. Divus Marcus 14. ff. de Offic. Pras. Schneidevv. ad Inst. Quib. non est perm. fac. testam. §. 1. n. 10. Richter. part. 2. decis. 146. n. 1. & seq. nec homicidii, l. 12. ff. de Sicar. Nemes. Carol. art. 150. item: So leute tödten, die ihren Sinn nicht haben. vid. P. G. Tholosan. Syntag. J. Canon. L. 4. tit. 13. cap. 3. nec injuriæ perfidiæque l. 3. §. 1. ff. de Injur. etiam contra Principem. l. un. C. si quis Imper. maled. nec tutelæ male administratæ, l. ult. in fin. ff. de Adm. Tutel. Si vero furiosus dilucidis intervallis sapiat, & furore remittente delinquat, non dubitamus, quin ob commissum delictum pœnam incurrat ac delinquens sanæ mentis, per l. 14. de Offic. Pras. l. eum qui. 22. ff. deliquerit de Probat. l. 2. C. cod. Jason. in l. Furiosum 9. C. qui Test. fac. pœna affiposs. Menoch. de A. I. C. L. 2. C. 325. n. 11. Nicol. Reusner. l. 1. ciendus decis. 17. n. 13. & 30. Si enim tempore intermissionis quoslibet erit. actus & contractus recte celebrat, & ex istis obligatur, cur non ex commissio tunc temporis delicto teneri & obligari possit. Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 48. th. 10. Carpzov. Pr. Crim. quest. 145. Contra n. 33. Dissentit Jul. Clarus quest. 60. vers. item quero, ibi aut rium. vero tempore, furiosum, inquiens, propter morbum mentis excusari, quamvis intermittente etiam furore deliquerit, add. Richter. part. 2. decis. 146. n. 7. & 9. §. LXV. Si quis post perpetratum homicidium aut aliud crimen in furorem incidat, ipsi etiam pœnam remittendam esse censent Dd. Clarus d. vers. aut vero tempore, Menoch de A. J. Q. Lib. 2. Cas. 325. n. 13. Nam quamvis tunc tandem furor impunitatem afferat si constat, aliquem per furorem vel insaniam commississe delictum, fari infelicitate quadam & consilii innocentia. l. 9. §. sane ff. ad Leg. Pompej. de Parricid. l. 12. ff. ad L. Cornel. de Sicar. moribus tamen nostris non receptum est, ut furiosus tempore furoris puniri possit ob delictum ante furorem commissum, Gail. Lib. 2. Observ. 110. n. 12. quia furiosus furore satis punitus est, & per omnia & in omnibus absens loco est, imo pro mortuo habetur per l. 24. ff. rem. nat. I

Furiosus ob delictum ante furorem commissum, non punitur.

habet.

Fallit.

babet. mortuus vero regulariter uel potest damnari, nec puniri post mortem *tex. in l. 6 ff. de Publ. Jud.* Nisi furiosus ejusmodi criminis reus sit, pro quo etiam propter exemplum puniendus sit, nam & pecora rationis expertia eo casu puniuntur, non propter conscientiam peccati, sed quia refricant indignam facti memoriam, facit *text. in C. firmissime & in C.*

Ejusmodi mulier 15. quest. 1. Farinac quest 48. n. 46. Judicis tamen arbitrio ejusmodi furiosum puniendum esse, dicit Clarus *d. quest. 60. add. Carpz. Pr. Crim P. 3. quest. 145. n. 26.* ubi inquit, quod in ejusmodi delinquentem pecuniaria potius, quam capitalis poena statuenda sit, Menoch. *de A. J. Q. L. 2. C. 325. n. 13.* Sed furor praeteritus in sana mente delinquentem a poena nunquam liberat Carpzov. *ibid. num. 39.* Si enim furiosus dilucidis intervallis delinquens tenetur ex delicto Gail. *Lib. 2. Observ 110. n. 21.* multo magis obligabitur si ad sanam mentem redux delictum perpetraverit.

Furor unde colligatur.

§. LXVI. Furor autem non solum ex exterioribus signis & conjecturis, puta ex sermonibus, scriptura, gestibus & actionibus homini sanæ mentis male convenientibus colligitur, Schneidevv. *ad Inst. Quib. non est perm. fac. testam. §. 1. n. 15. & seq. add. L. in his qui §. 1 ff. de Edilit. Edict l. 22. §. si maritus ff. solut. matr. l. 22 ff. de Condit. Instit. l. 3. verb. Saxi aut alio furoris genere. C. de Judais. vid. Mascardus de Probat. Conclus. 827. Thoming. Consil. 40 q. 4. n. 57 seqq.* ut & per testes de diversis actibus furoris deponentes, Jacob. Menoch *l. 6. praesumpt. 45. n. 23.* Sed quoniam furoris probatio difficilis ut dicit Boër. *decis. 23. n. 41.* Medicus requirendus est, qui furiosi temperamentum, & causas furoris expiscetur, & de furore testimonium deponat. Richter. *part. 2. decis. 146. n. 11. Carpz. d. q. 145. n. 28. & seq.* cui ut in arte perito fides habenda est per *l. Septimo 12. ff. de Stat. Homin.* Pertinet huc, quod isti, qui ratione imperfecte utuntur, uti propter morbum Melancholiæ, quos furiosis accendit Oldekop. *Observat. Crim. tit. 3. obs. 23. n. 5.* non ordinario delicti supplicio, sed mitiori quadam poena extraordinaria afficiendi sint, quam iudex pro qualitate delicti, & ratione morbi,

Melancholicus ob delictum mitius puniatur.

crimi-

crimini æqualem judicaverit. *Dn Struv. S. J. C. Exerc. 48. th. 10.*
Carpzov. d. Quest 145. n. 59 & seq. Hinc fit, ut Melancholici
 simul cum furiosis quamvis sufficientia indicia ad torturam ad-
 sint, attamen torturæ subjici nequeant. *Carpzov. Pr. Crim. P. 3.*
quest. 118. n. 17. & 18. Sed vel relegatio vel mitior poena ipsis *Et a tor-*
 infligatur. Ita etiam *Dn. Jenenses* in puncto Uxoricii pro- *tura ex-*
 nuntiarunt. *Dasß zwar Leuterant gestalten sachen nach mit* *emtus est.*
 der Tortur zu verschonen, er wird aber wegen der wieder ihn
 ausgeführten und starcken bengebrachtten Indicien, nicht un-
 billich des Landes verwiesen. *Theodor. in Coll. crim disp. 10.*
thes. 4. lit. H. Imo quamvis Melancholici & stupidi ad furio-
 forum sortem non videantur referendi, consultius tamen erit
 in contractibus cum istis ineundis curatorem adhibere quam
 effectum contractus dubio eventui exponere. *vid. Dn. Stryk.*
de Cautel. Contr. Sect. 1. C. 2. §. 11.

§. LXVII. Sufficiant hæc circa delictum a furioso per-
 petratum prolata, videamus nunc quæ sit furiosi condicio
 circa Feudum. Furiosus itaque qui ob defectum intellectus
 bonorum suorum administrationem amittit, adeo ut nihil
 in alterum transferre valeat, per *l. 10. pr. ff. de Curat. Fu-* *Furiosus*
rios. neque ipse vel sine, vel cum Curatoris vel tutoris au- *in feudare*
 toritate interveniente, neque per tutorem, vel curatorem *nequit.*
 sui nomine feudum legitime constituere potest: nisiurgens
 sublit necessitas rem in feudum dandi, & causa cognita de-
 cretum Magistratus interponatur *Dn. Struv. S. J. Feud. C. 5.* *Limit:*
 §. 4. aut furiosus dilucida intervalla habeat. *Dn. Stryk. in*
Exam. Jur. Feud. cap. 5. q. 25. Rosenthal. c. 3. Conclus. 8.
 n. 9. Acquirere vero potest Furiosus feudum, quamvis *Acquirir*
 non per semetipsum, cum nullum habeat animi iudicium, *vero Feu-*
 & non intelligat, quæ agit, *l. ult. C. de Curat. Furios. l. 1. dum per*
 §. 12. ff. de Obl. & Action. sed per suum Curatorem, per *Curato-*
 quem alias res adipisci non prohibetur. *Dn. Stryk. Exam. rem.*
J. F. cap. 6. q. 21. Dn. Struv. S. J. F. Cap. 5. §. 14. Fin- *Sed in Feu-*
kelth. in disput. Feud 5. Controv. 16. Quod successionem in do non
 feudo attinet, arbitrantur *Dd.* furiosum siue natura, siue *sucdit.*

ex accidenti talem, a successione feudi esse removendum, per text: 1. Feud. 6. mutus 2. Feud. 36. & licet hi textus non aperte loquantur de mente imperfectis, propter intensitatem tamen rationis, quia uterque scil. ita natus, & ex accidenti talis factus servire, i. e. Dominum in praelio adjuvare, & alia servitia militaria ei præstare nequit 1. Feud. 24. 1. Feud. 17. 2. Feud. 6. 7. ad furiosos applicari posse, arbitratur Dn. Struv. S. J. F. Cap. 9. §. 10. Finkelth. disp. Feud. 6. Contr. 20. Si vero quis feudum acquisivit jamdum, & in eo acquirendo fuit habilis, postea vero ex accidenti fiat in habilis, & imperfectus ad præstanda servitia, attamen ex illa causa, post acquisitionem feudi casu superveniente, feudo privandus haud erit Dn. Struv. S. J. F. d. C. 9. §. 10. n. 5. Rosenthal. Cap. 7. Concl. 28. n. 1. quia nemo sine justa causa feudo privari debet. 1. Feud. 7. unde J. Crus Papinianus humanissime scripsit, quod animi corporisque languor damnum insuper in bonis afferre non debeat ei, qui postquam jam usucapere coepit, in furorem incidit, cum Afflictio non sit addenda afflictio. l. 14. ff. de Offic. Praef. l. fin. in fin. ff. de Administr. Tut. Hoc vero casu inhabilis per substitutum servire cogitur, arg. text. 2. Feud. 55. §. firmiter, servitia enim cohaerent tam Feudo, quam personæ. 2. Feud. 24. §. sed non est alia.

Prodigus comparatur furioso. §. LXVIII. Prodigus, qui neque finem, neque modum expensarum habet, sed bona sua dilacerando & dissipando profundit, l. 1. ff. de Curat. furios. l. his qui 12. §. 2. in verb. non est novum &c. ff. de Curat. & Tutor. dat. postquam bonis decreto Magistratus ipsi interdictum est, l. 1. l. 6. ff. de Curat. furios. & Curator præcedente causæ cognitione, datus est, Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 31. th. 91. furioso, & per consequens mortuo æquiparatur. in l. 1. pr. ff. de Curat. furios. l. 40. de Reg. Jur. l. 6. ff. de V. Obl. l. 7. §. 12. ff. quib. ex caus. in poss. eat. Richter. p. 1. decis. 1. n. 188. quia prodigus non sanæ mentis videtur, & furiosi, & ejus cui bonis

bonis interdictum nulla voluntas est. *per l. 40. ff. de Reg.*

Jur. Hinc accidit, ut talis prodigus, cui moraliter deficit *Prodigus* consensus sine Curatoris autoritate alteri se obligare nequeat, *ex contra-* & licet se alteri obligare velit, attamen neque civiliter, *Etibus non* neque naturaliter ex contractibus suis teneatur. *l. 6. ff. de obligatur.* *Verb. Obl. Gædde. in tr. de contrab. Stipulat. cap. 7. n. 126. & licet ju-* & *seqq. l. 40. ff. de Reg. Jur. l. 70. §. 4. ff. de Fidejuss.* Imo *rejurando* licet prodigus promissionem jurejurando confirmaverit, *ex confirma-* ea tamen non obligatur. *Setser. tr. de Juram. Lib. 1. cap. 5. rit promiss-* *n. 8. Anton. Gometz. de Contract. c. 14. n. 22. Covarruv. ad fionem.* *C. quamvis pact. in 6. part. 2. §. 3. n. 8. Lauterb. ad tit. ff. Sibi vero* *de Jurejur. tb. 15. Dn. Stryk. de Caut. Cont. Sect. 1. c. 2. acquirit* §. 15. si tamen stipulando & contrahendo alios obligare pot- *stipulando* est, quia in acquirendo prodigus esse nequit, & in hoc in- *& consen-* star pupilli est. *l. 6. ff. de Verb. Obl. l. 9. §. 7. de Reb. Cre- fu Curato-* *dit. Gædde. in tr. de contrab. stipu. cap. 7. n. 121. & 123. sic ris omnia* etiam potest hereditatem acquirere adeundo *l. 5. §. 1. ff. de recte gerit.* *Acq. hered. potest indebitum solutum repetere l. 20. ff. de Prodig-* *Condict. Indebiti.* similiter & cum consensu Curatoris omnia *testamen-* agere valet prodigus. *Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 6. tb. 38. rum inter-* & ita mediis legitimis commoda sua promovere. *Dn. Stryk. dicto prius* *d. S. I. C. 2. §. 16.*

§. LXIX. Illud equidem testamentum, quod prodig- *factum,* us ante interdictionem bonorum fecit, valet & subsistit. *subsistit.* *l. is cui §. ff. qui testam. fac. poss. §. 2. Instit. Quib. non est* *interdi-* *permiss. fac. testam. Carpzov. J. P. F. Part. 3. Constit. VI. ctionem* *def. 10.* postquam vero ipsi interdictum est commercium i e- *testari ne-* rerum suarum administratio, testamentum facere non potest, *quit.* & si fecerit, ipso jure non valet, quia instar furiosi si exi- *Fallit jux-* tum negotiorum inspiciamus, habetur. *l. 1. ff. de Curat. fu-* *ta quo-* *rios. P. G. Tholosan. S. I. Canon. Lib. 3. tit. 22. c. 4. & lit. e. rundam* *Dn. Struv. S. I. C. Exerc. 32. tb. 8. n. 1. Carpzov. d. l. def. 9. Dd. opi-* *nionem.* Quamvis nunc secundum non nullorum Dd. opinionem, pro- *nionem.* eligi testamentum valeat, si posteritati sue probe consulue- *rit,* aut quid utiliter gesserit non qua prodigus sed fortassis

ex aliis causis ; Prodigus enim ea , quæ ex re ipsius sunt , fa-
 cere potest , puta : Hæreditatem necessariis relinquere , pau-
 peribus sua distribuere , gravem servitutis torquem cervici-
 bus servorum adimere , per *Novell. Leon. 38.* quæ non ab-
 solute inhibet prodigis testamentum , sed in dictis casibus
 admittit : *P. G. Thol. fan. S. I. Canon. Lib. 3. tit. 22. cap. 4.*
lit. E. in fin. Joh. Dauch. de testam. sub tit. Qui testam. fac.
poss. n. 225. Carpzov. I. P. F. Part. 3. Const. 6. def. 9. Ca-
jac. ad l. 6. ff. de Verb. Obl. attamen Alexand. Lib. Consil.
Refutatur 182. pluribus rationibus decidit , prodigum , cui bonis in-
 eorum opi- terdictum est , nullo modo , nec etiam ad pias causas testari
 nio ita , ut posse , nec inter liberos disponere , cum tamen favorabilior
 prodigus sit causa liberorum , quam Ecclesiæ , n. 6. Et approbat
 neque ad- hanc Alexandri opinionem Dn. Richter. *decis. 43. num. 7.*
 pias cau- ex sententia a Jenensi Scabinatu pronunciata , cujus verba
 sas neque apponere lubet : Dahero ist dessen aufgerichtetes Testament,
 inter libe- der angezogenen Novellæ Leonis und ehlicher Neoterierorum
 ros testari Meinung ungeachtet , zu Recht unfräfftig B. X. W.
 queat. §. LXX. Quamvis prodigus , qui a Magistratu pro
 Prodigus prodigo declaratus , cum furioso comparetur *l. 12. ff. de*
 non conce Tutor. & Curat. dat. adeo ut nihil in alterum transferre
 dit feu- possit *l. 10. pr. ff. de Curat. furios.* feu tum ne quidem tu-
 dum. toris vel Curatoris autoritate interveniente , alteri concede-
 bene ta- re queat : Dn. Struv. *S. I. F. cap. 5. §. 4. Rosenthal. cap. 3.*
 men illud *Conclus. 18. n. 1. Dn. Stryk. Exam. Jur. Feud. cap. 5. qu. 26.*
 acquirit. attamen Feudum absque Curatoris autoritate recte acquirit,
 quia prodigus in acquirendo non dicitur esse prodigus ,
 ideoque non opus habet Curatore *arg. l. 5. §. 1. de acquir.*
 & in eo vel amitt. hered. Dn. Struv. *S. J. F. d. C. 5. §. 14. Finchelth.*
 succedit. *disp. Feud. 5. Controv. 19.* similiter etiam ad successionem
 feudi venire non prohibetur prodigus. Dn. Struv. *S. J. F.*
cap. 9. §. 10. n. 1. Vultej. 1. c. 9. n. 112. Nunquam vero ob
 negligentiam , aut omissionem vel abnegationem privatur
 Prodigus prodigus feudo , si tamen offensio aliqua ex delicto fiat , &
 licet ei bo. prodigus versetur in dolo vero , non præsumpto , feudum
 jure

jure perdit, quoniam non minus quam alius ex delicto te *nis inter-*
netur. Rosenthal. *cap. 10. Conclus. 1. n. 11. Gadda. tr. de Contr. dictum sit,*
stipul. cap. 7. n. 124. & delictorum veniam non meretur. ex delicto
Dn. Struv. S. J. C. Exerc. 48. tb. 11. n. 1. Richter, part. 1. obligatur.
decis. 1. n. 188. & seq. neque a tortura, aut a quaestionibus
exemptus est: Carpzov. Pr. Crim. P. 3. quest. 118. n. 27. & seq.

§. LXXI. Patre vero dilapidante sua bona, & rebus *Ascenden-*
suis male utente, non dubitamus, filio esse assignandam & *tibus dila-*
exhibendam de patris ipsius Bonis suam legitimam, ut tu-*pidantibus*
tus reddatur a dilapidatione Patris, ac fraudulentis & captio-*sua bona,*
fis alienationibus, quæ legitimæ præjudicare nequeunt. *Dec suam legi-*
in l. lis nulla in fine, ff. de Judic. Peregrin. tract. de Fidei- *timam re-*
com. art. 36 n. 16. E contrario etiam Ascendentes in causa *de poscunt*
veræ proligalitatatis descendentium, agere posse ad deductio-*descenden-*
nem legitimæ, cum major dilapidationis in descendentibus *tes.*
possit considerari quam in Ascendentibus; Et minor amor & *vice*
descendentium sit erga ascendentes, & juvenilis calor magis *versa.*
urget ad dilapidationem, statuit inter alios Merlin: *tr. de*
Legitima Lib. 5. tit. 3. quest. 6. n. 16.

§. LXXII. Uti autem prodigus desinit, sanos mores *Quomodo*
recipiendo; ita recepisse eos putabitur, si per biennium aut *prodigus*
triennium frugaliter vixerit, *Mascard. de Probat. 1234. n. 14. desinat.*
imo brevius sæpe tempus sufficiet, si ita visum fuerit Judici,
cujus iterum cognitio & declaratio, ut civiliter quoque pro-
digus desinat, requiritur. Per verba enim *ipso jure*, quæ
leguntur in *l. 1. pr. ff. de Curat. furios.* non excluditur sen-
tentia declaratoria *add. Dn. Johann. Thomæ disp. de Pro-*
digo. artic. 24. n. 2. & seq. Vinn. Tr. de Pact. e. 14. §. 7.
Et sic etiam morte naturali, per quam omnia tolluntur, §. *Mors civi-*
deinceps Auth de Nupt. tam civilis quam ficta mors solvun-*lis tollitur*
tur, cum major sit effectus mortis naturalis quam civilis. *per mor-*
Sebast. Medic. in *tr. Mors omnia solvit. part. Conclus. 21. tem natu-*
Tantum ergo de morte civili, & ficta circa personas. *ralem.*

CAP. III.

De

REBUS CIVILITER MORTUIS.

§. I.

*Civitas
aratum
passa mori
dicitur.*

*In urbe
condenda,
& ever-
tenda ve-
teres ad-
hibuerunt
aratum*

Perlustratis iis personis, quæ civiliter moriuntur, prove-
himur ad ejusmodi res, quæ in jure nostro mortuæ au-
diunt, ut est Civitas aratum passa: Quæ simul ac in eam
inducitur aratum, i. e. jussu Principis solo adæquatur, ci-
vitas esse, & quasi morte usufructum sibi legatum habere
definit. *Modest. in l. 21. ff. quib. mod. ususfr. &c.* nam eo
modo mori intelligitur civitas, uti inquit Bald. *in cap. 1. §.*
nos Romanorum, in verbo, in perpetuum, sub n. 8. de Pace
Constantia, morte autem usufructuarii amittitur usufructus.
Dn. Eckolt. ad ff. Quib. mod. ususfr. amitt. princ. Nam
uti Veteres in urbe condenda aratum adhibuerunt, unde
& urbs nomen suum sortita est ab urbo; urbare autem est
aratro definire, juxt. *l. 239. §. 6. ff. de Verb. signif.* sic e
contrario aratro etiam usi fuere in civitate funditus ever-
tenda & delenda, uti testatur Horatius *Lib. 1. Carmin. 16.*

*Inprimeretque muris
Hostile aratum exercitus insolens.*

Et Cicero *Philip. 2.* Ut vexillum videres, & aratum cir-
cumduceres. Hinc legimus, Carthaginem aratum fuisse
passam, *in d. l. 21. ff. quib. mod. ususfr. amitt.* Eam ratione
Templum Hierosolymitanum a Vespasiano exustum, & a Ti-
tio Annio Ruffo aratro superductum fuisse, testantur Jose-
phus

phus & Hieronymus. Sic Troja, aliæque plures civitates hoc modo aratrum passæ dicuntur, *vid. Gothofred. ad. d. l. 21.* Ne autem civitates vi aratri eversæ, brevi reviviscerent, istarum solum sale disseminatum fuit. Sic Fridericus I. Barbarossa Mediolanensem urbem ut rebellem post diuturnam obsidionem oppugnatam per aratrum solo adæquari, & adæquatæ salem inseri iussit, ut penitus istius memoria eradicetur. *vid. Bornmeisters neu eröffneteter Schauplatz der Römischen Käyser. pag. 648. in rebus gestis Friderici.* Hanc seminationis salis pœnam apud Hæbreos etiam in usu fuisse, liquido probant sacræ Pandectæ, *Judic. cap. 9. v. 45.* ubi Abimelech civitatem Sichem fregit, & salem fundo ejus in seminavit, in verb: Und zubräch die Stadt, und saete Salz drauf, & addunt Theologi in explicatione hujus versus: Zum Zeichen, daß sie solte verbannet und zerstöret bleiben. *vid. Camill. Borell. de Magistrat. Edict. lib. 2. C. 8. n. 413. & seqq.*

§. II. Cum igitur hoc pœnæ genus, aut si mavis, hanc infamiam & mortem patiantur civitates vel castra, ut nimirum ob delictum, ex Principis auctoritate, (ad quem solum spectat civitatem destruere & aratro subicere. *Bartol. civitas a-* in Extravag. qui sint rebelles, in verbo, rebellando, ad firatro subnem. Idem Bart. in l. 16. §. 10. n. 6. ff. de Pœn:) præcedente tamen causæ cognitione, ad aratrum damnentur, cujus rei exemplum in Germania nostra memorabile videre licet in Recess. Imper. de Anno 1567. §. 60. tunc ob maximam statutus capitisque minutionem omnia sua privilegia & jura amittunt per text: in l. cognitionum 5. §. 3. ff. de Extraord. Et quid a. Cognit. destructo enim principali, corrumpitur accessorium, & mittat. ideo mori censentur, uti dicit Bald. in Cap. 1. §. nos Romanorum, in verbo, in perpetuum, sub n. 8. de Pace Constantia idem Consil. 367. n. 6. incip. venerabilis vol. 4. per text. in d. l. 21. ff. Quib. mod. Ususfr. &c. Et Gailius Lib 2. de Pac. Publ. C. 9. n. 27. & seq. & C. 12. n. 10. notat, quod civitas vel universitas delictum rebellionis contra Principem

Civitas perpetuo bannita etiam dicitur mortua. committens, non solum banniri, privilegiis, juribus, & bonis privari, sed etiam funditus everti, & damnata ejus memoria, solo adæquari possit, & quod ista civitas ad aratrum autoritate Superioris damnata, aut ab Imperatore perpetuo bannita, pro mortua censeatur.

Castrum, Ecclesia, Collegium & domus ob delictum demolita mori dicuntur. §. III. Referri poterit prædicta pæna, etiam ad castrum, Ecclesiam, & Collegium ob enorme delictum destruendum. *Gail. lib. 2. Observ. 61. n. 2.* Et ideo Collegium, pariter ac Ecclesia vel ut illicita, vel ob seditionem aut rebellionem jussu superioris deleta, pro mortuis habentur, omniumque suorum jurium & privilegiorum faciunt jacturam, *Mejer. Colleg. Argent. Lib. 47. tit. 22. §. 12.* Non impari ratione domus superioris autoritate diruta & solo adæquata, quoad jura sua, servitutes & privilegia mori videntur. Scimus enim in crimine læsæ Majestatis, summæ rebellionis aut conjurationis auctores ultimo supplicio luere, memoriam eorum damnari, & ædificia solo adæquari, per text. singul. in l. 24. ff. de Pæn. Cap. Felicis. V. X. de Pæn. in 6. *Gail. lib. 2. de Pac. Publ. C. 9. n. 34.* Sic Marcus Flaccus, & L. Saturninus, & Spurius Cassius non solum capite, sed etiam penatium strage puniti referuntur a Valer. M. l. 6. C. 3. Simili modo Marinus Falerus Venetorum Dux ob conspiracy in Rempublicam factam, ad palatii scalas capite multatus est, dirutis ædibus, & perpetua nomini ejus ignominia attributa. *Camill. Borell. de Magistrat. Edict. Lib. 2. C. 8. n. 425.* Imo si præsentia tempora contemplamur, experimur, dictam diruendarum ædium pœnam in multis rebellibus esse observatam, ut jam tantum faciamus mentionem notissimi Civis Colonienfis Rebellis Nicolai Gülich, qui tanquam Autor & Princeps proruentis ibidem rebellionis, capite luit, ædibus ipsius ab imis fundamentis dirutis, & solo adæquatis, adjecto mandato, ne unquam quis audeat in hoc telluris spatio ædificium reædificare. Formalia Sententiæ a Cæsareis Commissariis publicatæ subdat: *Mühlheim den 23. Febr. Anno 1686,* ita sonant: Dessen alleinige Güter

Güter auch dem Kaiserlichen Fisco zu guten eingezogen, und desselben Wohnbehauſung niedergeriſſen, und geſchleifet, der Platz auch nimmermehr erbauet, ſondern darauf eine Seule aufgerichtet, und zu des ächteren ewiger infami, deſſelben Unthaten und Verbrechen darinnen beſchrieben werden ſollen. Si igitur domus ſuperioris juſ- *Omniaque* ſu, ad exemplum Civitatis aratro ſubjicitur aut demolitur, ſua jura, ad iſtius etiam exemplum omnia ſua jura & privilegia amit- *& privile-* tit, per text: in d. l. 5. §. 3. ff. de Var. & Extra: Cognit. *gia per-* & in d. l. 21. ff. Quib. mod. Uſufr. amit. præterea cum pri- *dunt.* vilegia ſint beneficia, l. beneficium 3. ff. de Conſtit. Princip. quæ dantur propter officia, & ſubditis benevolis, in cap. ita nos 2. quæſt. 3. ideo ſubditi inofficioſi, contumaces & rebelles merito privilegiis ſuis privantur, quia contumacia & inobedientia, multo magis rebellio & conjuratio ſubdito- rum erga Dominos eſt delictum, per l. 6. §. 2. ff. de Re mi- lit. gloſſ. in l. un. §. ſin. in verb. meram pœnam ff. ſi quis Judic. non obtemp. privilegia autem ob delictum amittuntur. Speculat. tit. de Instrument. edit. §. nunc autem; Gail. de Arrest. Imper. C. 10. n. 9. & ſeqq. add. Dn. Volkmar diſput. de Privileg. tb. 12. n. 7.

§. IV. Limitationem tamen prædicta regula patitur, ut non obtineat in civitate, Collegio, Eccleſia vel domo, tempore belli a Tyranno vel hoſtibus, vel per alium ca- ſum fortuitum everſis ac deletis. Cum enim ea, quæ per *Civitas a* caſum fortuitum, quem humana providentia avertere nequit, *Tyranno* & de facto, & vi crudeliori bellica, nullo commiſſo deli- *& per ca-* cto accidunt, alteri nocumento minime eſſe debeant; & ci- *sum for-* vitas a Tyranno vel prædonibus, aut fortuito igne deleta, *tuitum e-* ſine corpore, materiali adhuc vivere, & ejus anima mortuo *verſa ni-* corpore, adhuc intellectu quodam juris extare poſſit, ſe- *hil amit-* quitur quod ejusmodi deſtructa Domus ſeu civitas, quæ ju- *tit.* ris intellectu adhuc vivere cenſetur, l. mortuo 22. ff. de ſed vivere *Fidejuſſ. & Mandat.* ſua jura & privilegia in ipſa etiam de *intelligi-* ſtructione habitu retineat, licet actu & facultate deſtituta *tur.*

Restaurata omnia jura recuperat. Idem obtinet in civitatibus Gallico furore eversis. fit ea per illud tempus exercendi, & quod, si restauretur jura, quæ durabant habitu, ad actum ipso jure reducantur, facit text. in l. 50. ff. de hered. petit. ubi hæreditas etiam si ne ullo corpore juris intellectum habere dicitur. Colligimus hinc e præmissis, quod Civitates, Ecclesiæ & Collegia circa Rhenum barbarico Regis Galliarum furore deleta & solo adæquata, ut sunt Spira, Wormatia, Manheim, Francken-thal, aliæque plures, nec jura, nec privilegia sua amit-tant, ita ut Canonici Electi pro utilitate Ecclesiæ absentes contrahere possint. Innocent. in cap. cum ex injuncto 2. de novi oper. nunt. gloss. in C. privilegium de Reg. Jur. i. n. 6. Sed quod omnia sua jura & privilegia, etiam si in alio loco restaurantur, retineant, per regulam, quod surrogatum sa-piat naturam sui surrogati. Carpzov. J. P. F. part. 3. Const. 46. def. 29. n. 7. l. 28. §. 1. ff. de Condit. & Demonstr. text. in l. si eum, 10. §. 2. ff. Si quis cautionib. ita, ut subditi solitas operas eo præstare teneantur. Bellonus Consil. i. n. 8. Curt. Sener. Cons. 26. Si vero civitas seu Ecclesia ob deli-ctum autoritate superioris demolitur, de cætero nullus de-bet vocari clericus illius Ecclesiæ, vel municeps istius loci, h. e. Canonici desinunt esse, & habere nomen Canoni-corum, amittuntque suas præbendas, & cives desinunt esse cives. Innocent. in d. C. cum ex injuncto. n. 2. de Oper. nov. nunt. facit text. in C. placuit de Consecrat. dist. 1. Bellon. d. Cons. 1. adeo, ut dicta loca neque absque superioris licentia restaurari, neque sua antiqua jura & privilegia recuperare possint, fusius tractat. Gail. lib. 2. Observ. 61. & lib. 2. de Pac. Publ. Cap. 9. n. 27. & seqq.

In undatus ager quoad extinctum usum fructum, & proprietatem censetur mortuus. §. V. Ager vel locus quoad usum fructum alteri le-gatus, si ita fuerit mari vel flumine inundatus, ut amplius non sit, sed aliud nomen assumpserit, quoad extinctum u-sum fructum, Dominium & proprietatem, quasi mori con-setur & extingui, per l. 10. §. 2. & l. 23. ff. Quib. mod. Ususfr. amitt. Si vero in undatus ager discedente aqua re-stituitur & reviviscit, non solum proprietas sed & ususfructus

usus restituendus venit. *per. d. l. 23. ff. Quib. mod. Ususfr. &c.*

Notemus hic tanquam singulare, quod apud Hollandos contra jus Romanum possessor fundi inundati, piscando, si aliter nequeat, possessionem retinere possit. test. *Hug. Grot. de Fallit in-
Hollan-
dia.*

Jur. Bell. & Pac. C. 8. n. 10. Similiter si ædes, quarum ususfructus legatus est, corruerunt, vel exustæ sunt, extinguitur ususfructus *per l. 5. ff. Quib. mod. Ususfr. amitt. & cor-*
ruptæ ædes quasi mortuæ censentur, ita, ut licet istæ re-
dintegrentur, minime tamen ususfructus restituatur. *l. 10. §. 7.*

ff. h. t. Dn. Struv. S. 7. C. Exerc. 12. th. 35. Sublato vero *Ædificium*
ædificio, cui servitus realis in hæret, eoque postea restituto, *igne dele-*
eadem etiam restituitur servitus realis; quamdiu vero inæ-
dificatum jacet, tamdiu servitus realis dormire videtur, & *tum, cer-*
sic deletum ædificium respectu acquiescentis servitutis, quasi *to respectu*
mortuum censeri poterit. *mortuum*
videtur

§. VI. Res quoque mortuæ dicuntur istæ, quarum *dici.*
possessio, brevis, inanis, & inutilis est. Talia sunt un- *Mortua*
guenta, de quibus Plinius. 31. C. 3. Margaritæ gemmæque *qua di-*
ad hæredem transeunt, vestes prorogant tempus, unguenta *cantur.*
illico expirant, ac moriuntur suis horis, & ita res mortuæ
dicuntur in *l. 7. §. 1. fin. ff. de donat. int. Vir. & Uxor.* ex
qua nemo fit locupletior. *videat. Gothofred. & Accurs. ad.*
d. l. 7. ad verb. mortua. Sic otiosa sive vacua & sterilis illa
pecunia, quæ non occupatur, i. e. non exercetur, & fœnori
exponitur, quæve nullum fructum, nullasque usuras Domi-
no suo affert, neque in nomina, vel prædiorum emptionem
collocatur, *l. 13. §. 1. ff. de Usur. l. 3. §. 4. ff. de Contra s*
Tutel. non absurde dici poterit mortua. Jus Civile enim
pecuniam sterilem esse & otiosam non patitur, uti apparet
ex *d. l. 3. §. 4. & l. 7. ff. de Usur.* sed permittit nummos num-
mam parere. *l. 33. ff. de Usur.* Et eo tendit tritum illud
Germanorum proverbium. Das Geld, so in Kasten liegt,
ist wie ein todter Hund. Porro apud Jctos dicitur lis mor-
tua, quæ in disceptatione esse desinit Judiciali, vel amissa
recuperari nequit, *l. properandum 13. C. de Judic. l. 3. §. 1.*

ff. que in fraud. Credit. l. 2. ff. judic. solut. add. Cujac. 9. Observ. 30. Eodem modo alia quoque per analogiam quandam ob existentiam vivere, ob finem vero & interitum mori dicuntur. Hinc actiones dum durant, vivunt, *princ. Inst. de perp. & tempor. action.* dum desinunt expirare videntur. Denique istæ res, quæ amplius de una manu in alteram manum viventium non transit, sed communi hominum commercio eximitur, dicitur mortua: cujusmodi sunt bona amortizata i. e. in manum mortuam translata. *Petr. Peck. Tract. de Amortizat. bonor. cap. 3. Belluga in Specul. Princip. rubr. 14. C. 1. 2. & 3. Ziegler. de Jure Majest. Lib. 1. C. 41. Carol. Molinæ. ad Consuetud. Parisiens. tit. 1. §. 51. gloss. 2.*

CAP. IV.

De

OBLIGATIONIS VEL INSTRUMENTI MORTIFICATIONE.

§. I.

*Descriptio
mortifica-
tionis.*

TRactationi nostræ affinis est obligationis vel alterius instrumenti vel documenti mortificatio, quæ a morte & facio derivatur, quia mortificatio est mortuum facere, quod est vivum. Est autem mortificatio voluntas dissolvendi vel irritandi documentum absens, quo tamen adhuc in rerum natura esse creditur, sive sit amissum, vel ignoretur, ubi existat, vel in remotis locis reperiat, & impetratu difficile sit, vel tempore hostilitatis obtineri non possit, & hæc mortificatio fundata est in l. 47. §. 1. ff. de Pactis in verb. *instrumentum a te emissum id est scriptum, cujuscunque summa ex quacunque causa apud me remansit: vanum & pro-*
can.

cancellato habebitur, item in l. 28. ff. de Donat. mort. caus. in verb. Tabulæ vel Chirographum tot. ubicunque sunt, inanes esse, neque eum solvere debere, *ibique Gothofred. in not. lit. i.* Et denique in *l. 2. C. de Condict. ex Leg. Sc.* dissolutæ quantitatis retentum instrumentum inefficax penes Creditorum remanere.

§. II. Mortificatio dividitur in publicam & judiciale. *Ejusdem* lem, quæ sit ad instantiam alterius partis apud Acta vel co. *divisio.* ram Judice, citata & præsentem parte adversa, quam Actarius Judicii cum expressione causæ, propter quam mortificatio documentum obligatorii facta, cum Anno Mense & die consignare debet, *Brunnem. ad L. dissoluta. 2. C. de Condict. ex Leg. num. 6. Dn. Mev. p. 6. decis. 194.* Et in Privatam seu Extrajudicalem mortificationem, quæ per solam partium conventionem perficitur, in qua nomen Creditoris & Debitoris, fortuita Chirographi amissio vel absentia adjecto die & Consule, quo illud contractum fuit, quantitas & causa debendi, facta debitoris solutio vel liberatio, & denique Creditoris subscriptio, ejusque sigilli appositio cum designatione Anni, mensis & diei, quo mortificatio facta, exprimenda est, quæ scriptura vulgo dicitur Mortification oder Tilgungs-Schein, cujus formalia plerumque ita concipi solent: daß Creditor seinen Debitorem über die bezahlte Summa der N. N. nicht allein cum renuntiatione exceptionis non numeratæ pecuniæ quittire und loßzähle, sondern auch die bemeldete Obligation sub dat: N. N. in bester Form Rechtens hiermit mortificire und cashire, derogestalt und also, daß dieselbe, in Fall sie über kurz oder lang wieder gefunden werden möchte, mit ihren ganzen Inhalt, und in allen Punkten und Clausulen nicht allein ipso jure null, todt, und Krafftloß seyn, sondern auch dem Debitori zu treuen Händen ohne Entgelt eingeliefert werden solle. &c.

§. III. Effectus factæ mortificationis Chirographi in *Et effectus* hoc consistit, quod debitores non solum tutos & securos red-

reddat, ac si nunquam fuissent obligati, sed etiam solutionem Creditori factam esse probet, & sicuti publica mortificatio, uti alia instrumenta publica, fidem publicam & perpetuam firmitatem habet *l. 31. C. de Donat.* Ita privata mortificatio probare non potest, nisi Creditor eam pro suo autographo recognoverit. *Cöler. de Process. Exec. p. 4. C. 1. n. 124.* Ulterior effectus mortificationis documenti in hoc residet, ut debitor illud producens, executionem impedire, & totam obligationem ope exceptionis solutionis extinguere possit. *Cöler. de Process. Exec. p. 4. c. 1. num. 120.* Sicuti enim is qui Chiographum cancellatum, ita etiam qui instrumentum mortificationis Chiographi ostendit, præsumitur solvisse, *arg. l. 24. ff. de Probat.* & cassatæ obligationis documentum pro redditione est. *Mevius part. 6. decis. 194. n. 5. & 6.* Ideo is, a quo ex inani Chiographo aliquid petitur, exceptione doli mali se tueri, *l. 28 ff. de Donat. mort. caus.* & instrumentum dissolutæ quantitatis inefficax, per conditionem sine causa repetere potest. *l. 2. C. de Condict. ex leg.* Plura de hac materia Mortificationis instrumenti videri possunt, *in Dissert. Dn. Struvii de Mortificat. Obligat.* nos tantum remissive quædam de ejus natura dicenda hic **Conclusio.** esse duximus. Sistimus ergo hic cum ulteriore gressum instituti & temporis ratio inhibeat. Te vero Amice Lector, rogitamus obnixè, velis ea, quæ per ingenii vires de Civiliter mortuis delineavimus, si dignitati materiæ non satis accurate respondeant, doctiori tuo judicio supplere, benevola perlustratione dignari, & lapsus æquius interpretari.

SOLI DEO GLORIA.

Strauß, Gottfried,

Tractatio de civiliter mortuis = Von denjenigen, welche in denen Rechten
denen Todten gleich geachtet werden

Francofurtum u.a. 1729

4 Diss. 3565,14

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10968488-9

VD18 10217584-004